

Kontrolinstruks for 2017

Gødningsregnskaber og Harmoniregler

Planperioden 1. august 2015 til 31. juli 2016

Kolofon

Kontrolinstruks for 2017 Gødningsregnskaber og Harmoniregler

Planperioden 1. august 2015 til 31. juli 2016

Denne vejledning er udarbejdet af Miljø- og Fødevareministeriet i 2017

Bidragyder(e): Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Administrativ Jordbrugskontrol

Foto: Colourbox.com

© Miljø- og Fødevareministeriet

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Nyropsgade 30

1780 København V

Tlf.: +45 3395 8000

E-mail: mail@lfst.dk

Websted: <http://lfst.dk>

ISBN 978-87-7120-882-5

1. udgave den 11. april 2017

Dokument ejer	:	Jette Bøjskov	Version	:	1
Fagansvarlig	:	Lars Paulsen	Revideret af	:	LOPH/CJT/LIGS/LAPPAUL
Dokumentansvarlig	:	Marianne Andresen	Dato for revision	:	11-04-2017
Træder i kraft d.	:	01-04-2017	Revideret på side	:	Hele dokumentet
Godkendt af	:	LOPH/CJT/LIGS/LAPPAUL		:	

Kontrolinstruks for 2017

Gødningsregnskaber og Harmoniregler 2015/2016

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	5
1.1	Formål	5
1.2	Omfang af kontrollen	5
1.3	Retsgrundlag	5
1.4	Generelt om lovene	6
2	Almindelige bestemmelser	7
2.1	Koordinering med andre kontroller	7
2.2	Generelt	7
2.3	Foranstaltninger omfattet af ordningen	7
3	Gennemførelse af kontrollen	9
3.1	Materialer til brug for kontrollen	9
3.1.1	Kontrolforberedende rapport	10
3.1.2	Øvrige materialer	10
3.2	Ejerforhold	10
3.3	Ved flytning eller ophør	11
4	Procedurer og behandling af kontrolrapporter	13
4.1	Overordnet sagsgang og kontrollørernes opgaver	13
4.2	Dine opgaver	13
4.3	Afdelingskontorets registrering og ekspedition af kontrolrapporter	16
4.4	Ikrafttrædelse af instruks	16
5	Kontrol af gødningsregnskab og harmoniregler for 2015/2016	17
5.1	Nyt i kontrollen i 2015/2016	17
5.2	Generelt	17
5.3	Indtastning i VAKS Online	18
6	Udfyldelse af kontrolskemaet	20
6.1	Generelt	20
6.2	Tilforpagtning	20
6.3	Faneblad 1: Besøgsdata	21
6.4	Faneblad 2: Overtrædelser	21
6.5	Faneblad 3: Kvælstofberegning	21
6.6	Faneblad 4: Harmoniberegning	21
6.7	Faneblad 5: Harmoniforhold	23
6.8	Faneblad 6: Markplan og N-kvote	24
6.9	Faneblad 7: Højere forventet udbytte	30
6.10	Faneblad 8: Græssende dyr	33
6.11	Faneblad 9: Græsningstryk	33
6.12	Faneblad 10: Husdyrgødning	37
6.13	Faneblad 11: Græsning på særlige arealer	43
6.14	Faneblad 12: Overførelse af husdyrgødning	44
6.15	Faneblad 13: Udbragt husdyrgødning	49
6.16	Faneblad 14: Betingelserne for undtagelsen om 2,3 DE/ha	49

6.17	Faneblad 15: Anden organisk gødning	53
6.18	Faneblad 16: Udbragt anden organisk gødning	54
6.19	Faneblad 17: Handelsgødning	54
6.20	Faneblad 18 A og 18 B: Materiale set på virksomheden	56
6.20.1	Formkrav til gødningsregnskab	56
6.20.2	Formkrav til gødningsplan	57
6.20.3	Krav til Brødhvededokumentation	58
6.20.4	Vandingstilladelse	59
6.20.5	Andet materiale set på virksomheden	60
6.21	Faneblad 19: Bemærkninger	60
6.22	Faneblad 20: KO-krav	61
6.23	Faneblad 21: Sanktion	61
6.24	MVJ - aftaler	62
Bilag A:	Oversigt over kontaktpersoner	65
Bilag B:	Retsgrundlag	66
Bilag C:	Data der skal/kan fremskaffes inden kontrolbesøget	68
Bilag D:	Opslag i GLR marker og besætninger	69
Bilag E:	Gødnings- og husdyrindberetningen (GHI)	76
Bilag F:	Jordtypeskala	79
Bilag G:	Højere forventede udbytter	87
Bilag H:	Svineflytninger	88
Bilag I:	Opgørelse fra Dansk Kvæg udsendt til jordbruger	90
Bilag J:	Bilag til korrektion af mælkeydelse for kvæg	91
Bilag K:	Vægt/alder relation for slagtekvæg og ungtyre	92
Bilag L:	Alder/vægt relation på polte	93
Bilag M:	Type 2 korrektioner for svin og DCK	94
Bilag N:	Udregninger af antal dyr og DE – detaljeret for alle dyretyper	102
Bilag O:	Omregningsfaktorer for sjældne husdyrarter	106
Bilag P:	Uddybning af forholdet mellem N og DE i forarbejdet husdyrgødning	107
Bilag Q:	Betingelser for anvendelse af 2,3 DE/ha – afklarende spørgsmål	109
Bilag R:	Kontrol af undtagelsens betingelser 9 og 10 i bilag 3	111
Bilag S:	Beskrivelse af kontrolkoder, kontrolforberedende rapport	113
Bilag T:	Om KO	116

1 Indledning

1.1 Formål

Kontrolinstruksen skal anvendes ved kontrol af gødningsregnskaber og harmoniregler for planperioden 2015/2016. Kontrollen skal udføres fra 1. april 2017 og afsluttes senest 31. marts 2018.

Formålet med kontrollen af gødningsregnskabet er at sikre overholdelsen af reglerne, herunder at virksomhedens forbrug af kvælstof ikke overstiger virksomhedens kvote for kvælstof.

Harmonikontrollen udføres for at kontrollere, om harmonikravet er overholdt. Den del af husdyrgødningen, som en virksomhed udbringer af gødningsproduktionen eller som er tilført fra andre virksomheder, må ikke overskride den mængde, som ifølge reglerne må udbringes på det areal, der er til rådighed.

Gødsknings- og harmonibestemmelserne har til hensigt at begrænse udvaskningen af kvælstof til vandmiljøet og indgår som et element i gennemførelsen af EU's nitratdirektiv.

Instruksen omfatter derudover kontrol med overholdelse af de krav, der indgår i krydsoverensstemmelse i forbindelse med direkte støtte til landbrugere. Det gælder kravene nr. 1.17 (udarbejdelse af gødningsregnskab), 1.18 (afsætning af husdyrgødning), 1.19 (ligevægten mellemvirksomhedens kvælstofforbrug og -behov) og krav nr. 1.22 (harmoniregler).

Kontrolinstruksen er skrevet til de kontrollører, der udfører kontrollen. Der kan derfor være internt sprogbrug og henvisninger til interne dataprogrammer, som personer udenfor Landbrugs- og Fiskeristyrelsen ikke har adgang til. Hvis der er bilag knyttet til instruksen, vil de normalt også være tilgængelige, men der kan være tilfælde, hvor vi har vurderet, at den kontrollerede har mulighed for at omgå kontrollen, hvis de pågældende informationer er offentligt tilgængelige. Af denne grund kan enkelte bilag være klassificeret som interne arbejdsdokumenter, der kun er tilgængelige for medarbejdere i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Der vil ske en årlig revision af kontrolinstruksen. Der kan dog i løbet af året forekomme rettelser/ændringer af instruksen. Disse vil blive offentliggjort i form af en revideret kontrolinstruks på hjemmesiden samtidig med, at kontrollørerne modtager ændringerne.

Til kontrolinstruksen knytter sig en tæsteinstruks til VAKS.

1.2 Omfang af kontrollen

Antallet af kontrolbesøg samt udvælgelseskriterierne fastsættes af Administrativ Jordbrugskontrol. Adresser udtaget til tilfældig kontrol er trukket fra Register for Gødningsregnskab i DCK. Adresser udtrækkes derudover på baggrund af en risikoanalyse, og endelig kan Administrativ Jordbrugskontrol udtrække adresser manuelt.

1.3 Retsgrundlag

Du finder en oversigt over det gældende retsgrundlag i bilag B. Retsgrundlaget kan også findes på www.retsinformation.dk. De lokale afdelinger bedes ajourføre papirudgaver af retsgrundlaget efter behov.

1.4 Generelt om lovene

Oplysninger vedrørende gødningsregnskabet skal opgøres på baggrund af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens regler. Oplysninger vedrørende harmoniregler skal opgøres ud fra Miljøministeriets regler.

Ved behandling af en sag, er der forskel på, for hvilken gyldighedsperiode loven skal bruges.

Regler om	Gyldighed
Gødning og plantedække	for overtrædelsesplanperioden
Harmoni	for overtrædelsesplanperioden
KO	jf. KO-reglerne
Støtte/grundbetaling	jf. KO-reglerne
Landbrugs- og Fiskeristyrelsens beføjelser	på afgørelses / sagsbehandlingstidspunktet

Du kan desuden finde relevante love og bekendtgørelser på <http://www.retsinformation.dk>. Indtast nr. og år og tryk herefter på 'søg'.

2 Almindelige bestemmelser

2.1 Koordination med andre kontroller

Kontrollen skal så vidt muligt koordineres med andre kontroller. Det sker ved hjælp af planlægningsrapporterne. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen bør så vidt muligt ikke udføre kontrol flere gange på den samme bedrift inden for en 3-måneders periode.

2.2 Generelt

Kontrollen skal udføres efter bestemmelser i Landbrugs- og Fiskeristyrelsens generelle kontrolinstruks af 1. marts 2017, herunder særligt kapitel 3 om retssikkerhed/varslingsbreve og kapitel 4 og 5 om sikkerhedsregler samt veterinære og plantesundhedsmæssige forholdsregler.

Der findes yderligere informationer i Landbrugs- og Fiskeristyrelsens ”Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2015/2016” om bestemmelserne, der gælder for gødningsregnskab og harmoni. Denne kan findes på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside under:

<http://lfst.dk/landbrug/goedning/goedningsregnskab/>

I bilag A kan du finde en oversigt over relevante kontaktpersoner i Administrativ Jordbrugskontrol.

2.3 Foranstaltninger omfattet af ordningen

Gødningsregnskab

Reglerne om gødningsplaner, gødningsregnskaber mm. gælder for jordbrugsvirksomheder, som er registreret i Landbrugs- og Fiskeristyrelsens Register for Gødningsregnskab, se Vejledningen 2015/2016, Resumé, side 8.

Der skelnes mellem virksomheder, der **skal** tilmeldes registeret, og virksomheder, som **kan** tilmeldes registeret.

Virksomheden **skal** tilmeldes Landbrugs- og Fiskeristyrelsens Register for Gødningsregnskab inden udgangen af planperioden, hvis den skal være med i planperioden 2015/2016, og hvis én af følgende betingelser er opfyldt udover kravet om en årlig momspligtig omsætning inden for jordbrug på mere end 50.000 kr.:

- Virksomheden har en samlet husdyrbesætning på mere end 10 dyreenheder.
- Virksomheden har en husdyrtæthed på mere end 1,0 dyreenhed pr. hektar.
- Virksomheden modtager mere end 25 tons husdyrgødning eller anden organisk gødning om året.

Virksomheden **kan** tilmeldes, hvis den har en årlig momspligtig omsætning på mere end 20.000 kr. indenfor planteavl, husdyravl, skovbrug eller en kombination heraf. Anmeldelse skal ske inden udgangen af den planperiode virksomheden skal tilmeldes for.

Til de registrerede virksomheder udstedes et tilmeldingsbevis, der kan benyttes som dokumentation for retten til at købe afgiftsfri gødning.

Harmoniregler

Reglerne gælder for husdyrbrug og dyrehold med erhvervmæssigt dyrehold herunder produktion, opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.

I forhold til harmonireglerne har det ingen betydning, om en jordbruger er omfattet af Miljø- og Fødevareministeriets regler om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Det eneste, der er afgørende, er, om den pågældende jordbruger kan anses for omfattet af harmonireglerne efter ovenstående bestemmelser.

Krydsoverensstemmelse

Manglende overholdelse af kravene om krydsoverensstemmelse (i denne kontrol kravene 1.17, 1.18, 1.19 og 1.22), som direkte kan tilskrives en handling eller undladelse af en handling fra den pågældende landbruger, kan medføre en nedsættelse af den direkte jordbrugsstøtte.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Administrativ Jordbrugskontrol, Team KO-sagsbehandling, træffer beslutning om en eventuel nedsættelsesprocent i forhold til udbetaling af støtten på baggrund af indberetningen fra Administrativ Jordbrugskontrol, Team Kvælstofadministration, også i forhold til om der er tale om en gentagelse af manglende overholdelse inden for de sidste tre år.

Den fysiske kontrol af gødnings- og harmoniforhold er ikke en del af den fælles KO-kontrol i 2017.

3 Gennemførelse af kontrollen

3.1 Materialer til brug for kontrollen

I bilag C finder du en liste over de materialer, der skal fremskaffes inden kontrolbesøget.

VAKS Online: Indtastning af data og beregning af resultater sker i VAKS Online. Foreløbig er det kun KSK skemaet der kan åbnes i VAKS Online; ISK skemaet må fortsat åbnes i DCK.

Udtræksårsag: Hvorfor er virksomheden udtrukket til kontrol? – det kan ses ved opslag af kontrol-adressen i VAKS Online og DCK.

Bemærkningsfeltet i VAKS Online og DCK: Du skal være opmærksom på om der er skrevet i bemærkningsfeltet. Hvis udtræksårsagen er MAN (manuelt udtrukket), bør det fremgå af bemærkningsfeltet, hvorfor virksomheden er udtrukket.

The screenshot shows the 'Oprettet skema' (Created plan) section of the DCK system. It contains a table with the following data:

Skemanr.	Skematype	Version	Oprettet dato	Status	Udtræksårsag	Sagsnr.	Tilstand	Afgørelse kode
KSK-00325156-4061GR_12	KSK	2	10-06-2013	FJL	BRØD	12-4133M-032654	FJL	
ISK-00357264-4061GR_12	ISK	1	24-09-2012	REG	OFF	12-4133M-032654	FJL	

Below the table is a 'Bemærkninger' (Remarks) field, which is currently empty. To the right of this field are fields for 'Tjekket ud til:', 'Init', and 'Dato'. At the bottom of the interface is the 'Registreret skema' (Registered plan) section, which includes a table of registration history and several buttons for actions like 'Opret ny version', 'Opret kopi af skema', 'Opret registreret skema', 'Fortryd registreret skema', and 'Vis Skema'.

Gødningsregnskab: I DCK er det muligt at se, hvornår gødningsregnskabet er modtaget i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Virksomhedens start og evt. slutdato for tilmelding i Register for Gødningsregnskab kan også ses i DCK (DCK/ PD menu/ SMJ/ Virksomhedsbillede - herfra kan springes direkte til "Oversigt kontrolopgaver"). Desuden kan gødningsregnskaberne for tidligere planperioder fremsøges i DCK.

I GHI (Gødnings- og husdyrindberetning) kan man se de indberettede gødningsregnskaber, aktuelle gødningsleverancer, køb og salg af handelsgødning (NB! køb og salg af handelsgødning skal slås op i Leverandørregisteret) samt afsætning af husdyrgødning, som er registreret på virksomheden. Der er også adgang til kvægoplysningerne, når man går ind i GHI under "Indberetninger (historik)". Link til GHI: <http://www.landbrugsindberetning.dk>

LLR (Leverandørregister for gødning) kan man fremsøge handelsgødning, forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning og biomasse. Link til LR:

<http://ogr.pdir.dk/pls/apex/f?p=1020:5>

Brugernavn og password til LR fås hos Camilla Nordbag Kristoffersen.

På Miljø- og Fødevarerministeriets hjemmeside er der desuden mulighed for udtræk af CHR-lister, der kan være en hjælp på kvægbesætninger ud over kvæginformationerne i GHI. Svineflytninger: se bilag H.

Ved mistanke om eksport/flytninger af svin er det muligt at lave udskrift fra svineflytningsdatabase, som du finder ved opslag på Miljø- og Fødevarerministeriets hjemmeside.

ICAP kan du se indberettede Fællesskemaer (fra 2012 og frem) samt skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder (kvoteberegning).

3.1.1 Kontrolforberedende rapport

Du danner en kontrolforberedende rapport, med informationer der er relevante for kontrollen, ved at gå ind i VAKS Online eller DCK:virksomhed/oversigt kontrolopgaver. Fremsøg virksomhed og gødningsregnskab og tryk vedligehold skema, tryk dernæst på knappen Kontrolforberedelse.

Den kontrolforberedende rapport lægges automatisk på sagen i Captia, og skal udskrives herfra. Dokumentet hedder ”Miljø kontrolforberedende rapport”. Den kontrolforberedende rapport **må ikke** udskrives fra VAKS Online.

Rapporten kan bruges inden en kontrol startes op med henblik på at danne sig et overblik over jordbrugerens forhold på bedriften, tidligere kontrol mv. Indholdet er delt op i blokke og er som følger:

- Kontrolopgaver på det pågældende CVR-nr.
- Fejlkode (se liste over fejlkode i bilag S)
- Oversigt over bedriftens ejendomme
- Besætninger (vær opmærksom på dato for oplysningerne: senest mulige opgørelse eller inden for planperioden)
- Markplan
- Gødningsindberetninger
- Gødningslagre fra foregående planperiode
- Gødningsregnskab
- Husdyrgødningskvitteringer

3.1.2 Øvrige materialer

Til kontrollen kan du få brug for ”Gødninger m.m. Fortegnelse over deklareret, producenter og importører” (findes på www.lfst.dk), og diverse håndbøger fra SEGES eksempelvis ”Håndbog i kvæghold” og ”Håndbog til driftsplanlægning”. Information om svin kan findes på: <https://www.seges.dk/fagomraader/videncercenter-for-svineproduktion> eller <https://www.landbrugsinfo.dk/Svin/Sider/Startside.aspx>, som er Videncercenter for Svineproduktions videnssektion. Disse publikationer findes på alle afdelingskontorer.

Folderen ”Retssikkerhed ved kontrol” skal altid medbringes og udleveres ved kontrolbesøget.

3.2 Ejerforhold

Hvis jordbrugeren driver flere virksomheder under forskellige CVR-numre, men kun den ene virksomhed er udtrukket til kontrol, skal kontrollen af gødningsregnskab kun omfatte den virksomhed med det CVR-nr., der er udtrukket. Det følger af loven, at der for hver virksomhed (CVR-nr.) skal udarbejdes et gødningsregnskab. Afdelingen skal kontakte Administrativ Jordbrugskontrol for i fællesskab at vurdere, om de øvrige CVR-numre også skal udtrækkes til kontrol.

Vær opmærksom på, at virksomheden ikke altid vil være beliggende på ejers adresse.

Harmonikravet skal ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen være opfyldt inden for én jordbrugsbedrift, dvs. en driftsenhed, der anvendes til landbrug, skovbrug, gartneri, frugtplantage, planteskole eller lignende jordbrugsvirksomhed. Driftsenheden kan omfatte både ejede og forpagtede arealer. Når samdrevene ejendomme indgår i driftsfællesskab, vil en sådan samdrift kunne sidestilles med en forpagtning.

Hvis der er tale om et foderforsyningselskab eller selskaber opbygget efter samme principper, kan selskabet betragtes som en produktionsmæssig enhed på betingelse af, at der udfærdiges husdyrgødningskvitteringer. De skal være skriftlige og indeholde de samme oplysninger som husdyrgødningskvitteringer i øvrigt.

Det er som hovedprincip den jordbruger, der ejer husdyrene, der er ansvarlig for overholdelse af harmonikravet. Det forhold, at han f.eks. lejer en stald til dyrene hos en anden jordbruger, indebærer ikke, at forpligtelsen til at overholde harmonikravet overgår til den anden jordbruger.

Alle de dyr, som jordbrugeren ejer, herunder dyr der står i en anden stald, skal således medregnes til jordbrugerenes besætningsstørrelse.

Undtagelser herfra er f.eks. hestepensioner. Hvis ejerne af de enkelte dyr ikke har erhvervmæssigt dyrehold, er de ikke underlagt harmonireglerne. Derimod skal ejerne af f.eks. pensionen medregne de opstaldede dyr og overholde harmonireglerne.

3.3 Ved flytning eller ophør

Hvis jordbrugeren er flyttet til en adresse inden for afdelingens område gennemføres kontrollen. Hvis den nye adresse er uden for afdelingens område, anføres i faneblad 19, at han er flyttet, samt oplysning om den nye adresse hvis muligt, og rapporten oversendes til Administrativ Jordbrugskontrol, som vurderer, om kontrollen skal gennemføres.

Hvis jordbruger **før kontrolbesøget** oplyser, at der ikke længere drives jordbrug, hverken markbrug eller husdyrhold, og ønsker at udmelde sig af Register for Gødningsregnskab, skal du oplyse jordbruger om, at han skal afmelde sig registret ved indberetning af sit gødningsregnskab i Landbrugsindberetning. Det skal samtidig oplyses over for jordbrugeren, at beslutningen om at gennemføre kontrolbesøget stilles i bero, mens udmeldelsen finder sted. Efter en måned skal du kontakte Administrativ Jordbrugskontrol for at høre, om jordbruger har meldt sig ud. Hvis Administrativ Jordbrugskontrol ikke har modtaget en skriftlig anmodning om udmelding eller en sådan ikke har kunnet imødekommes, skal kontrollen gennemføres som planlagt. Hvis jordbruger er blevet udmeldt af registret, meddeler afdelingen, hvorvidt kontrollen annulleres.

Hvis jordbruger **under kontrolbesøg** oplyser, at der ikke længere drives jordbrug, hverken markbrug eller husdyrhold, og ønsker at udmelde sig fra registret for afgiftsfri gødning, skal du beskrive jordbrugers ønske om udmeldelse i faneblad 19, bemærkninger. Den resterende kontrol gennemføres så vidt muligt i henhold til denne instruks. Jordbruger gøres opmærksom på, at en udmeldelse skal ske via Landbrugsindberetning og indeholde ophørsdato, samt at udmeldelsen skal være Landbrugs- og Fiskeristyrelsen i hænde inden for høringsfristen. Det sidste gødningsregnskab skal laves for den planperiode udmeldelsen sker i.

For at kunne vurdere om de faktiske forhold på virksomheden stemmer overens med de givne oplysninger, kan det være nødvendigt med en **fysisk besigtigelse** af stalde, lagre m.v. Besigtigelse kan

bl.a. være påkrævet, hvis kvægracen i gødningsregnskabet er anført som Jersey. Husk at overholde sikkerhedsreglerne. Reglerne finder du på intranettet:

Fagligt>Kontrolportal, Kontrolmeddelelser og
Kontrolportal>sikkerhedsforskrifter

Det er vigtigt, at alle udtagne virksomheder kontrolleres. Hvis der er risiko for, at antallet af budgetterede kontrolbesøg ikke nås inden udgangen af det kvartal, hvor de skal kontrolleres, skal afdelingslederen i god tid inden tidsfristerne give besked til såvel Fysisk Jordbrugskontrol, og til Administrativ Jordbrugskontrol, Team Kvælstofadministration.

4 Procedurer og behandling af kontrolrapporter

4.1 Overordnet sagsgang og kontrollørernes opgaver

Indberetning af data og beregning af kontrolresultatet foregår i VAKS.

Sagsgangen skridt for skridt:

1. Adresser udtrækkes og oprettes i DCK, hvor de fordeles til afdelingerne
2. I afdelingen henter kontrolløren sine sager i Captia
  - a. I Captia søges sagen frem med CVR nummer. Søges via ”adressater” findes sagen under sagstilknytninger. Søges via ”sager” søges i Titelfeltet med ”^*xxxx* og ”xxx - 4061GR_16 - xxxx” vælges.
Ansvarlig enhed og sagsbehandler skrives på sagen i Captia
  - b. Varslingsbrev udskrives, og registreres på sagerne i Captia.
3. Den fysiske kontrol udføres, og hvis kontrollen er OK kan der udskrives et OK brev på virksomheden. Hvis kontrollen ikke er OK på stedet skal høringsbrev med bilag/rapport udskrives hjemmefra. Brevet kan sendes på mail direkte fra Captia, hvis jordbruger har tilladt e-mailkontakt.
  - a. Er brevet udskrevet på stedet importeres det automatisk til sagen i Captia. OK breve og høringsbrev kan dannes i VAKS Online.
4. Sagen afsluttes i afdelingen (OK-sager)
  - a. Sagen afsluttes ved at indsætte afslutningsdato, som den dag afslutningsbrevet er dateret og sendt. **Tilstand ændres fra OPR til OK.**
5. Sagen sendes i høring (FJL-sager)
  - a. Høringssvar skannes og registreres på sagen i Captia og tilstand ændres til HØSV. Er høringssvaret kommet på e-mail, kan du knytte det direkte til sagen uden skanning.
  - b. Ved eventuelle ændringer som følge af høring laves en ny version af skemaet i VAKS Online og skemaet opdateres.
  - c. Har du kommentarer til høringssvaret, skal du enten skrive dem på et papir og skanne det og registrere det i Captia, eller du skal direkte i Captia oprette et dokument.
  - d. Afsluttes sagen efter høring skrives et afslutningsbrev og sagen afsluttes, se punkt 4.
  - e. Afsluttes sagen med en uformel påtale, skal du kontrollere, at der ikke er givet uformel påtale de seneste 2 år. Er der andre påtaler oversender du sagen til Administrativ Jordbrugskontrol, se næste punkt. Afslutter du med en påtale skal du både afslutte sagen, se punkt 4, og opdatere DCK statusfelt på kontrollen (se boks ”Afslutning ved påtale”) i afsnit 4.2.
  - f. Kan sagen ikke afsluttes, eller er der flere overtrædelser, der kræver påtale, oversender du den til Administrativ Jordbrugskontrol ved at ændre ansvarlig enhed i Captia til Administrativ Jordbrugskontrol og du sletter dig selv som sagsbehandler.

Hvis breve udsendes fra Captia, registrerer du dem på sagen med det samme og behøver derfor ikke at skanne dem.

Husk at sagerne i Captia skal indeholde alle breve og dokumenter, der er udleveret/ sendt til jordbruger, samt alle relevante breve og bilag, der er modtaget i forbindelse med en høring.

4.2 Dine opgaver

Generelt om registrering i VAKS Online, DCK og Captia

Når kontrolbesøget er udført og data er gemt i VAKS Online gives skemaet en status som er enten FSO (OK-sager) eller FJL (sager med overtrædelser).

Al korrespondance med jordbruger skal du gemme og registrere i Captia. Hvis sagen er ok, lukker du sagen ved at **sætte tilstand til OK** og angive en afslutningsdato på sagen. Tryk derefter på Gem. **Vigtigt:** Datoen skal være den samme som på afslutningsbrevet. Først herefter er sagen afsluttet. **Vigtigt:** Du må ikke lukke sagen i Captia før VAKS Online er opdateret.

Registrering af breve:

- brevene skrevet fra Captia: registreres under sagen ved oprettelsen.
- breve fra VAKS Online overføres automatisk til Captia når sagen tjekkes ind.
- breve skrevet eller modtaget et andet sted fra, skal skannes og så registreres på sagen. Et skanningsforklæde kan laves som et dokument i Captia og udprintes – husk at slette det, da det ikke bør gemmes!

Ved frister for sagsbehandling/høring skal du bruge erindring eller svarfrist sammen med et abonnement i Captia for at styre, hvornår sagen kan lukkes eller oversendes til Administrativ Jordbrugs-kontrol.

Sager uden overtrædelser og med mindre bemærkninger

Kontroller uden bemærkninger og mindre overtrædelser afsluttes på stedet, idet du fra VAKS Online udskriver et afslutningsbrev (OK brev), som underskrives og udleveres.

Hvis der er en mindre overtrædelse, skal du orientere jordbruger om, at der foreligger en overtrædelse, men at denne har et omfang og en karakter, der medfører, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen ikke vil sanktionere med bøde eller uformel påtale. (OK brev mindre OVG_Dato GR) Sagen betragtes derfor som afsluttet. Dette brev bruges også, hvis dato for indberetning af gødningsregnskab er efter den 31. marts 2017.

Brevet skannes og registreres i Captia, hvor du også afslutter sagen ved at indsætte en afslutningsdato. Datoen skal være den samme som på afslutningsbrevet. **HUSK** at sætte feltet ”Tilstand” til OK før du lukker sagen.

Høring

Du iværksætter en høring, hvis der konstateres en overtrædelse i faneblad 2. Kan kontrollen ikke afsluttes som OK, skal årsagen kommenteres i bemærkningsfeltet. Skemastatus i VAKS Online sættes til FJL. Du skal i forbindelse med kontrollen **mundtligt** informere jordbruger om de konstaterede overtrædelser. Det gælder både overtrædelser af gødsknings- og harmonireglerne og reglerne om krydsoverensstemmelse. Resultatet af kontrollen gennemgås med jordbruger på stedet for, at sikre, at årsagen til kontrolresultatet er forstået. I høringsbrevet gives 14 dages frist for indsendelse af bemærkninger til afdelingskontoret.

Jordbrugeren skal have et høringsbrev og et bilag. Høringsbrevet dannes og udskrives i VAKS Online. Bilaget kan kun dannes Online. Bilaget printes fra Captia og høringsbrev med bilag sendes til jordbruger.

Husk at udfylde feltet ”sendt i høring” på faneblad 1.

Notatpligt

Hvis du mundtligt modtager oplysninger vedrørende den kontrollerede virksomhed, som kan have betydning for sagens afgørelse, skal du ifølge offentlighedslovens § 13 skrive et notat. Du kan gøre dette ved enten at skrive på fanebladet ”bemærkninger” i VAKS Online eller ved at oprette et notat i Captia. Bemærkninger noteret i faneblad 19 kommer med i høringsbrevet.

Afslutning af høringssager i afdelingerne

Kontrollørererne skal afslutte høringssager, der pga. formelle overtrædelser af reglerne medfører en uformel påtale til jordbrugeren.

Formelle fejl er fejl, som ikke ved første overtrædelse medfører bødestraf. Hvis der derfor er tale om en gentagelse af en formel fejl inden for to planperioder, kan sagen ikke afsluttes af dig, idet en gentagelse af den samme fejl vil medføre bødestraf. Disse sager overføres til Administrativ Jordbrugskontrol.

Hvis jordbruger ikke fremsender høringssvar inden fristens udløb, og der ikke på anden vis er fremkommet oplysninger, der ændrer status i kontrollen, færdigbehandler du sagen.

Afslutning ved påtale:

- Du undersøger om der er givet påtale de forrige 2 år (DCK/Captia). Hvis dette er tilfældet overføres sagen til viderebehandling i Administrativ Jordbrugskontrol
- Hvis ikke, sender du fra Captia et brev med en uformel påtale
- I Captia sættes feltet ”Tilstand” til ”FB” (færdigbehandlet)
- Du afslutter derefter sagen i Captia ved at indsætte brevdatoen fra afslutningsbrevet i Afsluttet feltet

Hvis jordbruger fremsender høringssvar inden fristens udløb, gennemgås dette. Udfyld feltet ”Høringssvar modtaget” på faneblad 1 med dato. Kan du herefter afslutte sagen som OK, retter du KSK skemaet i VAKS Online, sender jordbruger et afslutningsbrev og afslutter sagen i Captia. Feltet ”Tilstand” sættes til OK.

Sager der ikke kan afsluttes i afdelingerne

Alle høringssager, som du ikke kan afslutte, skal sendes til videre sagsbehandling i Administrativ Jordbrugskontrol. I VAKS Online bekræfter sagens skemastatus FJL, at sagen ikke er afsluttet. Du overdrager sagen til Administrativ Jordbrugskontrol således:

1. Du laver et notat, hvor du kommenterer høringssvaret (hvis et sådant foreligger). Husk dato og CVR nr.
2. Udfyld feltet ”Videresendt til Jordbrugskontrol” på faneblad 1.
3. Alt materiale, høringssvar mv. skannes og registreres på sagen i Captia.
4. I Captia, sæt Ansvarlig Enhed til Administrativ Jordbrugskontrol (AJORDK).
5. Slet dig selv som sagsbehandler.

Dette er MEGET vigtigt, for gøres dette ikke har Administrativ Jordbrugskontrol ingen mulighed for at finde sagen!

*Slutdato for kontrol 25-04-2016	*Varslingsdato 20-04-2016
Sendt i høring 26-04-2016	Dato for svarfrist 10-05-2016
Høringssvar modtaget 	Videresendt til Jordbrugskontrol 12-05-2016

Eksempel på udfyldning af felter på faneblad 1

Gruppe	4133, Kontrol og indberetning	Undernr.	I, Indberetningsskema
Oprettet	01-08-2015	Plan. afslut.	
Sagsbehandler	Indsæt søgekriterier	Ansv.enhed	AJORDK, Administrativ Jordbrugskontrol
Erindring		Emneord	

Sådan skal felterne i Captia se ud ved overdragelse til Administrativ Jordbrugskontrol

4.3 Afdelingskontorets registrering og ekspedition af kontrolrapporter

Arbejdstimeforbruget konteres ved kontrolopgaverne i forbindelse med gødningsregnskab- og harmoni i mTid.

Overdragelse af kontrollen

Senest 14 dage efter afsluttet kontrolbesøg eller efter en eventuel høring, skal kontrollen overdrages til Administrativ Jordbrugskontrol.

Ekstra materiale

Såfremt der er ekstra bilag til en kontrolrapport, skal de skannes til Captia-sagen.

Herefter skannes materialet ind og registreres på sagen i Captia med titlen Ekstra bilag: xxx. Det kan for eksempel være optællinger af svin, græsningsaftale eller bilag for specielle forhold ved den pågældende kontrol.

Opret et notat med kommentarer fra kontrollen, når kontrollen går i høring. Det vil være en stor hjælp i den efterfølgende sagsbehandling, hvis der er oprettet et sådant notat med kommentarer. Det kan dreje sig om oplysninger, der er fremkommet under diskussion om, hvorfor sagen går i høring fx lagerstørrelse, specielle forhold ved husdyrproduktionen, græskvoter, forhøjede udbytter etc.

Husk dato og CVR nr.

Alt materiale, der vedrører kontrollen, f.eks. kopier af markplaner mm., skal skannes ind i afdelingen og registreres på sagen i Captia, selv om oplysningerne fremgår af KSK skemaet. Der må således ikke ligge yderligere materiale vedrørende en sag på afdelingskontorerne, som ikke er registreret.

4.4 Ikrafttrædelse af instruks

Nærværende instruks træder i kraft den 1. april 2017.

Ansvarlig for instruksens ajourføring er: LOPH, CJT, LIGS og LAPAUL.

5 Kontrol af gødningsregnskab og harmoniregler for 2015/2016

5.1 Nyt i kontrollen i 2015/2016

Der er følgende ændringer:

- Ved beregning af korrektionsfaktoren for kg N er antal fravænnede grise pr. årssø ændret fra 29,6 stk. til 30 stk. mens fravænningsvægten ved fravæning uændret 7,1 kg ved kvælstofberegning. Afgangsvægten for smågrise er uændret 31 kg. Fravænningsvægten ved beregning af DE er stadig 7,2 kg og 32 kg. Øvrige vægte er ikke ændret.
- Mælkeydelsen for køer opdateres altid, se tabel 7 i Vejledningen side 141.
- DE bliver beregnet både på linjen for Løbe- drægtighedsstald (dyrekode 1501) og på linjen med bidrag for Farestald (dyrekode 1502). Bidraget for Løbe- drægtighedsstald tæller 70 % og for farestald 30 %. Det er på samme måde det altid har været beregnet i Landbrugsindberetning.
- Kvælstofnormerne er justeret som følge af tilbagerulningen af normreduktionen.
- Randzonenloven er ophævet.
- Alle ændringer på gødskningsområdet kan læses i Vejledning om Gødsknings- og harmoniregler 2015/16, side 12.

5.2 Generelt

Ved gødningsregnskabskontrollen kontrolleres om virksomhedens udarbejdede gødningsregnskab for planperioden 2015/2016 stemmer overens med den faktiske drift i samme periode. Der tages udgangspunkt i posteringslister, kassebog, afregninger, husdyrgødningsaftaler, optegnelser og lignende samt i den foreliggende gødningsplan og gødningsregnskab.

Kan der ikke svares entydigt ved udfyldelse af rapporten, gives supplerende oplysninger i faneblad 19, Bemærkninger. Angiv foran oplysningen, hvilket faneblad i kontrolrapporten den er knyttet til. Det skal fremgå klart af oplysningerne, hvorfra de stammer. Det kan f.eks. være oplysninger, som jordbrugeren er fremkommet med ved kontrolbesøget, opringning til konsulent, ændring af N-norm for græs mv. Oplysninger fra faneblad 19 kommer med i høringsbrevet.

Hvis der er yderligere oplysninger, der ikke kan medtages i VAKS Online, skrives disse i et notat på sagen. De kan også skrives på et papir, der skannes ind og registreres på sagen.

Hvis jordbruger er død, kontaktes Administrativ Jordbrugskontrol, Team Kvælstofadministration.

Uformel påtale for manglende gødningsplan

Hvis høringssvaret dokumenterer, at der er udarbejdet gødningsplan, sendes afslutningsbrev. Hvis høringssvar ikke ændrer forholdene, sendes uformel påtale for manglende gødningsplan.

Uformel påtale for ikke rettidig gødningsplan

Gødningsplan skal være udarbejdet senest 21. april 2016. Hvis høringssvar dokumenterer, at der er udarbejdet en rettidig gødningsplan, sendes afslutningsbrev. Er gødningsplanen ikke udarbejdet rettidigt, sendes en uformel påtale. Vær opmærksom på, at såfremt der er givet en uformel påtale tidligere, inden for de sidste to planår, skal kontrolrapporten videresendes til Administrativ Jordbrugskontrol, som færdigbehandler sagen.

Uformel påtale for overtrædelse af formkrav (ikke godkendte skemaer GR)

Hvis høringsvar dokumenterer, at gødningsregnskab er udarbejdet på godkendt skema, sendes afslutningsbrev. Er gødningsregnskabet ikke udarbejdet på godkendt skema, sendes uformel påtale. Vær opmærksom på, at såfremt der er givet en uformel påtale tidligere, inden for de sidste to planår, skal kontrolrapporten videresendes til Administrativ Jordbrugskontrol, som færdigbehandler sagen.

Uformel påtale for at modtager af husdyrgødning ikke er med i Register for Gødningsregnskab

Er der afsat husdyrgødning til en virksomhed, som ikke er med i Register for Gødningsregnskab, kan gødningen ikke betragtes som afsat.

Vær opmærksom på, at såfremt der er givet en uformel påtale tidligere, inden for de sidste to planår, skal kontrolrapporten videresendes til Administrativ Jordbrugskontrol, som færdigbehandler sagen.

I Captia, sæt Tilstand til OK og skriv en afslutningsdato i feltet Afsluttet.

5.3 Indtastning i VAKS Online

Alle data fra kontrollen indtastes i VAKS Online under ordningen 4061GR_16. For hver kontrol er der oprettet ét KSK (kontrolskema). Skemaet består af 22 faneblade.

Oversigt over faneblade, der indgår i skemaet:

Faneblad nr.	Navn	Udfyldes
1	Besøgsdata	Altid. Mange punkter udfyldes automatisk, når skemaerne er udfyldt.
2	Overtrædelse	Udfyldes automatisk
3	Kvælstofberegning	Udfyldes automatisk
4	Harmoniberegning	Udfyldes automatisk
5	Harmoniforhold	Udfyldes automatisk
6	Markplan og N-kvot	Når der er et jordtilliggende til virksomheden. Forfrugtsværdi, hvis der har været efterafgrøder året før.
7	Højere forventet udbytte	Når der er anvendt højere forventede udbytter på virksomheden.
8	Græssende dyr	Når der indgår græs eller græsudlæg i gødningsplanen.
9	Græsningstryk	Når der indgår græs eller græsudlæg i gødningsplanen.
10	Husdyrgødning	Når der er husdyr, lagre af husdyrgødning eller udbragt husdyrgødning i den forlængede planperiode fra 1. august til 30. september.
11	Græsning på særlige arealer *	Udfyldes når egne dyr afgræsser egne MVJ-arealer Kun hvis jordbrugsvirksomheden har haft dyr på græs på særlige arealer i planperioden
12	Overførsel af husdyrgødning	Når der er modtaget eller afsat husdyrgødning.
13	Udbragt husdyrgødning	Når der er udbragt husdyrgødning.

14	Betingelser for undtagelsen	Når undtagelsen på 2,3 DE/ha anvendes.
15	Anden organisk gødning	Når der er modtaget anden organisk gødning.
16	Udbragt anden organisk gødning	Når der er udbragt anden organisk gødning.
17	Handelsgødning	Når der er købt, solgt eller lager af handelsgødning.
18A+B	Materiale set på virksomheden	Altid.
19	Bemærkninger	
20	KO-krav	Udfyldes automatisk
21	Sanktion	Skal kun udfyldes ved påtale for manglende gødningsplan
22	Brevtekstblok	Skal ikke udfyldes

Automatisk fortrykte felter i rapporten

Ved opstart af VAKS Online vil der blive hentet data ind fra Gødningsregnskabet, Fællesskema, Gødningskvoteskema og LR. Vær opmærksom på, at der skal gå en nat fra skemaet er allokeret til en kontrollør og til at mark- og dyredata kan overføres til skemaet.

Når der laves et nyt skema, vil følgende normalt blive forudfyldt når kommune er indtastet på faneblad 1 og der er trykket Gem:

Faneblad	Udfyldes
6, Markplan og N-kvote	Markerne forudfyldes fra Fællesskemaet. Forfrugtsværdien af efterafgrøder tages fra skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder. Har der været kontrol af efterafgrøder, tages værdien fra kontrolrapporten. Ekstra kvote: udfyldes fra Gødningskvoteskema Træk i kvoten: hentes fra PSK-skema Oplysning om Økologisk Arealtilskud (100 eller 60 kg N) hentes fra Fællesskemaet.
12, Overførsel af husdyrgødning	Forudfyldes med husdyrgødningsaftalerne.
15, Anden organisk gødning	Forudfyldes med anden organisk gødning.
17, Handelsgødning	Forudfyldes med handelsgødningsleverancer

6 Udfyldelse af kontrolskemaet

6.1 Generelt

Ved gennemførelse af kontrollen er det jordbrugers oplysninger i forhold til de faktiske forhold, der skal kontrolleres og genspejles i kontrolrapporten. Det gælder f.eks.

- areal til rådighed for udbringning af husdyrgødning
- for kvægbrug, der bruger undtagelsen, arealer med roer, græs og græsefterafgrøder
- afgræsningsforhold
- husdyrgødnings- og forpagtningsaftaler i kontrolperioden
- evt. normproduktion og antal DE

6.2 Tilforpagtning

Ved tilforpagtninger i løbet af planperioden skal summen af kg N i handelsgødning, effektivt kg N i husdyrgødning og anden organisk gødning, der er udbragt på det modtagne areal af den tidligere bruger, lægges til virksomhedens samlede forbrug. Ved bortforpagtninger i løbet af planperioden skal den samlede mængde N, der er udbragt på arealet før overdragelsestidspunktet, fratrækkes virksomhedens samlede forbrug.

Oplysningerne om overdragelse hentes fra jordbrugers gødningsregnskab 2014/2015. Handelsgødning står i felterne 906, 914, 904 og 915. Felterne skal kun bruges ved overdragelse af jord, der er blevet tildelt gødning. Ved overdragelse af en hel bedrift skal en overdragelseserklæring bruges. Er felterne brugt til overdragelse af handelsgødning, skal jordbruger oplyses om, at det skal foregå via et videresalg registreret i Leverandør Registeret (LR). For oprettelse som leverandør kontaktes Jordbrugskontrol, som også tildeler kode til LR. Husdyrgødning skal være medtaget i felterne 304 og 305 i form af B1 aftaler.

Følgende krav gælder for en forpagtningsaftale:

- Aftalen skal være skriftlig,
- Aftalen skal indeholde oplysning om navn, adresser, aftaleparternes CVR-numre. Hvis bortforpagter ikke har noget CVR-nr. tages 0. CPR-nummer noteres i bemærkningsfeltet.
- Dato for aftalens indgåelse skal fremgå.
- Oplysninger om antal hektar, som aftalen omfatter samt bloknummer skal fremgå.
- Aftalen skal indeholde oplysninger om gyldighedsperiodens start- og evt. slutdato eller opsigelsesvarsel.

BEMÆRK: En ansøgning om **grundbetaling** (Fællesskema) kan erstatte en forpagtningsaftale, hvis det af oplysninger i ansøgning om grundbetaling fremgår, at det tilforpagtede areal har været til rådighed for udbringning af husdyrgødning.

Hvis nogle eller alle af de ovenstående oplysninger ikke fremgår af forpagtningsaftalerne, kan du anmode jordbrugeren om at udfylde og fremsende en blanket, hvorpå både til- og bortforpagter bekræfter forpagtningen ved en dateret underskrift på en udfyldt blanket. Jordbrugeren skal have en frist på 7 dage til at returnere blanketten. Husk at aflevere afdelingskontorets adresse til jordbrugeren. Hvis jordbruger indsender kontrakten, kan du afslutte sagen. Kopi af kontrakten skannes ind på sagen i Captia.

6.3 Faneblad 1: Besøgsdata

Kontrollen startes med at indtaste varslingsdato. I fanebladet noteres det, hvem der har medvirket under kontrolbesøget. Dit navn fremkommer automatisk. Dit navn skal bruges til at orientere jordbrugeren om, hvem der har gennemført kontrolbesøget.

Kommune: Udfyld automatisk. Kan ændres, kommunen kan ses øverst på side 1 i den kontrolforberedende rapport. Kommunenummeret hentes når der trykkes Gem.

Kontroldato: Angives i feltet ”slutdato for kontrol”.

Hvis sagen sendes i høring, udfyldes felterne ”Sendt i høring” og ”dato for svarfrist”. Hvis der kommer høringssvar, udfyldes feltet ”høringssvar modtaget”. Hvis sagen overdrages til Administrativ Jordbrugskontrol, udfyldes feltet ”videresendt til Jordbrugskontrol”.

6.4 Faneblad 2: Overtrædelser

På dette faneblad beregnes automatisk evt. overtrædelser. Ved dannelse af høringsbrevet vil der blive indflettet et afsnit om hver overtrædelse.

6.5 Faneblad 3: Kvælstofberegning

På dette faneblad kan du se en oversigt over virksomhedens kvælstofkvote og –forbrug. Hvis der er en overgødskning, udfyldes felterne **Overgødskning, kg N** og **Overgødskning, kg N pr. ha** automatisk. For virksomheder med under 1 ha samlet areal beregnes ingen overgødskning.

Bemærk at en overskridelse på 1-5 kg N pr ha (er indlagt i beregningen) ikke udløser et høringsbrev, men sagen afsluttes med FSO. Jordbrugeren gøres dog opmærksom på, at reglerne skal overholdes. Dette gøres ved at vælge afslutningsbrevet OK_brev_mindre_OVG Dato_GR.

Begrænset tilførsel af kvælstof: 100 kg udnyttet N - eller 60 kg udnyttet N pr ha

Disse felter angår kun de jordbrugere, der har søgt om Økologisk Arealtilskud i Fællesskemaet. Næst på fanebladet beregnes kvote og forbrug i total-N. Felterne udfyldes kun, hvis der er kryds i feltet 100 kg udnyttet N eller 60 kg udnyttet N på faneblad 6, Markplan. Dvs. at felterne kun bliver beregnet for de jordbrugere, som har forpligtet sig til at overholde begrænsningen på enten 100 kg udnyttet N eller 60 kg udnyttet N i deres tilsagn om Økologisk Arealtilskud.

6.6 Faneblad 4: Harmoniberegning

På dette faneblad får du en oversigt over virksomhedens harmoniforhold. Alle felterne beregnes automatisk.

Kvægbrug

Hvis en besætning er solgt i planperioden, vil jordbruger som hovedregel kunne beholde harmonikravet på 1,7 DE/ha eller 2,3 DE/ha i hele vækstsæsonen (planperioden), idet harmonikravet bl.a. er relateret til valget af afgrøder på de forskellige husdyrbrugstyper. Hvis besætningen er solgt mindre end halvvejs inde i planperioden og afgrøderne f.eks. ikke er sået endnu, bør relevansen af at beholde et højere harmonikrav end 1,4 DE/ha vurderes. Ligeledes bør det f.eks. indgå i den konkrete vurdering, hvorvidt kvægbesætningen udskiftes med et andet dyrehold (svin, fjerkræ m.m.). I tvivlstilfælde kan Administrativ Jordbrugskontrol kontaktes.

Økologiske jordbrug

Ved et økologisk brug forstås en jordbrugsvirksomhed, der er autoriseret af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen til økologisk produktion. Der er ikke særlige harmonikrav for økologiske jordbrug; men de kan ikke benytte undtagelsen på 2,3 DE/ha. Hvis en økologisk drevet virksomhed i en planperiode omlægges til konventionel drift, er harmonikravet for hele planperioden som for en tilsvarende konventionelt drevet virksomhed.

Produktionsmæssig sammenhæng

Hvis virksomheden indgår i en produktionsmæssig sammenhæng, sættes kryds ved dette på faneblad 18, og CVR nr. angives.

- Ved en produktionsmæssig sammenhæng forstås, at hovedparten af afgrøderne afsættes til kvægbedrifter. Det betyder, at aftalen skal omfatte mindst 50 pct. af bedriftens udbringningsareal. Kravene til at være en kvægbedrift skal være opfyldt. **Bemærk**, at det **ikke** er et krav, at det er grovfoder, der afsættes, men det skal være hovedafgrøden, dvs. halm fra korn er ikke nok.
- Ved at indgå i produktionsmæssig sammenhæng med et kvægbrug er det muligt at udbringe 1,7 DE/ha mod normalt 1,4 DE/ha. Muligheden gælder også, hvis ikke-kvægbrugeren selv har husdyr eller modtager husdyrgødning fra andre.
- Bedrifter, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng med sådanne bedrifter, har ligeledes mulighed for at anvende 2,3 DE/ha, hvis bedriften har mindst 2/3 af DE fra kvæg og overholder betingelserne for brug af 2,3 DE/ha.

Ved deltagelse i en produktionsmæssig sammenhæng forstås, at en landbrugsbedrift har indgået en **skriftlig aftale** med én eller flere bedrifter med kvæg, får eller geder, om at hovedparten af afgrøderne fra bedriftens arealer afsættes til disse bedrifter med kvæg, får eller geder.

Ved kontrolbesøget skal denne skriftlige aftale forevises kontrolløren. Kontrolløren skal notere i faneblad 19 under bemærkninger, at standardaftalen er underskrevet. En standardaftale kan findes under gødningsregnskabskontrollen på intranettet.

Harmoniforhold

Samlet harmoniareal og nødvendigt harmoniareal overføres fra faneblad 6 og 5. Harmoniareal i overskud vises kun, hvis den er positiv, og harmoniovertrædelse i ha, vises som et positivt tal, hvis der mangler harmoniareal.

Bemærk, at hvis jordbruger mangler mindre end 1,5 ha udløser det ikke noget høringsbrev, og sagen afsluttes som FSO.

Siden planperioden 2012/2013 gælder harmonireglerne også for afgasset vegetabilsk biomasse, og der er indført en maks. grænse på 170 hhv. 230 kg N/ha i husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse. Det vil sige, at man både kan have udbragt for mange DE og samtidig have udbragt for mange kg N i husdyrgødning. Det er to beregninger, som begge fører frem til et manglende harmoniareal. Hvis begge dele er overtrådt, fremgår begge overtrædelser af høringsbrevet. I forhold til KO er det to forskellige delkrav af krav 1.22.

Harmonikravene er for planperioden 2015/2016 følgende:

Maks. til- deling pr. ha	Type af landbrugsbedrift
1,4 DE	Alle andre bedrifter , der ikke er omfattet af nedenstående undtagelser. Dog en maks. grænse på 170 kg N/ha.
1,7 DE	På en landbrugsbedrift med <u>kvæg, får, geder eller hjorte</u> må husdyrgødningsmængden fra disse dyr på egen bedrift udbringes i en

	mængde svarende til 1,7 dyreenheder pr. ha pr. planperiode. *) Dog en maks. grænse på 170 kg N/ha.
2,3 DE	Undtagelsen: På en landbrugsbedrift, hvor mindst <u>2/3 af husdyrholdet er kvæg</u> , må der udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode. Betingelserne nævnt i Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2015/2016 tabel 10 side 147 skal overholdes. *)**) Dog en maks. grænse på 230 kg N/ha.

*) Bedrifter, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng med denne bedriftstype, er ligeledes omfattet af det anførte harmonikrav.

**) Gælder ikke økologer.

Udbragte DE i perioden

Tallene overføres fra fanebladene 10, 11 og 12. Lagerforskydning af husdyrgødning kan være negativ. Det maksimale antal DE der må udbringes, beregnes ved at gange det samlede harmoniareal i ha med gennemsnitlig harmonikrav i DE/ha.

Udbragt total-N

Den sidste kolonne på faneblad 4 indeholder tallene for udbragt total-N i husdyrgødning. Tallene overføres fra faneblad 10. Maksimale total-N der må udbringes beregnes som 170 gange harmoniarealet, medmindre undtagelsen benyttes – så er det 230 gange harmoniarealet.

6.7 Faneblad 5: Harmoniforhold

Dette faneblad svarer til hjælpeskemaet ”Opgørelse af harmoniforhold” på side 165 i Vejledning om Gødsknings- og Harmoniregler 2015/2016. Fanebladet udfyldes automatisk ud fra indtastninger i resten af skemaet.

Faneblad 5 er en oversigt over harmoniforholdene. Informationerne hentes fra andre skemaer i kontrolskemaet, og der skal ikke indtastes yderligere oplysninger. Skemaet til beregning af harmoniforhold findes i Vejledningen på side 146.

Reglerne for, hvornår man bruger gødning af 1,4 DE/ha og 1,7 DE/ha ved forbrug, afsætning og lagerændring er som følger:

Modtaget husdyrgødning eller afgasset vegetabilsk biomasse modtages til 1,4 DE/ha.

Afsat gødning afsættes først med tilgængelig gødning til 1,4 DE/ha, derefter til gennemsnittet (hvis der tages af lageret) og til sidst med 1,7 DE/ha.

Ved lagerforbrug beregnes forbruget fra lager altid med det gennemsnitlige harmonikrav.

Ved lageropbygning opbygges først med tilgængelig gødning til 1,4 DE/ha, derefter resten med 1,7 DE/ha.

Undtagelser hertil er, når bedriften har en produktionsmæssig sammenhæng og/eller bruger undtagelsen, så bruges ved modtaget og afsat kvæggødning altid 1,7 DE/ha eller altid 2,3 DE/ha (2,3 DE pr ha gælder også for ikke-kvæggødning). Læs mere om overførsler ved produktionsmæssig sammenhæng på faneblad 12.

På grund af de ovenstående regler bruges de 3 kolonner til overførsel af gødning og de 2 til lagerændring på faneblad 5 ikke altid alle sammen. De ubrugte kolonner er i så fald tomme.

Ved brug af undtagelsen beregnes alle overførsler og lagerændringer med 2,3 DE/ha.

Samlet normproduktion i antal dyreenheder (DE)

Her anføres DE fra faneblad 10.

Bidrag fra dyr, der græsser arealer uden gødskningsbehov (DE)

Her anføres DE fra dyr, der græsser arealer, som ikke har noget gødskningsbehov. Overføres fra faneblad 11 uanset om dyrene græsser egne eller andres arealer.

Modtaget og Afsat husdyrgødning (DE)

Her summeres de modtagne og afsatte mængder DE fra husdyrgødning, afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning fra faneblad 12.

Lagre: start, slut og lagerændring (DE)

Start og slutlagre tages fra faneblad 10.

Minimumskrav til harmoniareal

For hver dyreart beregnes det areal, der er nødvendigt for at opfylde harmonireglerne for den pågældende dyreart. For overførte mængder DE beregnes det nødvendige areal afhængig af gødningstypen (harmonikrav 1,4 DE/ha, harmonikrav for lagerforskydningen, harmonikrav 1,7 DE/ha eller harmonikrav 2,3 DE/ha).

Harmoniareal til rådighed

Overføres fra faneblad 6.

6.8 Faneblad 6: Markplan og N-kvote

Dette faneblad skal altid udfyldes, hvis der er et jordtilliggende til virksomheden. I skemaet foretages en beregning af kvælstofkvoten ud fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsens normer, jf. Vejledningen 2015/2016 tabel 1 og 2. Ved udfyldelsen af skemaet tages udgangspunkt i den senest foreliggende, korrekt ajourførte gødningsplan for 2015/2016, som er opdateret før kontrollen blev varslet.

Marknummer, areal og hovedafgrøde udfyldes automatisk fra Fællesskemaet. Desuden kan følgende kolonner være udfyldt, hvis skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder 2016 var indsendt: Fradragsarealer, JB nr., vanding, forfrugt og efterafgrøde.

Der sammenlignes med markplanen. Afvigelser i areal skal dokumenteres ved forpagtnings-aftaler.

Virksomhedens samlede maksimale kvælstofkvote opgøres med evt. korrektioner for dokumenterede højere udbytter (faneblad 7) og korrektion som følge af forfrugtsværdi af efterafgrøder, se senere i dette afsnit.

Den samlede kvote pr. mark (N-kvote for marken) korrigeres automatisk for forfrugtsværdi, forventet udbytte og kvælstofprognosen. Hvis der er dyrket græsafgrøder, kontrollerer du om krav til græsningstryk er overholdt.

Det kan ske, at der året før er brugt en afgrødekode som ikke eksisterer i den nye afgrødeliste. Så vil der opstå en fejlmeddelelse, når du trykker gem, som siger "Værdien "xxx" angivet for felt "y" findes ikke. Så skal du ændre denne afgrødekode til en der findes i afgrødelisten, og som ligger tæt på den fra året før.

Kvælstofprognosen

Markernes norm korrigeres for kvælstofprognosen. Korrektionen er afhængig af jordtype; se tabellen herunder. I 2016 er kommunerne delt op i A eller B kommuner. VAKS indsætter automatisk værdien for hver enkelt mark i kolonnen ”N-prognose” ud fra kommune nr. der står på faneblad 1.

Grovsand	Finsand	Lerjord
JB 1 og JB 3	JB 2 og JB 4	JB over 4
0	+ 10	+ 15
0	+ 5	+ 10

Marknummer

Udfyldes automatisk fra Fællesskemaet, eller tages manuelt fra gødningsplanen.

De enkelte marker skal være nummererede, og de anførte marknumre skal indtastes i overensstemmelse med marknumrene i grundbetalingen, eller den senest korrekt ajourførte gødningsplan. Alle marker, der er omfattet af ordningen om mark- og gødningsplaner, skal medtages, også selv om de eventuelt ikke gødskes, f.eks. brak og MVJ-arealer. Hvis man klikker med musen øverst i skemaet, hvor der står *Mark nr. skifter rækkefølgen mellem rækkefølgen fra fællesskemaet og en numerisk rækkefølge.

Markens areal

Udfyldes automatisk fra Fællesskemaet, eller tages manuelt fra gødningsplanen. Markens areal indtastes i ha med mindst én decimal. Arealstørrelse fra ansøgning om grundbetaling anvendes. Hvis markplanen afviger herfra skrives dette i faneblad 19, Bemærkninger.

Fradragsarealer

Fradragsarealer kan være: 2 m bræmmer, randzoner, vandboringer og GLM elementer. Fradragsarealer er ikke harmoniareal og har ikke nogen kvælstofnorm. Kolonnen udfyldes automatisk, hvis markplanen i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder er udfyldt og indsendt. Kolonnen kan også udfyldes manuelt.

Randzonenloven er ophævet, så der er ikke længere krav om at udlægge obligatoriske randzoner. Der er dog stadig den mulighed at beholde randzonen og bruge den til at opfylde 5 % MFO-kravet. Hvis jordbruger har benyttet denne mulighed, skal randzonearealet trækkes fra i kolonnen ”fradragsarealer”. Du kan se om jordbruger har benyttet randzoner som MFO i hans Fællesskema.

Jordbundstyper: JB-nr.

Udfyldes automatisk fra Fællesskemaet, eller tages manuelt fra gødningsplanen.

I **bilag F** finder du en oversigt over jordbundstyperne samt en vejledning til at fremsøge jordbundstyper i IMK.

Du kan se JB nr. i IMK (internet markkort). Under Citrix startknappen vælges IMK2. IMK2 kontrollører. Vælg Jordbunds- og terrænforhold -> Jordbundskort. Jordbundstypen kan ses på markblokniveau.

Det er det nye jordbundstypkort, der fremgår af IMK. Hvis JB nr. i skema A afviger fra JB nr. i IMK, skal jordbruger som udgangspunkt kunne dokumentere JB nr. ved teksturanalyser. Der skal tages en prøve pr. 5 ha.

Frem til og med planperioden 2016/2017 accepterer vi dog, hvis JB nr. stemmer overens med det gamle jordbundstype kort, som du finder på www.djfgeodata.dk. Bemærk, at jordtype nr. ikke er det samme som JB-nr. På hjemmesiden samt i bilag F kan jordtype nr. ”oversættes” til JB-nr. Hvis der f.eks. er anført "svær lerjord" i skema A, oversættes dette til JB-nr. 8 efter skalaen i bilag F, og dette JB-nr. indtastes.

Hvis du har set teksturanalyser, skal oplysninger herom anføres i faneblad 19, Bemærkninger

Ved kontrollen skal det vurderes, om den jordtype, som er angivet i virksomhedens gødningsplan, er sandsynlig for området. De fleste marker varierer en del i indhold af sand, silt, ler og humus. Jordtypen skal angives på basis af jordtypen i pløjelaget.

Hvis det ved kontrollen skønnes, at den anførte jordtype ikke er sandsynlig for området, skrives dette i bemærkningsfeltet, og sagen får status ”FJL” i DCK. Sagen overføres til Jordbrugskontrol efter forudgående aftale med en sagsbehandler.

Vanding

Hvis der anvendes normer for vandet sandjord på marken, markerer du i kolonnen for vanding. Kvælstofnormen for vandet sandjord må kun anvendes, hvis der er mindst 75 mm vand til rådighed, svarende til 750 m³ pr. ha. I feltet *Areal, vandet* beregnes det samlede areal med vanding. På faneblad 18, Materiale set på virksomheden, fremgår det antal ha, hvorpå normer for vanding kan anvendes. Hvis der er vandet på flere ha end der er tilladelse til, spørger du jordbruger om, hvilke marker der skal have normen for vanding.

Kvælstofnormerne ændres til uvandet sandjord for de resterende marker.

MVJ

Sæt flueben, hvis marken er et MVJ-areal.

Hovedafgrøde

Udfyldes automatisk fra Fællesskemaet, eller taster manuelt fra gødningsplanen. Hvis du taster manuelt, angiver du afgrødekoden, og navnet på afgrøden fremkommer automatisk.

Brødhvede

Hvis der i markplanen er marker med kode 6 eller 13 (brødhvede) og der ikke er sat flueben i faneblad 18B, at der er dokumentation for brødhvede, vil der komme en advarselstekst ”Husk brødhvede dokumentation”. Afgrødekoden skal rettes til kode 2 (vårhvede) eller kode 11 (vinterhvede), hvis der ikke er dokumentation for brødhvede, eller hvis dokumentationen viser, at krav til brødhvede ikke er overholdt. Læs mere om krav til brødhvede i afsnit 6.20.3.

Om græsmarker

Hvis der er marker med græs, skal Faneblad 9, Græsningstryk udfyldes, hvor du skal vurdere, om græsmerkernes N-norm er indplaceret korrekt i forhold til kravene om græsningstryk. Hvis du vurderer, at der er anvendt for høje kvælstofnormer til græsmarkerne, så skal kvælstofkvoten reduceres således, at kravet om græsningstryk er opfyldt. Se nærmere under faneblad 9. Græskoderne areal overføres automatisk til faneblad 9.

Hvis der sælges græs skal dette dokumenteres ved hjælp af salgsbilag.

Der kan forlanges dokumentation for køb af udsæd, hvoraf kløverindholdet i udsæden fremgår. Permanent græs er græs, der har henligget eller planlægges at henligge i 5 år eller mere.

For MVJ-græsftaler fra 2003, 2004 og 2005 skal du selv tildele normen efter den afsatte gødning, beregnet som N afsat af græssende dyr ganget med udnyttelsesprocenten. Beregn kg N pr ha, og skriv tallet i kolonnen N-korrektion. Hvis arealerne afgræsses med mindre end 0,2 DE/ha, bruges afgrødekode 315 (Miljøgræs med udtagning) og den afsatte gødning fratrækkes normproduktionen. Markerne skal markeres i MVJ-kolonnen, hvis der er MVJ-tilsagn på dem.

Hvis MVJ arealet er et harmoniareal bruges afgrødekode 254, hvis det er et MVJ 0 tilsagn og afgrødekode 253, hvis det er et MVJ areal med tilsagn om, at anvende 80 kg N. Dette er normen ud over det dyrene afsætter på marken.

Hvis MVJ arealet ikke er et harmoniareal skal du bruge afgrødekode 315, Miljøgræs med udtagning.

Hvis en afgrøde er omsået, indtastes den senest såede afgrøde. Der kan ikke tildeles nogen kvælstofnorm til den afgrøde, der er mislykket, selv om den er blevet gødsket om efteråret eller tidligt forår. Der skal noteres i feltet faneblad 19, bemærkninger.

Særligt for græsmarker med kløver eller lucerne

Fra planperioden 2012/2013 måtte kvægbrug, som bruger undtagelsen både bruge kløvergræs og lucernegræs, hvis der er under 50 % kløver hhv. lucerne i græsset. Kontrolløren skal være opmærksom på, om der er over eller under 50 % kløver eller lucerne i græsmarken. **Hvis der er over 50 % kløver eller lucerne, skrives ”b” efter afgrødekoden (fx. 174b).**

Det gælder for følgende afgrødekoder:

- 172: Lucerne over 25 % græs til slæt
- 174: Kløvergræs til fabrik
- 279: Permanent kløvergræs til fabrik

Afgrødekode har ændret navn så den både omfatter kløvergræs og lucernegræs under 50 % bælgeplanter.

Der er kommet nye afgrødekoder. Bl.a. afgrødekode 285 og 286 som er kløvergræs med over 50 % kløver. De gamle koder 264 og 276 er tilsvarende, men med under 50% kløver. Tilsvarende er kode 255 kløver- eller lucernegræs med under 50 % bælgeplanter og kode 256 kløver eller lucernegræs med over 50 % bælgeplanter.

Dyrkes **byg/ærte helsæd** (kode 214) uden udlæg af rent græs, skrives ligeledes b efter afgrødekoden (dvs. 214b). Er der udlæg af rent græs, bruger du kode 214.

Dette gælder også afgrødekode 234, Korn og bælg-sæd, grønkorn u. 50 % bælg-sæd. Hvis der ikke er udlæg af rent græs, skriver du 234b.

Afgrødekode 265, Græs før en vårsået afgrøde indtastes i kolonnen efterafgrøder. Eller kolonnen ”N-korrektion” kan anvendes.

Nedsat tilførsel af kvælstof: 100 kg udnyttet N eller 60 kg udnyttet N

Hvis bedriften har ansøgt om Økologisk Arealtilskud, udfyldes dette automatisk på faneblad 6. I så tilfælde beregnes virksomhedens kvote i de nederste felter på faneblad 3.

Vær opmærksom på, at selvom man har nedsat tilførsel af kvælstof, skal man stadig reducere yderligere, hvis man har træk i kvoten som følge af efterafgrøder. Dette gøres automatisk i DCK.

Man må ikke omdanne efterafgrøder til kvote hvis man har søgt om Økologisk Arealtilskud.

Nedsættelse tilførsel af kvælstof: Andre aftaler

Hvis virksomheden har forpligtet sig til at tilføre mindre kvælstof end den norm, der er angivet i tabel 1a eller 2, skal den mindre mængde kvælstof indgå i gødningsplanen.

Der skal rettes i N-norm for hver enkelt afgrøde. Du gør dette i kolonnen ”N-korrektion” på fanen markplan. Der gøres i faneblad 19, Bemærkninger, tydeligt opmærksom på, at der gælder en særlig ordning for den eller de berørte marker eller virksomheden som helhed. Eventuel dokumentation vedlægges i Captia, hvis sagen går i høring.

MVJ-0 arealer må ikke gødskes, dog må husdyrgødning afsat på arealerne fratrækkes normproduktionen som udgangspunkt. Læs mere om dette i afsnit 6.24.

Forfrugt

Udfyldes automatisk fra skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder, eller taster manuelt fra gødningsplanen. Hvis du taster manuelt, angiver du afgrødekoden i kolonne forfrugtkode. Navnet fremkommer i kolonnen forfrugt når du trykker Gem (Ctrl-S) når du flytter markøren.

Ved en del afgrøder er forfrugten af betydning for kvælstofnormen. Forfrugt er sidste års hovedafgrøde. Der beregnes ikke forfrugtsværdi af mellem- og efterafgrøder undtagen for lovpligtige efterafgrøder; forfrugtsværdien af disse angives i feltet ”forfrugtsværdi af efterafgrøder”.

Efterafgrøde og udlæg

Udfyldes automatisk fra skemaet Gødningskvote og efterafgrøder, hvis dette var udfyldt og indsendt. Ellers taster manuelt fra gødningsplanen. Hvis du taster manuelt, angiver du afgrødekoden i kolonnen ”Efterafgrøde”. Navnet fremkommer når du flytter markøren. I kolonnen ”Efterafgrøde, areal” angives arealet med efterafgrøde/udlæg. Som udgangspunkt bliver det sat til at være lig med markens samlede areal minus evt. randzoneareal.

For lovpligtige efterafgrøder gælder at der er en kode 968 for græs og kode 968 b som er pligtige efterafgrøder, ikke græs. Lovpligtige efterafgrøder (afgrødekode 968 og 968 b) har ingen norm. Efterslæt og efterafgrøde får kun kvælstofnorm og/eller tæller med i 70 % grovfoder, hvis arealet angives i kolonnen ”Efterafgrøde, areal”.

N-korrektion

Du kan bruge denne kolonne til at korrigere markens kvote i opad eller nedadgående retning. Skal kun benyttes i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at korrigere på anden vis. Spørg Administrativ Jordbrugskontrol, hvis du er i tvivl.

Udbytte

Hvis virksomheden anvender højere forventet udbytte for en eller flere afgrøder, udfyldes faneblad 7, og korrektionen beregnes herefter automatisk i faneblad 6 i kolonnen Korrektion forventet udbytte. Du skal altså ikke selv taste korrektionen på faneblad 6.

Kolonnen Forventet udbytte beregnes kun ved højere forventet udbytte.

Harmoniareal

Jordbrugsvirksomhedens ejede og tilforpagtede arealer, som må og kan tilføres gødning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen eller anden lovgivning, regnes med i harmoniarealet.

- Ud fra valg af afgrøde fastsætter VAKS Online om arealet tæller med i harmoniarealet
- Pligtige efterafgrøder kan afgræsses, blot græsset ikke ødelægges/nedtrampes. Arealet indgår i harmoniarealet med hovedafgrøden

- Enhver form for aftale om, at der ikke må udbringes husdyrgødning, medfører at arealet ikke kan medregnes i harmoniarealet
- MVJ aftaler fra 2002 eller før og fra 2006 eller senere er ikke harmoniareal
- MVJ ON fra 2003, 2004 eller 2005 er harmoniareal, med mindre de afgræsses med under 0,2 DE/ha
- Vær opmærksom på, at græsarealer, der i gødningskontrollen har fået N-kvoten reduceret til 0 kg N for at opfylde græsningskrav ikke tæller med i harmoniareal

Harmoniarealet er udelukkende det udbringningsareal, **der har været til rådighed** i kontrolperioden.

For overdragelse af arealer i en planperiode gælder, at de arealer der overdrages, medtages for hele planperioden hos den, der overtager arealerne. Husdyrgødning, der er udbragt på arealet i samme planperiode, samt overtagne lagre, medtages også hos modtager af arealerne.

Harmoniareal samt areal med roer, græs og græsefterafgrøder beregnes automatisk. Ved brug af Undtagelsen skal du være opmærksom på, om der er over eller under 50 % kløver eller lucerne i græsmarken. Det gælder for afgrødekode 172, 174 og 279.

Hvis der er tale om et kvægbrug, der benytter særreglen på 2,3 DE/ha, tjekkes det automatisk, om der dyrkes bælg-sæd, kløvergræs med over 50 % kløver/lucerne, eller efterafgrøder med over 50 % kløver/lucerne, hvilket ikke er tilladt ifølge betingelserne (Vejledningen 2015/2016 tabel 10). Vårbyg i blanding med ærter til helsæd eller grønkorn er tilladt, hvis der er udlæg af rent græs i marken. Bemærk, at byg/ært helsæd også kan forstås som byg/ært, der høstes som grønkorn.

Areal med roer, græs og græsefterafgrøder

Marker, hvorpå der er foderroer, græs, eller græsefterafgrøder, indgår i det areal, der er nødvendigt, for at en kvægbruger kan benytte undtagelsen på 2,3 DE/ha.

Bemærk,

- At fabriksroer og majs ikke indgår i grovfoderarealet men
- At græsudlæg i silomajs kan indgå som en græsefterafgrøde. Husk at angive antal ha.
- At græsarealer er alle arealer med græs, dvs. arealer, som er udlagt med permanent græs, græs i omdrift og arealer med græsudlæg samt frøgræs.

Fradrag for efterafgrøder i efteråret 2015

Der skal beregnes en forfrugtsværdi for de efterafgrøder, der er dyrket i efteråret 2015. Forfrugtsværdien af efterafgrøder i efteråret 2015 er forudfyldt fra skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder fra 2016. Hvis værdien ikke er rigtig, kan du selv indtaste den rigtige værdi. Du tager antal ha pligtige efterafgrøder i 2015/2016 og ganger med 17 eller 25, afhængig af mængden af udbragt husdyrgødning. Antallet af ha med efterafgrøde x 17 kg N hvis der er udbragt mindre end 0,8 DE/ha, eller antallet af ha med efterafgrøde x 25 kg N hvis der er udbragt mere end 0,8 DE/ha.

Eksempel: En jordbruger har udlagt 3,5 ha pligtige efterafgrøder i 2015. Han har udbragt 0,6 DE/ha. Forfrugtsværdien af efterafgrøder fra efteråret 2014 bliver da $3,5 * 17 = 59,5$ kg N.

Forfrugtsværdi ved ændringer i virksomhedens areal

Hvis en virksomhed har afgivet jord siden sidste planperiode, skal den samlede mængde forfrugtsværdi stadig kunne findes i afgivers samt modtagers gødningsplaner/-regnskaber. Såfremt der er afgivet areal, hvorpå forfrugtsværdien er tilknyttet, skal denne forfrugtsværdi fratrækkes i jordbrugers gødningsregnskab.

I de tilfælde, hvor en virksomhed med eftervirkning afgiver et areal inkl. forfrugtsværdi noteres navn, adresse og CVR-nr. (evt. CPR-nr.) fra bilag på modtageren af jorden, samt arealets størrelse i faneblad 19, bemærkninger. Desuden anføres forfrugtsværdiens størrelse på det overdragne areal ud fra den kontrollerede virksomheds oplysninger.

Nedsat N-kvote: Feltet Kvotetræk

Man bliver automatisk trukket i N-kvote, hvis man ikke har udlagt tilstrækkeligt med efterafgrøder eller alternativer til at opfylde sit krav, og hvis man ikke har noget overskud fra tidligere, man kan anvende. Kvotetrækket fremgår af gødningsregnskabet felt 502:

7. Samlet opgørelse			
501	Virksomhedens samlede kvælstofkvote	(3.914,52 kg N)	3.914,52 kg N
502	Reducering i kvoten pga. efterafgrødekrav	(75,80 kg N)	75,80 kg N
503	Ekstra kvote fra konverteret overskud af efterafgrøder		kg N
901	Virksomhedens samlede forbrug af kvælstof		657,00 kg N
902	Kvælstofkvote minus forbrug af kvælstof		3.181,92 kg N

Du finder også kvotetrækket i den kontrolforberedende rapport. Her er det ikke angivelsen fra gødningsregnskabet, men derimod det kvotetræk, som NAER har beregnet ud fra de tilgængelige oplysninger.

Jordbruger kan ændre i kvotetrækket i gødningsregnskabet. Hvis jordbruger har nedskrevet sit kvotetræk i gødningsregnskabet, skriver du dette i bemærkningsfeltet på faneblad 19. På faneblad 6 skriver du det kvotetræk, der er beregnet af NAER.

Du kan læse mere om automatisk kvotetræk i Vejledning om Gødsknings- og Harmoniregler 2015/2016, afsnit 5.6.6 på side 67.

Ekstra N-kvote: Feltet Kvotetillæg

Der var i planperioden 2015/2016 mulighed for at omdanne et overskud af efterafgrøder til kvælstofkvote. Det skulle i givet fald indberettes i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder senest den 21. april 2016 i felt N på siden "Opgørelse af efterafgrøder". Hvis jordbruger har indberettet i skemaet, bliver den ekstra kvote fortrykt i gødningsregnskabet for 2015/2016 i felt 503, se ovenstående figur.

Den ekstra N-kvote fremgår af den kontrolforberedende rapport. Ligesom for kvotetrækket gælder det, at man kan ændre i tallet i gødningsregnskabet. Hvis jordbruger har skrevet et andet tal end det fortrykte, skriver du dette i bemærkningsfeltet på faneblad 19. På faneblad 6 skriver du det tal, der fremgår af skemaet Gødningskvote og efterafgrøder.

Den ekstra N-kvote beregnes ud fra antallet af ha ekstra efterafgrøder tilmeldt ordningen ganget med 32 kg N/ha, hvis der er anvendt husdyrgødning fra under 0,8 DE/ha, og 69 kg N/ha, hvis der er anvendt husdyrgødning fra over 0,8 DE/ha. Feltet "Kvotetillæg" bør forudfyldes automatisk, men du kan også indtaste den ekstra N-kvote manuelt.

Du kan læse mere om konvertering af efterafgrøder til N-kvote og hvordan det skulle indberettes i Vejledning om Gødsknings- og Harmoniregler 2015/2016, afsnit 5.6.5 på side 67.

6.9 Faneblad 7: Højere forventet udbytte

Faneblad 7 skal kun udfyldes, hvis der i virksomhedens gødningsplan er anvendt højere forventede udbytter for en eller flere af afgrøderne. Dvs. hvis der er afkrydset for anvendelse af højere forventede udbytter i skema A eller skema A1.

Der er en række betingelser, der skal være opfyldt for at det er tilladt for virksomheden at anvende højere forventede udbytter.

- 1) Der skal foreligge dokumentation for tidligere opnåede udbytter for hele afgrøden i form af salgsfaktura. Kun afgrøder, der er solgt, kan indgå i beregningen. Salgsbilag til andre jordbrugs-virksomheder kan ikke anvendes som dokumentation. Foderstofvirksomheden må altså ikke være registreret i Landbrugs- og Fiskeristyrelsens Register for Gødningsregnskab. Er dette tilfældet, kan salgsbilaget ikke indgå i beregningen. Hvis afgrøden er anvendt til opfodring af egen besætning, kan der ikke korrigeres for et højere forventet udbytte
- 2) Udbyttet opgøres i renvarevægt. For non-food raps er det opgørelsen for korrektion for olieindhold. Bemærk, at for non-food raps beregnes en fiktiv vægt med et standardindhold af olie. Dette tal skal ikke bruges. Se eksempel på en afregning af non-food raps i bilag G.
- 3) Virksomheden skal kunne dokumentere ved mark- eller gødningsplan 5 år tilbage, hvilke afgrøder, der har været på virksomheden. Det er for at undgå, at år med lave udbytter udelades af beregningen.
- 4) Det forventede udbytte beregnes som gennemsnittet af de høstudbytter, der er opnået indenfor de sidste 5 planperioder. Gennemsnittet beregnes ud fra de år, afgrøden har været dyrket.
- 5) Hvis afgrøden har været dyrket alle 5 planperioder, og der foreligger dokumentation herfor, **kan** det laveste og højeste udbytte udelades, og gennemsnittet beregnes ud fra de resterende 3 udbytter. Hvis virksomheden mangler dokumentation for udbyttet ét år, **SKAL** dette år betragtes som det laveste og dermed udelades af beregningen sammen med det højeste udbytte. Der skal være dokumentation for mindst 3 år.
- 6) Hvis høsten for planperioden 2014/2015 endnu ikke var solgt den 21. april 2016, må den ikke medtages i beregningen af gennemsnittet. Perioden skal udelades af beregningen sammen med perioden med højest udbytte.
- 7) Nyetablerede virksomheder skal, for at kunne korrigere for forventede højere udbytter, kunne forevise dokumentation svarende til det, der kræves fra etablerede virksomheder. For købte/forpantede arealer kan dokumentation fra tidligere perioder overtages fra jordbrugeren, der tidligere dyrkede arealet.

Der tages ikke hensyn til jordtype og evt. vanding ved anvendelsen af højere forventet udbytte. Således kan det på nogle marker med en jordtype være en fordel at anvende forhøjet udbytte, hvorimod det på andre marker med en anden jordtype kan være en ulempe. Det er tilladt at anvende et forhøjet udbytte på de jorde, hvor det er en fordel, og anvende normudbytterne på de øvrige jorde.

Vha. korrektionsfaktoren i Vejledningen i Tabel 1a, kolonne 15 beregnes den N-norm, der må tilføres ud over normalt. Dette gøres automatisk i VAKS Online.

Vigtigt: Kontrollen af, om dokumentationen kan accepteres, foretages ved kontrolbesøget. Der skal derfor tages grundigt stilling til den foreviste dokumentation. Hvis jordbrugeren har anvendt højere forventet udbytter i sin gødningsplan, men ikke har tilstrækkelig dokumentation, skal det skrives i faneblad 19 under bemærkninger.

Såfremt der foreligger en potentiel overgødsning, og det af den fremviste dokumentation under kontrolbesøget fremgår, at jordbrugeren til hans fordel kunne anvende højere forventede udbytter, skal du korrigere N-kvoten ud fra den betragtning, at sagen dermed er fuldt oplyst i forhold til en evt. overgødsningssag ved domstolene.

Indtastning af udbytter

1. Udbytte: For hver planperiode, fra 2010/2011 frem til og med 2014/2015, indtaster du **det samlede udbytte i hkg**, som det fremgår af fakturaen. Udbytter skal være opgjort i renvarevægt, dvs. korrigeret for svind og vandindhold. For non-food raps må udbyttet **ikke** være korrigeret for olieindhold.
2. Areal: du indtaster det samlede areal, som var dyrket med afgrøden. Arealet tages fra mark- eller gødningsplan.
3. Dokumentation: Du markerer om dokumentationen er OK udfor hhv. mark- og gødningsplan og salgsfaktura for hver planperiode.

Hvis afgrøden ikke har været dyrket i alle 5 år, indtastes 0 for både udbytte og areal i de år, afgrøden ikke har været dyrket, og der sættes ikke flueben i kolonnen ”medregnes i gennemsnit”. Sæt kryds i kolonnerne salgsfaktura og gødningsplan når dokumentationen er ok. Afgrøden skal minimum have været dyrket i 3 år.

Bemærk: Er dokumentationen ikke i orden for **alle** årene, kan der ikke korrigeres og der beregnes ikke et gennemsnit.

Der skal skelnes mellem foder- og brødhvede samt byg og maltbyg.

Vinterraps består af afgrøderne vinterraps og nonfood vinterraps. Da disse har samme kvælstofnorm, skal det samlede vinterrapsareal indgå i beregningen. Dette gælder også vårraps.

Korrektion af udbytter

Hvis afgrøden har været dyrket i alle **5 planperioder**, kan der korrigeres. Dette gøres kun hvis jordbruger selv har korrigeret. Først indtastes samtlige tal, så det er muligt at se højeste og laveste udbytte pr. ha. Derefter redigeres ved at fjerne fluebenet i kolonnen ”medregnes i gennemsnit” i linjen med højest udbytte pr. ha og linjen med lavest udbytte.

Hvis afgrøden har været dyrket i **4 planperioder** skal der korrigeres ved at udelade det år med højest udbytte. Dette gøres ved at fjerne fluebenet i kolonnen ”medregnes i gennemsnit”.

Har afgrøden været dyrket i **mindre end 3** år, er det ikke tilladt at korrigere.

Når alle tallene er tastet ind, beregnes udbyttet pr. ha for hvert af årene. Kun hvis dokumentationen var i orden for alle årene, beregnes det samlede gennemsnit af udbyttet for afgrøden pr. ha. Gennemsnittet fremgår i kolonnen til højre.

Overførsel af gennemsnittet til faneblad 6

Når et udbyttegennemsnit er beregnet, overføres det automatisk til faneblad 6, Markplan. Du kan se gennemsnittet i kolonnen Forventet udbytte. Korrektionen beregnes automatisk i kolonnen Korrektion forventet udbytte. Hvis det beregnede gennemsnit er lavere end standard for marken, korrigeres der ikke (kan forekomme hvis afgrøden dyrkes på marker med forskellige jordtyper).

Den kvælstofkvote, der overføres fra faneblad 6 til faneblad 3 (kvælstofkvote opgjort efter Landbrugs- og Fiskeristyrelsens regler), er kvoten **efter** korrektion for højere forventede udbytter. Du må derfor **kun** indtaste højere udbytter end standardudbytterne, hvis dokumentationen er helt i orden.

6.10 Faneblad 8: Græssende dyr

Dette faneblad skal udfyldes, hvis der i markplanen indgår græsmarker, hvor der er krav til udnyttelse af græsset.

Græssende dyr i alt i DE

Husdyrart, husdyrtype og antal dyr indtastes. De indtastede antal græssende dyr skal være på bedriften, jf. oplysninger indtastet i faneblad 10. Ud over egne græssende dyr, kan der være græssende dyr fra anden virksomhed.

Der beregnes automatisk, hvor mange dyr, der afgræsser i dyreenheder (DE), når antal husdyr er indtastet. Sumtallet overføres automatisk til faneblad 9, Græsningstryk.

Dyr der græsser:

- Dyr **skal være på græs** for at kunne medregnes som græssende dyreenheder.
- Dyr der står på stald hele året (f.eks. slagtekalve) kan ikke bidrage til benyttelse af græsmarker ved afgræsning.
- Svin, fjerkræ og pelsdyr kan ikke indgå som græssende dyr.
- Tyrekalve 0 til 6 mdr. af kødkvæg racer kan, hvis de går på græs, medregnes som græssende dyreenheder.

Græssende dyr fra en anden virksomhed

Såfremt afgræsning foretages af dyr tilhørende en anden virksomhed, skal afgræsningen dokumenteres med kvittering for overførsel af husdyrgødning (B1 skema), som angiver antallet af græssende dyreenheder. På baggrund af antallet af dyreenheder skal det specifikke antal dyr beregnes og indtastes i fanebladet. Det er vigtigt at sikre sig, at der rent faktisk er tale om gødning overført ved græssende dyr.

Eksempel: Fremgår det f.eks. af B1 skema, at der er overført 2 DE i form af får, indtastes 28 styk får i faneblad 8 svarende til 4 DE (1 DE = 7 moderfår med lam)

(Antal DE på B1-skemaet skal ganges med 2, da græsningstrykskemaet er lavet med en standardforudsætning om en græsningsperiode på 6 mdr., hvorimod DE er beregnet over et helt år. 2 DE anført i skema B1, svarer altså til 4 DE i græsningsperioden).

Tilhører dyrene en virksomhed, der ikke er tilmeldt Register for Gødning, skal der foreligge en græsningsaftale, som skal indeholde oplysninger om besætningens ejer, antal dyr, dyrenes størrelse samt græsningsperiode.

Anvendes B1-skema, skal der altid skrives en bemærkning om, hvilke antagelser der ligger til grund for opgørelsen i faneblad 19 bemærkninger.

6.11 Faneblad 9: Græsningstryk

Såfremt der i faneblad 6 er arealer med græs eller græsefterafgrøder, herunder kløvergræs, skal der foretages en beregning af, om kravene til græsningstryk er opfyldt, jf. Tabel 3 Oversigtstabellen på side 127 i Vejledningen 2015/2016.

Normerne for græs, græsudlæg og græsefterafgrøde kan kun anvendes, når græsset udnyttes til afgræsning eller slæt i det omfang, det er defineret i Vejledningen. Beregningen i faneblad 9 har således til formål at kontrollere, om der på bedriftsniveau er det nødvendige antal græssende dyr i forhold til afgrødevalget fastsat i gødningsplanen. Der er ikke mulighed for kontrol af græssende dyr

på markniveau, så jordbruger har handlefrihed mht. fastlæggelse af, på hvilke marker de græssende dyr har gået.

Græsningstrykket har betydning for, hvilken norm jordbruger kan anvende for græsmarken. For at lave en beregning af græsningstrykket skal der foretages en opgørelse af antal dyr, der græsser, og en opgørelse af græsarealer. Ved beregning af græsningstryk på virksamheden skal alle græsarealer indgå. Hvis der på et græsareal både tages slæt og afgræsses, skal græsningstrykket desuden korrigeres for slæt.

Areal der afgræsses

Beregning af afgræsningsarealet sker ved, at foretage en opgørelse over alle græsningsarealer på virksamheden. Dette gøres for at sikre, at arealer med græs i omdrift og græsefterafgrøder beslaglægger det antal dyr der kræves, for at arealerne kan opnå en kvælstofnorm. Afgrødekoder og arealerne overføres automatisk fra faneblad 6 til faneblad 9.

Ved **permanent græsareal** forstås et areal, der er udlagt med det formål, at arealet skal henligge med græs i mere end 5 på hinanden efterfølgende år.

På særligt produktive arealer med permanent græs kan normen for kløvergræs eller græs uden kløver i omdrift undtagelsesvis anvendes, såfremt der kan dokumenteres et græsningsniveau svarende til kravet for græs i omdrift og at udbyttet overstiger 4000 FE/ha. Se Vejledningen s 127, note 4 for hvilken dokumentation der kræves.

Frøgræsmarker, der efter høst anvendes til afgræsning, indgår også i det samlede græsareal. Kravet til afgræsning afhænger af, hvornår frøgræsset blev høstet.

Korrektion af arealer hvorpå der tages slæt

Når der tages slæt skal du se dokumentation for anvendelse af afgrøden. I Vejledningen tabel 4 side 128 er der en tabel over standardforudsætninger til beregning af udbytte i hø og wrapensilage. Opfodres græsset, skal du vurdere om høsten svarer til dyrenes behov. Så skal du se dokumentation for anvendelsen af afgrøden, f. eks. i form af foderplan, mm.

Hvis græsset ikke opfodres på virksamheden, skal salg eller afsætning dokumenteres ved faktura.

Fakturaen skal indeholde:

- navn,
- adresse,
- cvr-nr. på både sælger og køber, samt
- udbytte i FE./ha.

Fakturaen skal indeholde udbytte, da hele normsystemet er opbygget omkring et udbyttensniveau. Er der ikke noget udbytte på, skal udbyttet sættes til 0. Er der tvivl om udbyttet, kan købers GR og husdyrbestand kontrolleres.

Kravet til græsning korrigeres, når der er taget slæt, ved at indtaste oplysninger om slæt-areal og antal slæt for den enkelte type græs.

Krav til afgræsning i alt DE

Det beregnes, hvor mange græssende dyr der kræves, for at opretholde kvælstofnormen i de anførte græsarealer. Sumtallet vises i feltet "Krav til afgræsning i alt; DE" øverst på fanebladet.

Hvis kravet til antal dyr, der skal afgræsse, er større end det antal dyr, der afgræsser virksomhedens græsarealer, er der brugt uberettiget norm på græsarealerne. Kvoten til græsarealerne skal korrigeres således, at minimumskravet til antal græssende dyr overholdes.

I samråd med jordbruger findes den bedste fordeling af afgrødekategorier i forhold til antal græssende dyr til rådighed. Se nedenfor hvordan det kan gøres.

Hvis jordbruger har græsmarker, der efter slæt ikke afgræsses tilstrækkeligt eller hvor forbrug ikke kan dokumenteres, har jordbruger brugt uberettiget meget N og N-normen skal reduceres. Beregningerne dertil udføres i faneblad 8 Græssende dyr og faneblad 9 Græsningstryk.

Slæt: Forbrug og/eller salg af slætgræs skal kontrolleres. (Se tabel 4 side 124 i vejledningen for standardforudsætninger til beregning af produktion af FE i hø og wrapensilage).

Sammenligning:

Nå du har udfyldt faneblad 8 med græssende dyr og på faneblad 9 har indført arealerne med slæt samt antal slæt der er taget, beregner DCK i faneblad 9 to tal:

- Græssende dyr i alt, DE og
- Krav til afgræsning i alt, DE

Er tallet ”krav til afgræsning i alt” større end ”græssende dyr i alt”, så har jordbruger ikke det nødvendige antal græssende dyr og har brugt uberettiget stor N-mængde.

N-kvoten til græsmarkerne skal sættes ned.

Dette gøres ved at dele marken i en del med den kvote, som jordbruger har brugt, og en del som gives en lavere kvote. Det kan gøres på 2 måder:

- en del af marken eller hele marken gives et niveau lavere end den jordbruger har valgt,
- en del af marken gives 0-kvote. Denne metode kan give større N-norm, men bruges kun, hvis der ikke er harmoniproblemer.

Hvis der er taget slæt på noget af marken, kan antal ha med maksimalt antal slæt beregnes, og marken deles i en mark med maksimalt antal slæt, og en mark med afgræsning, inden du udfører ovennævnte beregning. Se nedenfor hvordan du kan dele marken.

Til beregning af antal ha græs, der ikke kan få kvote kan du bruge følgende formel:

Formel til beregning af ha der skal have lavere kvote
$\frac{(\text{Krav til afgræsning i alt} - \text{Græssende dyr i alt})^1}{\text{Forskel i minimum græssende DE/ha for de græstyper der bliver brugt}^2} = \text{ha der skal have lavere kvote}$
<p>¹ Krav til afgræsning i alt – Græssende dyr i alt = Antal DE der mangler for at opfylde norm ² Se Vejl. 2015/2016 s.106 tabel 3 oversigtstabel.</p>
<p>F.eks.: Hvis afgrødekvoten er 252 og skal sættes ned til 251: 0,9 DE/ha - 0,5 DE/ha dvs. 0,4 DE/ha   Hvis der gives 0-kvote: 0,9 DE/ha – 0, dvs 0,9 DE/ha</p>

Hvis der er flere forskellige typer marker, der bør normreduceres, virker formlen ikke. Lone har lavet et Excel ark til beregning af Græsningstryk, som er sendt rundt. Kontakt Administrativ Jordbrugskontrol hvis du er i tvivl.

Procedure til regulering af græsmarker, så N-kvoten opfylder udnyttelseskravet.

Når du ved hjælp af ovenstående formel har beregnet det antal ha, der skal have lavere kvote, skal du opdatere markerne i faneblad 6.

1. Beregn med formlen ovenfor det antal ha, der skal have lavere kvote
2. Gå derefter tilbage til faneblad 6.
3. Find en mark du kan dele i én del med original kvote og én del med lavere kvote:
  - Fra marken der skal deles fjerner du det beregnede antal ha.
  - Derefter sætter du en ny mark på og kalder den det samme marknummer med en kommentar. F.eks: deler du mark 5, kan du kalde den nye mark for 5-delt.
  - Du giver marken størrelse som det beregnede antal ha og den lave kvote, som du brugte i formlen.
4. Gå igen til faneblad 9. Kontrollér antal ha med slæt og kontroller derefter, at *Græssende dyr i alt* og *Krav til afgræsning i alt* er ens.
Hvis *Krav til afgræsning i alt* er mindre end *Græssende dyr i alt*, har landmanden fået for lille kvote, dvs. arealet med en lavere N-norm er for stort.

Forslag til lavere græskategori				
→	→	→	→	→
263 græs uden kløver	260 kløvergr. < 50%	268 kløvergr < 50% lavt udb	267 kløvergr meget lavt udb	266 Kløvergræs ekstremt lavt udb
257 perm.græs uden kløver	255 perm græs <50% kløver/lucerne	252 Perm græs normalt udb	251 Perm græs lavt udb	250 Perm. græs meget lavt udb
256 perm.græs > 50% kløver/lucerne.	Marken deles			
261 kløvergræs > 50% kl.	Marken deles			

Eksempel: Beregning af antal ha med lavere kvote

- **Med N-kvotet til hele marken:** Mark 6 har oprindeligt en størrelse på 10 ha og dyrkes med græs uden kløver i omdrift (263). Der er 14,6 DE der græsser marken. Ingen slæt.
  - Lavere N-kvotet opnås ved fx Kløvergræs under 50% (260).
Formel: $(21,0 \text{ DE} - 14,6 \text{ DE}) / (2,1 \text{ DE/ha} - 1,9 \text{ DE/ha}) = 6,4/0,2 = 32 \text{ ha}$
Da 32 ha er større end selve marken, er kvotet stadig for høj.
  - Bruges kvotet Perm. Græs med norm. udb. (252) ser formlen således ud:
Formel: $(21,0 \text{ DE} - 14,6 \text{ DE}) / (2,1 \text{ DE/ha} - 0,9 \text{ DE/ha}) = 6,4/1,2 = 5,3 \text{ ha}$
 Den 10 ha store mark skal deles i en mark med kvotet (263) på 4,7 ha, og en på 5,3 ha med den lavere kvotet (252).
- **Med 0-kvotet:** Mark 1 på 1 ha med kløvergræsudlæg efter grønkorn, har et græsningstrykkrav på 1,4 DE/ha.
Jordbruger har 1 dyreenhed til rådighed.
  - Markens opdeles i faneblad 6 i mark 1 på 0,7 ha ($1,0 \text{ DE} / 1,4 \text{ DE/ha} = 0,7 \text{ ha}$) med afgrøden kløvergræsudlæg og
  - mark 1-delt på 0,3 ha, som indtastes under Ny, Anden afgrøde, som kløvergræsudlæg med normen 0 kg N.
  - Herved er græsningstrykkrav på min.1,4 DE/ha opfyldt, og jordbruger er blevet tildelt sin berettigede norm.

Kontakt Administrativ Jordbrugskontrol hvis du er i tvivl.

Såfremt græsningsarealer er rettet til, noteres dette i faneblad 19 bemærkninger, så jordbruger eller konsulent kan se det. Den underkendte afgrødetype skal noteres.

6.12 Faneblad 10: Husdyrgødning

Faneblad 10 skal **altid** udfyldes, hvis der produceres husdyrgødning eller er lager af husdyrgødning på virksomheden.

Faneblad 12 skal udfyldes, hvis virksomheden afgiver eller modtager husdyrgødning. Faneblad 13 skal udfyldes, hvis der er udbragt husdyrgødning på virksomheden i planperioden. Se forklarende tekst under de enkelte faneblade.

Selv om der er lavet en opgørelse på virksomheden, skal kontrolløren altid selv efterregne normproduktionen. Dette gøres ved at udfylde faneblad 10 hvor normtallene fra Vejledningen 2015/2016 tabel 5 side 129 anvendes. Der er ikke mulighed for at anvende andre normer. Ved normfastsættelsen er der taget udgangspunkt i en række standardforudsætninger som f.eks. ind- og afgangsvægt, mælkeproduktion mm., Normerne fastsættes årligt af Aarhus Universitet ud fra en forudsætning om, at produktionen forløber på et gennemsnitligt, forventeligt og nutidigt niveau.

Indtastning af oplysninger om dyr

Der er fire former for oplysninger, som skal indhentes og indtastes under kontrolbesøget for at kunne beregne normproduktionen af husdyrgødning:

1. Kode for dyrearten
2. Kode for staldsystem
3. Antal enheder af dyrearten i planperioden 2015/2016
4. Korrektionstype og korrektionsfaktorer for normproduktionen af husdyrgødning.

Antal enheder af dyrearten i planperioden 2015/2016

Den dokumentation, der skal lægges til grund for indtastningen af **antal enheder af dyrearten** i planperioden 2015/2016, skal i videst muligt omfang tages fra slagterifregninger, optegnelser over besætningens størrelse igennem året, køb og salg af dyr, produktionsrapporter, driftsregnskab, statusopgørelser osv. Virksomhedens gødningsregnskab/ gødningsplan kan ikke bruges, men der skal tages udgangspunkt i den dokumentation, som beskriver de faktiske driftsforhold.

Kvæg: Alle kvægbrugere modtager fra Dansk Kvæg en detaljeret beregning af antal dyr. Oversigten kan ses i GHI, når du er logget på som bruger (vælg CVR nummer og ”indberetninger (historik)”. Se bilag I. Opgørelsen fra Dansk Kvæg er normalt baseret på en beregnet levendevægt. Danish Crown vejer hovedparten af alle dyr ved slagting, og denne vægt kan bruges ved type1-korrektion af afgangsvægt (se afsnit om korrektion). Det er en oversigt, som kvægproducenten selv skal trække hos Danish Crown.

Jordbrug, der har kvæg fra andre CVR-numre i deres bedrift, fx Kviehoteller, skal medtage gødningen fra dyrene via en B1 erklæring fra ejeren af dyrene, som også skal have oprettet et undernummer i CHR-registret, hvor det registreres, at dyrene er indkvarteret på hotellet, og i hvilken periode.

Svin: Ved levering af slagtesvin kommer der fra slagteriet en opgørelse over antal dyr leveret i planperioden. Danish Crown laver en oversigt for planperioden. Slagtevægten skal ganges med 1,31 for at få levendevægt. Faktoren 1,31 skal bruges, også selvom slagtebilag og vejebilag viser noget andet, da denne faktor er brugt til beregning af N-normen. Normtallene er baseret på producerede svin, altså leverede og døde svin. Ligger der derfor alene en opgørelse på leverede svin, skal der korrigeres således:

Slagtesvin levende vægt = slagtevægt * 1,31

Antal producerede slagtesvin = leverede slagtesvin * 1,01

I forbindelse med slagteriafregninger er det også vigtigt at sammenholde tallene med husdyrindberetningen, idet f.eks. levende svin leveret til udlandet ikke fremgår af en dansk slagteriafregning. Svineflytninger kan findes via Landbrugsindberetning. Vælg appen for Svineflytninger og følg vejledningen i bilag H.

Husk at tillægge produktion af egne polte, se bilag L.

Antal polte = antal årssøer * 0,5

Er der produktion af FRATS svin oprettes dyrekode 1520, som overføres fra landbrugsindberetning. Normtal og formler for kode 1520 er de samme som for kode 1512, slagtesvin. (Dette gælder også i Landbrugsindberetning). Se tabel 5, note 9.

Opgørelse af en besætning kan kontrolleres i statusopgørelsen i virksomhedens drifts- eller skateregnskab. Du skal så vidt muligt indhente dokumentation for besætnings/ produktionsstørrelse for hele planperioden 1. august 2015 til 31. juli 2016.

Ved brug af alt-ind-alt-ud produktion skal der tages udgangspunkt i leverede svin, ikke i et gennemsnit. Variationer i gødningsproduktionen styres via lageret.

Hvis besætningen er blevet afviklet i årets løb, kan normproduktionen korrigeres ved at reducere antallet af slagtesvin. Se beregningsmetode i bilag N.

Hvis kontrolløren bliver opmærksom på, at jordbrugeren har valgt en forkert husdyrart eller staldtype, skal der vælges den rigtige art og type ved kontrollen. Ændringer i forhold til jordbrugers opgørelse skrives i faneblad 19 bemærkninger.

OBS: For nogle dyrearter er ét dyr det samme som én enhed af dyrearten (og dette er **ikke** det samme som en dyreenhed), for andre kan der gå 10, 100 eller 1000 på en enhed af dyrearten. F.eks. skal 653 slagtesvin indtastes som 65,3 enheder af dyrearten. Dette fremgår af Vejledningen 2015/2016 tabel 5 side 129.

I bilag N er der gennemgået udregning af DE for alle dyretyper.

Andre dyrearter, dyretype kode 99xx

Hvis der ikke i tabellen findes en norm for husdyrart og staldtype, **skal** "Andre dyrearter eller staldsystemer" sidst i tabel 5 anvendes. Antal dyreenheder beregnes vha. tabel 9 side 146 fra Vejledningen 2015/2016. Anvendes andre omregningsfaktorer til dyreenheder, f.eks. bilag O, skrives det i faneblad 19 bemærkninger. Indtast kode 99xx og staldkode 01 samt antal dyr. I kolonnen Kor. faktor 1 skrives antal DE. Når der trykkes Gem, vil kg N beregnes ud fra 100 kg N pr DE.

Staldtypen

Staldtypen kontrolleres, hvis det skønnes, at jordbrugerenes oplysning om denne ikke er rimelig. Dette gælder især dybstrøelse (kontroller f.eks., om der er en gylletank). Hvis staldsystemet er fastgødning + ajle, men lageret er gylletank, så anvendes normerne for staldsystemet.

Korrektioner af normproduktionen af husdyrgødning

Det er **obligatorisk** at indregne korrektioner, hvis der er afvigelser fra standardforudsætningerne. Undtaget er mælkeydelse, hvor der kan korrigeres for afvigende mælkeydelse ved type 1 og type 2

korrektion, (men **husk**, at der **skal** korrigeres for mælkeydelse ved beregning af DE). Der skal enten korrigeres med type 1 eller type 2 jf. Vejledningen 2015/2016 tabel 6 side 135 og beskrevet i vejledningen på side 33-36.

Korrektion af N-indhold i husdyrgødning – type 1 og type 2

Aarhus Universitet fastsætter årligt normerne ud fra en forudsætning om, at husdyrproduktionen forløber på et gennemsnitligt, forventeligt og nutidigt niveau. Hvis produktionen afviger i forhold til standardforudsætningerne **skal** der korrigeres i den beregnede normproduktion i kg N. Afvigelser fra normalniveauet skal dokumenteres af jordbruger. Hvis/når der korrigeres, skal de korrektionsformler, der er gengivet i Vejledningen 2015/2016 tabel 6 side 1135, anvendes.

Der er to typer korrektionsformler:

- Formlerne til **type 1** korrektion er forholdsvis simple, idet der her er tale om enten afvigende mælkemængde eller afvigende indgangsvægt og/eller afvigende afgangsvægt eller alder.
- Korrektionsformlerne til **type 2** korrektion kræver 3 eller 4 sammenhørende værdier, hvoraf eksempelvis foderforbruget (i FE, i kg tørstof eller kg), råproteinindholdet i foderet, kg tilvækst, kg mælk eller kg æg kan indgå.

Ved type 2 korrektion for kvæg kan man vælge at korrigere enten ud fra foderniveauet i antal FE eller foderoptagelsen i kg tørstof. Da landbrugsindberetning kun er sat til at regne i kg tørstof har vi valgt at kontrollen også foregår via kg tørstof. Desuden bliver resultatet det samme.

Hvis jordbruger har korrigeret ud fra ydelses- og produktionsniveau (type 1 korrektion) eller for afvigelser i fodermængde og -sammensætning (type 2 korrektion), skal du kontrollere jordbrugers dokumentation og korrigere ud fra denne.

Har jordbruger ikke korrigeret, skal du vurdere om han **burde** have foretaget type 1 korrektion, og korrigeret hvis nødvendigt.

Du foretager kun type 2 korrektion, hvis jordbruger oplyser, at han har brugt den.

Såfremt der foreligger en potentiel overgødskning, og det af den fremviste dokumentation (produktionsrapporter m.v.) under kontrolbesøget fremgår, at jordbruger til hans fordel kunne korrigeres med en anden korrektionstype, skal du korrigere for dette, ud fra den betragtning, at sagen dermed er fuldt oplyst i forhold til en evt. overgødsknings sag ved domstolene.

Hvis virksomheden ønsker, at korrigere kvælstofmængden med type 2 korrektion på grund af afvigende ydelses- og produktionsniveau samt fodermængde og sammensætning, skal de afvigende produktionsforhold kunne dokumenteres ved driftsbilag, f.eks. produktionsrapport/ effektivitetskontrol, ydelseskontrol, slagteri- eller mejerifregninger. Den dokumentation til korrektionsformlerne, der fremlægges, skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 1. august 2014 til 15. februar 2016, dvs. året før. Dokumentationen for fastsættelse af korrektionsfaktoren er ”bagudvendt” for at jordbruger kan bruge det i sin gødningsplanlægning, dvs. før planperioden er færdig.

Fremgår foderets indhold af råprotein ikke, men er indholdet af kvælstof (N) angivet, så kan foderets indhold af råprotein udregnes ved at gange indholdet af N med 6,25 (gælder for svinefoder).

$$\text{Råprotein} = \text{N-indhold} * 6,25$$

Ved blanding af foder til svin på basis af egen avl eller indkøbte foderstoffer, hvor indholdet af råprotein ikke fremgår af deklARATIONEN, skal standardværdier for gram råprotein pr. FE anvendes.

Standardværdierne fremgår af Vejledningen 2015/2016 for kvæg tabel 8a side 143 og for svin tabel 8b side 145. Ved hjemmeblanding skal standardværdier anvendes for den del af blandingen, der er egen avl.

Indtastning af afvigende værdier ved korrektion

Under typevalg tages 1,2 eller 0. Det trykkes på gem (Ctrl-S) og derved fremkommer der tekster i kolonnerne forklaring. Under kolonnerne kor. faktor 1 og evt. kor. faktor 2 indtastes værdierne til type 1 korrektion og korrektion af DE svarende til teksten i den forgående kolonne, forklaring. Ved type 2 korrektion, indtastes i kolonnerne kor. faktor 3, 4, 5 og evt. 6. Ved type 2 kor. skal der oftest indtastes i alle kolonner, for at få beregnet både antal DE og kor. faktor for kg kvælstof.

Typevalg 0 vælges når der kun skal korrigeres for DE. Der gælder for malkekøer og søer, skrabe kyllinger og økologiske kyllinger, høns og mink.

F.eks. kg energikorrigeret mælk (EKM) for malkekøer, slagtevægt for fedekvæg, indgangs- og afgangsvægt for smågrise og for slagtesvin. Når der trykkes ”gem” beregnes korrektionsfaktor for kvælstof, kg N totalt korrigeret og antal DE i alt. DE korrigeres i forholdt til reglerne i Vejledningens tabel 9 side 146.

Kg EKM og kg mælk findes på oversigten over kvæg fra Dansk Kvæg. Kg EKM bruges ved type 1 korr. og til beregning af DE, kg mælk bruges til type 2 korr. I bilag J vises en mælkeproduktionsopgørelse, hvor kg mælk, der skal benyttes ved korrektion af mælkeydelsen, er markeret. I bilag M er vist E-kontrol for søer, smågrise og slagtesvin og det er markeret hvilke værdier der skal bruges til type 2 korrektion.

Der er type 2 korrektioner til alt kvæg, søer, smågrise, slagtesvin, slagtefjerkræ, høns, hønniker og mink.

Dyreenheder og harmoniregler

Dyrehold i dyreenheder beregnes ud fra fastsatte omregningsfaktorer. De findes i Vejledningen 2015/2016 i tabel 9 side 146.

Ved harmonikontrollen af **hestepensioner og kenneler** er det ikke de enkelte ejere af dyrene, der skal gøre rede for harmoni med mindre ejeren af dyrene har erhvervsmæssigt dyrehold. Alle dyr i pensionen skal indgå i pensionsejerens harmoniforhold.

Der skal for husdyrarterne **opdræt, tyre, svin og slagtekyllinger** korrigeres ved andre slagtevægtsgrænser og slagtealdersgrænser end de for kategorien anførte, hvis produktionen afviger fra standarden. For at foretage type 2 korrektioner, skal den nødvendige dokumentation være til stede. Se Vejledningen 2015/2016 tabel 6. For **fjerkræ** vælges den husdyrart, der er nærmest den aktuelle alder.

Omregningsfaktorerne for særlige dyrearter, som f.eks. emu, vagtler mv. er vejledende, og findes i bilag O.

BEMÆRK

Svin

- Normalt opdræt af **polte** til erstatning af udsatte avlsdyr er indeholdt i ”søer” fra 1. løbning. Indtil 107 kg beregnes polte som slagtesvin. Brug dyrekode 1512, slagtesvin, og lav en separat linje for de slagtesvin der er overført eller solgt til avl.
- Hvis **polte** følger soen - også selv om poltene vejer op til 150 kg - er de fortsat ”indeholdt ” i søer fra 1. løbning. Hvis poltene derimod flyttes til en anden ejendom regnes poltene som ”andre dyretyper”.

Under typevalg tages 1,2 eller 0. Det trykkes på gem (Ctrl-S) og derved fremkommer der tekster i kolonnerne forklaring. Under kolonnerne kor. faktor 1 og evt. kor. faktor 2 og, ved type 2 korrektion, kor. faktor 3, 4, 5 og evt. 6, indtastes værdier svarende til teksten i den forgående kolonne, forklaring. Typevalg 0 vælges når der kun skal korrigeres for DE.

Fra planperioden 2015/2016 bliver DE beregnet både på linjen for Løbe- drægtighedsstald (dyrekode 1501) og på linjen med bidrag for Farestald (dyrekode 1502). Bidraget for Løbe- drægtighedsstald tæller 70 % og for farestald 30 %. Det er på samme måde det altid har været beregnet i Landbrugsindberetning.

Kvæg

- **Malkekøer.** Der er krav om korrektion for mælkeydelse når der beregnes DE. Under typevalg tages 0, hvis der kun skal korrigeres for DE, ellers tages 1 eller 2. Under kolonnerne korrektionsfaktorer indtastes de aktuelle værdier.
- **Avlstyre** beregnes som tyre op til 328 kg for jerseytyre og op til 440 kg for tyre af tung race.
- **Ammekøer** beregnes som ammekøer uanset race, men deles op i vægtgruppe. For de små racer af ammekvæg, Dexter, Galloway eller Skotsk Højlandskvæg benyttes normerne for Jersey, hvis dyrene er min. 75 % små racer.
- En malkeko defineres kun som **jersey**, hvis den er mindst 87,5 % jerseyblod.
- I beregningen af DE for malkekøer er indregnet et vist antal **goldkøer**.
- Hvis **goldkøer** flytter til anden ejendom (CHR nr.), beregnes DE som malkekøer uden ydelse, idet der beregnes et gennemsnitligt antal årsdyr, afhængig af den periode, hvor dyrene har været på ejendommen. Mælkeydelsen vil være tilsvarende højere på den/de ejendomme, hvor de malkende køer står.
- En **årsko** defineres som en ko, der er fodret i 365 dage med en tilhørende produktion, som registreret i bl.a. ydelseskontrollen. Storkreatur er et begreb, som ikke anvendes i harmonireglerne, men som anvendes i forbindelse med diverse støtteordninger til kødproduktion.
- Gennemsnitsalder for **årsopdræt** beregnes ved at lægge indgangsalder og udgangsalder sammen og dele dette tal med 2.
- Hvis du under udarbejdelse af kontrollen for en kvægbruger bliver opmærksom på, at der er en potentiel overskridelse af harmonireglerne, skal du spørge jordbruger, om der eksisterer et CHR-undersnummer for kvægbesætningen, hvor udsatte køer er registreret. Hvis det er tilfældet, skal antallet opgøres under hensynstagen til antal måneder i planperioden, hvor køerne er udsatte.
- Det kan være nødvendigt med besigtigelse af kvægbesætningen, hvis besætningen er anført som Jersey i gødningsregnskabet (en ko defineres som jersey, hvis den er mindst 87,5 % jerseyblod).

Hunde

- **Hunde** kan beregnes som ræve.

Geder og får

- Ved beregning af DE for geder, er **gimmere** inkluderet i husdyrarten Geder med kid.
- **Væddere** Begrebet "Moderfår med lam" dækker over 1 moderfår, 1,5 lam, 1/20 vædder og tilvækst hos gimmere (20 % udskiftning). N-udskillelsen for 1 årsvædder svarer til 64% af udskillelsen for "1 Moderfår med lam".
- Ældre (over 1 år) ikke drægtige **gimmere** beregnes som "andre dyrearter".

I de tilfælde, hvor der på en bedrift findes en husdyrtype, f.eks. heste eller hunde, og antallet er under det antal, der er angivet som grænser for erhvervsmæssigt dyrehold, skal disse dyr kun medregnes, hvis de indgår i bedriftens driftsregnskab (f.eks. indgår i foderregnskab, dyrlægeregninger, i bedriftens græsnormsberegninger mm.).

Hvis antallet er lig med eller overstiger det for erhvervsmæssigt dyrehold angivne, medregnes de altid.

Ved et ikke-erhvervsmæssigt dyrehold forstås et dyrehold på højst:

- 2 køer med tilhørende kalve eller 4 stykker andet kvæg, eller 4 heste med tilhørende føl, eller 2 søer med opfodning af maksimum 5 slagtesvin, eller en tilsvarende produktion, eller 10 får med lam eller 10 geder med kid, eller
- 30 stk. høns, eller
- 4 voksne hunde med hvalpe under 18 uger, eller
- Tilsvarende størrelse af andre former for dyrehold end de ovenfor nævnte

Ved MVJ aftaler

Bemærk: i afsnit 6.24 om MVJ aftaler er det beskrevet, hvilke skemaer i kontrolrapporten, der skal udfyldes, når der er dyr på græs under forskellige Miljøtilsagn.

I Vejledningen 2015/2016 tabel 1 er der to normer for Miljøgræs med henholdsvis 0 og 80 kg N/ha. Dette er normen ud over det, dyrene afsætter på marken.

For MVJ-aftaler og naturområder, hvor gødningen fratrækkes normproduktionen, gælder det, at den tid, dyrene har gået på arealerne, beregnes i procent.

Eksempel:

Dyrene har gået ude 12 timer i døgnet i 5 måneder.
Korrektionen bliver = $12/24 * 5/12$ måneder = 0,208 eller 21%

Korrektionen i % indtastes i kolonnen Korrektion MVJ, %.

Der skrives en forklaring til udregningen i faneblad 19, bemærkninger eller et notat som lægges på sagen i Captia.

Hvis forskellige grupper af dyr går ude på forskellige tidspunkter, skal der laves en indtastning for hver enkelt dyregruppe.

Eksempel:

Hvis der går 6 ud af 30 kvier på et område med MVJ-aftale, indtastes en linje med 24 kvier uden korrektion, og en linje med 6 kvier med korrektion.

Lageroplysninger

Lageroplysningerne overføres automatisk fra gødningsregnskaberne, men kan også indtastes manuelt.

For ”Startlager pr. 1. august 2015” hentes slutlageret 31. juli 2015 fra gødningsregnskabet for 2014/2015. Hvis der ikke er udarbejdet gødningsregnskab for 2014/2015, indtastes i stedet startlager pr. 1. august 2015 fra gødningsregnskabet for 2015/2016.

Fra gødningsregnskabet for 2015/2016 hentes ”Lagerstatus pr. 31. juli 2016”, forbrug i den forlængede planperiode samt ”slutlager pr. 31. juli 2016”. Start- og slutlagrene **kan være negative**.

Lagerforskydning af husdyrgødning

Ved beregning af DE i husdyrgødning forbrugt fra lager, fratrækkes eller tillægges en DE-mængde svarende til forskellen mellem start- og slutlager af husdyrgødning for planperioden, hvor 100 kg N svarer til 1 DE.

Der er regler om, hvor stort lageret må være i forhold til den gødning, der er produceret og modtaget på virksomheden.

Hvis virksomheden er på **over 30 dyreenheder** og har et slutlager, der udgør **over 50 %** af normproduktionen tillagt modtaget gødning, så er der sket en overtrædelse af lagerbestemmelserne.

Hvis virksomheden er på **30 dyreenheder eller derunder** og har et slutlager, der udgør **over 100 %** af normproduktionen tillagt modtaget gødning, så er der også sket en overtrædelse af lagerbestemmelserne. Mindre overtrædelser af lagerbestemmelserne afsluttes med en bemærkning i faneblad 19, bemærkninger.

Disse regler er dog ikke gældende, hvis **over 75 pct.** af normproduktionen udgøres af **dybstrøelse** eller for virksomheder med produktion af ruge- og/eller konsumæg fra burhøns i staldsystemer med gødningsbånd eller -kælder under burene. Slutlageret for sådanne staldsystemer må maksimalt svare til den samlede produktion af fast gødning opgjort i kg kvælstof i indeværende planperiode og den forudgående planperiode. Du skal indtaste normproduktionen af fast hønsegødning for året før i feltet: Fast hønsegødning, normproduktion 2014/2015, hvorefter DCK kan beregne det maksimalt tilladte lager.

Der kan være andre tilfælde, hvor produktionsformen forhindrer jordbruger i at overholde lagerbestemmelserne. Forholdet beskrives i faneblad 19, bemærkninger. Sagen overføres, efter aftale med en sagsbehandler, til Administrativ Jordbrugskontrol.

Når du har udfyldt faneblad 10 overføres der oplysning om, hvorvidt slutlager af husdyrgødning er større end tilladt. Slutlageret er startlager plus normproduktion plus evt. modtaget husdyrgødning og minus forbrug. Se sanktionspolitikken for håndtering af mindre overtrædelser.

6.13 Faneblad 11: Græsning på særlige arealer

Ved særlige arealer forstås arealer, der ikke kan eller må gødskes (Ikke harmoniarealer), men hvor der godt må og kan græsses, f.eks. våde enge, hede arealer, fredede arealer, bakkede arealer, arealer under visse MVJ-ordninger, ændret vanding eller pleje af græs- og naturarealer (med henholdsvis afgræsning og rydning).

Ved beregning af antal DE som udbringes på jordbruget, skal der fratrækkes en DE-mængde svarende til det, der er afsat på særlige arealer inkl. MVJ-arealer. Se faneblad 4, harmoniberegning. Dette fradrag beregnes på faneblad 11.

Faneblad 11 udfyldes kun, hvis jordbrugeren har dyr på græs på særlige arealer.

Bemærk: MVJ-Korrektioner af kvælstof lavet i kontrollens faneblad 10 overføres ikke til faneblad 4. MVJ-Korrektion for DE tages ind her i faneblad 11.

Den mængde gødning, udtrykt i antal dyreenheder, som dyrene rent faktisk afsætter i afgræsningsperioden, kan fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens besætningsstørrelse. I faneblad 11 beregnes dette antal dyreenheder. I afsnit 6.24 er det beskrevet, hvilke skemaer i kontrolrapporten der skal udfyldes, når der er dyr på græs under forskellige Miljøtilsagn.

Ud fra de angivne oplysninger omregnes antal af dyr til antal dyreenheder i overensstemmelse med Vejledningen 2015/2016, tabel 9. Programmet indeholder omregningsfaktorerne, og anfører dem automatisk, når husdyrtypen er angivet.

Dyr, der har været på græs i 7 dage eller derunder, medregnes ikke. Hvis dyrene har været på græs i 8 - 21 dage, rundes der hhv. op og ned til en halv måned. Hvis dyrene har været på græs i 22 dage eller mere, rundes der op til 1 måned.

Hvis afgræsningen foregår på en anden virksomheds marker, skal der foreligge en B1 aftale eller en græsningsaftale.

Arealer med MVJ-tilsagn fra 2003 til og med 2005, skal medregnes som harmoniareal. I så fald skal du ikke udfylde faneblad 11. Husk at oprette marker med MVJ-tilsagn i markplanen, medmindre det drejer sig om en græsningsaftale. Vær endvidere opmærksom på at arealet tillige skal fremgå af markplanen med en N-kvotering svarende til den effektive mængde N dyrene har efterladt på arealet ved afgræsningen. Såfremt arealet afgræsses med under 0,2 DE/ha kan arealet ikke anvendes som harmoniareal, og den afsatte mængde husdyrgødning skal fratrækkes produktionen. Bemærk at græsningsstrykket i forbindelse med harmoniberegningen opgøres pr. år, og altså ikke som et gennemsnit over udbindingsperioden.

For aftaler indgået før 2003 og i 2006 eller senere er det kun aftaler med 80N, der kan indgå som harmoniareal.

6.14 Faneblad 12: Overførelse af husdyrgødning

Faneblad 12 skal bruges, hvis virksomheden modtager eller afsætter husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning. Ifølge EU reglerne (krydsoverensstemmelses-krav 1.18) må husdyrgødning kun afsættes til virksomheder, der er med i Register for Gødningsregnskab eller til biogasanlæg, fællesanlæg, et forarbejdningsanlæg eller afsættes som forarbejdet husdyrgødning, hvis det deklarerer og indberettes til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Denne gødning kan trækkes fra i virksomhedens gødningsregnskab. Det vil sige, at husdyrgødning **ikke** må afsættes til f.eks. haveejere.

Hvis der af det indsendte gødningsregnskab for planperioden 2015/2016 fremgår, at virksomheden har modtaget eller afsat husdyrgødning, vil disse oplysninger være forudfyldt i faneblad 12.

Indtastning og kontrol af overførsler af husdyrgødning

Overførsel af husdyrgødning skal følges af en underskrevet husdyrgødningsaftale, en B1-aftale. For at kvalitetssikre B1-aftalerne, tælles kun gyldige aftaler med i "Afsat kg N" i faneblad 10, husdyrgødning. CVR-nr. skal være med i Register for Gødningsregnskab og aftalen skal være underskrevet. Hvis modtager ikke er med i Register for Gødningsregnskab sættes der ikke kryds i kolonne RG. Hvis der ikke er et kryds i feltet "underskrift" i faneblad 12 overføres 0 kg N og 0 DE til faneblad 10.

Aftaler, som er indlæst i kontrolrapporten, skal derfor godkendes af dig for at blive talt med. Dette gøres ved at sætte x i kolonnen Underskrift.

Hvis der ikke er x i kolonnen RG tæller afsætningen heller ikke med.

Såfremt det fremgår af faneblad 12, at modtager af husdyrgødning ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, og det ikke umiddelbart kan konstateres, at årsagen skyldes f.eks. fejlagtigt anført CVR nr., sendes kontrolrapporten i høring, hvis det medfører en overgødskning.

Administrativ Jordbrugskontrol vil herefter, bl.a. på baggrund af evt. hørings svar, foretage en konkret vurdering i sagen.

Du skal kontrollere følgende:

- Hvis kilde er udfyldt med WB er gødningsregnskabet indberettet via nettet. For disse aftaler er det på indberetningstidspunktet kontrolleret, at CVR-nummer på modtager af gødningen var med i Register for Gødningsregnskab.
- Kontroller, at modtaget/afsat husdyrgødning stemmer overens med mængden angivet i B1 erklæringen. Er der forskel kontrolleres, om det påvirker den virksomhed, der har afsat/modtaget en anden mængde gødning. Hvis den anden jordbruger ikke har plads til gødningen, kontaktes Administrativ Jordbrugskontrol, der udtager jordbrugeren til administrativ kontrol.
- Hvis B1 erklæringen ikke er forudfyldt, men indtastes af kontrolløren, **skal** det kontrolleres om CVR-nummeret er med i RG. På kontoret kontrolleres også, om modtager har plads til gødningen. Hvis ikke kontaktes Administrativ Jordbrugskontrol, der udtager modtager til administrativ kontrol.

Krav til B1 skema

Følgende krav gælder for en husdyrgødningskvittering om afsætning af husdyrgødning:

- Kvitteringen skal være skriftlig, dateret og underskrevet af modtager
- Afgiver af husdyrgødning skal opbevare et eksemplar af kvitteringen
- Modtager skal være tilmeldt Register for Gødningsregnskab
- Kvitteringen skal indeholde oplysning om aftaleparternes CVR-nr. (momsnummer)
- Modtagers navn og adresse
- Typen af husdyrgødning og mængden af kg N og DE skal angives

Hvis nogle eller alle af de ovenstående oplysninger ikke fremgår af kopi af skema B1 eller lignende skriftlige aftaler, følges følgende procedure:

1. Du anmoder jordbrugeren om at udfylde og fremsende et B1 skema til modtageren, hvorpå denne bekræfter modtagelsen af mængden og typen af kvælstof ved en dateret underskrift og påfører navn, adresse, CVR-nr. samt antal DE. Jordbrugeren skal have en frist på **7 dage** til at returnere blanketten. Husk at aflevere afdelingskontorets adresse til jordbrugeren. Blanketten findes i Vejledningen side 158. Jordbrugeren skal udfylde blanketten med nødvendig hjælp fra dig.
2. Modtageren af gødningen skal derpå returnere blanketten **til jordbrugeren**, som sender den videre til afdelingskontoret. Her skal det kontrolleres, at der ved den indsendte blanket er sammenhæng mellem modtagers og afgivers gødningsregnskab. Dette kan ses i DCK.
3. Hvis en sådan bekræftet overførsel modtages, kan den tages ind i faneblad 12, ellers ikke.

Hvis jordbrugeren ikke indsender de manglende oplysninger, kan overførslen ikke godkendes. Oplysninger om ikke-godkendte overførsler af husdyrgødning skrives i bilag 19, bemærkninger.

For modtaget husdyrgødning kræves der ingen kvittering.

Hvis der ændres i indlæste B1-oplysninger, skal der være sammenhæng mellem de involverede gødningsregnskaber. Er der modtaget gødning og hvis mængden reduceres, skal afsætters gødningsregnskab kontrolleres for at se, om der er plads til den mindre mængde afsat gødning. Er der afsat gødning og mængden øges, skal modtagers gødningsregnskab kontrolleres for at se, om der er plads til mere gødning. Er der problemer, kontaktes Administrativ Jordbrugskontrol, for at udtage den anden jordbruger til Administrativ kontrol.

Kg N/DE i husdyrgødningsaftaler

Der skal være en rimelig sammenhæng mellem **afsæt** kg N og **afsæt** antal DE afhængig af den aktuelle produktion. Antallet er rimeligt, hvis afvigelsen er mindre end 5 % af normen for den pågældende staldtype efter evt. korrektion. Hvis forholdet ikke ser sandsynligt ud, skal der udbedes en forklaring. Kan forklaringen ikke accepteres **beregnes N/DE forholdet ud fra tallene for normproduktion fra faneblad 10** se eksempel nedenfor.

For **jordløse** husdyrbrug skal N/DE forholdet svare til N/DE forholdet i den producerede husdyrgødning, det vil sige uden 5 % afvigelse.

Afsat gødning fra lager beregnes med 100 kg N/DE.

Det er ikke muligt at ændre forholdet mellem N og DE på baggrund af analyseværdier.

I fanebladet beregnes forholdet mellem kg N/DE i den afsatte mængde gødning. Afviger dette fra det acceptable, skal du tilrette N/DE forholdet og skrive en bemærkning om det i faneblad 19, bemærkninger.

For at tilrette N/DE forholdet i B1- skemaet er det kun muligt at *ned sætte* enten kg N eller DE, da modtager kun med en ny underskrevet B1-erklæring kan modtage større mængder.

Kontrol af forholdet N/DE – sådan beregner du det acceptable forhold

Bedriftens forhold af N/DE kan beregnes fra værdien for produceret kg N og producerede antal DE beregnet i faneblad 10. Forholdet beregnes som kg N/DE.

Disse grænser kan beregnes til: $\text{kg N/DE} * 0,95$ samt $\text{kg N/DE} * 1,05$.
Bemærk, at afsat gødning fra lager beregnes som 100 kg N/DE.

På dyretypeniveau kan forholdet beregnes som følger:

Eksempel:

I faneblad 10 er beregnet, at 3500 slagtesvin på fastspaltegulv producerer 9.228 kg N i gylle (inkl. foderkorrektion) og at de svarer til 100 DE. Forholdet beregnes til $(9.228 \text{ kg N} / 100 \text{ DE}) = 92,3 \text{ kg N/DE}$.

Når 5 % afvigelse inkluderes, bliver 87,7 kg N/DE acceptabel som nedre grænse og 96,9 kg N/DE som øvre.

Opdatering af KSK skema

Hvis kg N/DE ikke er acceptabelt kan Afsat kg N eller DE ændres for at få et acceptabelt forhold. **Mængderne må kun tilrettes nedad.**

En 5 % afvigelse accepteres ikke for jordløse husdyrbrug.

Ved **modtagelse** accepteres det anførte forhold mellem N og DE. Kontakt Administrativ Jordbrugskontrol hvis forholdet ser usandsynligt ud. I dette tilfælde skal afsætter høres om forholdet via en administrativ kontrol.

Nye aftaler

Når eventuelle nye aftaler indtastes, skal du være opmærksom på at angive typen af aftale: Skema B1, husdyrgødningsaftale eller faktura. Vær opmærksom på, at ved valg af husdyrgødningsaftale eller faktura, kan der ikke indtastes antal kg N, da mængden af afsat husdyrgødning kun kan fratrækkes, hvis en sådan aftale er bekræftet i skema B1 eller lignende aftale. Således kan der kun indtastes gødningstype, antal DE samt afgivers/modtagers navn, adresse og CVR-nr. Ved opringning til Administrativ Jordbrugskontrol kan det oplyses, om virksomheden er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, så kolonnen "RG" kan udfyldes.

Hvis modtager er død eller af anden grund ikke er med i Register for Gødningsregnskab, men var på afsætningstidspunktet, kan der alligevel afsættes gødning til vedkommende. I dette tilfælde skal du sætte x i kolonne RG og Underskrift.

MVJ 0N areal (felt 319)

Er der afsat gødning til eget MVJ 0N areal, udfyldes feltet Afsætningstype med "MVJ 0N areal".

En **græsningsaftale** skal følges af en husdyrgødningsaftale (B1), hvis dyrene tilhøre en virksomhed, der er tilmeldt register for gødning. På B1 aftalen skal anføres, at husdyrgødningen er afsat via græssende dyr til MVJ0 arealer eller særlige arealer, idet det i princippet er ligegyldigt, om gødningen transporteres af en gyllevogn eller af dyrene. Hvis der foreligger en græsningsaftale uden husdyrgødningsaftale, skrives dette i bilag 19, bemærkninger med angivelse af den anden parts navn og adresse og CVR-nr, og gødningsmængden beregnes og indtastes som modtaget.

Tilhører dyrene en virksomhed, der ikke er tilmeldt Register for Gødning, skal der foreligge en græsningsaftale, som skal indeholde oplysninger om besætningens ejer, antal dyr, dyrenes størrelse samt græsningsperiode.

Afgasset biomasse skal medregnes ved harmonikontrollen (100 kg N = 1 DE). Oplysninger om modtaget afgasset biomasse er ikke i alle tilfælde fortrykt i gødningsregnskabet. Søg evt. oplysninger om gødningsleverancer i LeverandørRegisteret (LR).

Blandinger af slam og husdyrgødning indregnes i virksomhedens harmoniforhold med 100 kg N/DE for alt kvælstof i blandingen, hvis der er 75 % husdyrgødning eller mere i blandingen (det procentvise indhold beregnes på tørstofbasis). I gødningsregnskabet overføres dette fra: Anden organisk gødning overført som husdyrgødning (felt 818) til felt 304, modtaget husdyrgødning.

Har jordbruger modtaget anden organisk gødning som er indblandet husdyrgødning, så der er minimum 75 % husdyrgødning i blandingen, skal blandingen overføres fra faneblad 15, anden organisk gødning til faneblad 12 og kg N/DE sættes til 100. Blandingen slettes fra faneblad 15.

Blandinger af slam og husdyrgødning, der indeholder mindre end 75 % husdyrgødning, indregnes i virksomhedens harmoniforhold med det antal DE i husdyrgødning, der er i blandingen. Slamdelen, som dermed udgør mere end 25 % af blandingen, skal ikke omregnes til DE og medregnes derfor ikke i harmoniregnskabet. I stedet skal anvendelsen af en sådan blanding også følge reglerne i slam-bekendtgørelsen. Bemærkninger om produktet kan anføres i faneblad 19, bemærkninger.

For husdyrgødning, der må udbringes med 1,4 DE/ha, kan antal kg N per DE øges op til 120 kg N per DE i visse fraktioner efter en forarbejdning. Ved at øge antal kg N per DE mindskes fraktionens indhold af DE, og de øvrige fraktioner skal derefter pålægges tilsvarende flere DE.

Ved import til Danmark af forarbejdet husdyrgødning fastsættes antallet af DE på basis af kvælstofindholdet, og der beregnes 40 kg N/DE.

Forarbejdet husdyrgødning afsat til ikke-tilmeldt virksomhed (felt 177)

Er der afsat forarbejdet husdyrgødning til en virksomhed, der ikke er tilmeldt Register for Gødning, udfyldes feltet Afsætningstype med ”Ikke tilmeldt”.

Eksport (felt 320)

Ved eksport ud af Danmark skal landmanden dokumentere mængde, kvælstofindhold samt DE, samt den udenlandske modtagers identitet i form af virksomhedens/anlæggets navn, adresse, virksomhedsidentitet i det udenlandske virksomhedsregister og transportør.

Ved eksport ud af Danmark af forarbejdet husdyrgødning fastsættes indholdet af DE i leverancen af producenten, dog efter de sædvanlige retningslinjer for dette.

Du skal:

1. Se vejebilag samt analyse af N-indhold. Se Vejledningen 2015/2016 afsnit 4.4.5 side 41-42
2. Oprette en ny linje for den eksporterede gødning og, hvis du kan godkende eksporten udfylde Afsætningstype med ”eksport” (x i RG-register og underskrift hvis papirerne er i orden). Derved medtages gødningen som afsat, selv om modtager ikke er med i gødningsregistret.
3. Kontakte Administrativ Jordbrugskontrol inden sagen afsluttes eller bede Administrativ Jordbrugskontrol om at deltage i kontrollen.

Biogasanlæg

Er der afsat gødning til biogasanlæg udfyldes feltet Afsætningstype med ”biogasanlæg”. Læs mere om dette i Vejledningen 2015/2016 side 39.

Forbrænding (felt 321)

Er der afsat gødning til forbrænding, udfyldes feltet Afsætningstype med ”forbrænding”, hvis kravene til dokumentation er opfyldt. Kontakt Administrativ Jordbrugskontrol inden sagen afsluttes, så bilagene kan kontrolleres.

Det er lovligt at afbrænde husdyrgødning, når der er tale om tørstoffdelen af forarbejdet husdyrgødning eller fjerkrægødning, som har en stor andel tørstof, hvorved det kan omdannes umiddelbart i et forbrændingsanlæg.

Afbrænding må kun ske på et miljøgodkendt anlæg. I bemærkningsfeltet anfører du, at du har set miljøgodkendelsen.

Ved afsætning af gødningen til forbrænding skal der foreligge (se Vejledningen 2015/2016 side 39):

- Vejebilag for mængden af gødning der er kørt til forbrænding
- Repræsentativ analyse af N-indhold

Når en virksomhed, der anvender et harmonikrav på 1,7 DE/ha eller 2,3 DE/ha afsætter husdyrgødning til et forarbejdningsanlæg og/ eller biogasanlæg, kan gødningen, når den returneres til virksomheden, beregnes med samme harmonikrav, som det afsatte, for den tilsvarende mængde kvælstof og antal dyreenheder. I rubrikken ”afsætningstype” skriver du biogasanlæg eller forarbejdningsanlæg. DCK beregner desværre **ikke** automatisk det korrekte harmonikrav, så kontakt en sagsbehandler som kan lave kontrollen færdig.

Er virksomheden tilmeldt RG?

Det er muligt ved opslag i DCK at søge på navn og adresse eller CVR-nr., for at undersøge om en virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab. (DCK/PD Menu/SMJ/ Virksomhedsbillede, F11, tast CVR-nummer, Ctrl F11.)

6.15 Faneblad 13: Udbragt husdyrgødning

Hvis faneblad 10 og 11 er udfyldt, **skal** faneblad 13 også udfyldes. I faneblad 13 fastsættes den gennemsnitlige andel af kvælstof, som skal indgå i gødningsregnskabet.

Det er vigtigt at kontrollere, at de oplyste udbragte mængder og gødningstyper afspejler de faktisk udbragte mængder og gødningstyper, således at der ikke fastsættes fiktive lave udnyttelsesprocenter (f.eks. ved store mængder udbragt dybstrøelse). Som udgangspunkt bruges de oplysninger, der står i virksomhedens gødningsregnskab om forbrug af de enkelte typer af husdyrgødning (kvæggylle, dybstrøelse osv.) i planperioden 2015/2016.

Såfremt der er væsentlig forskel på udregningen af normproduktion i forhold til jordbrugerens beregning betragtes gødningen som udbragt og den udbragte mængde tilrettes på faneblad 13. Lagrene af husdyrgødning som opgivet i Gødningsregnskabet kan som udgangspunkt ikke ændres.

Hvis der er tvivl om hvilke gødningstyper der er anvendt, og jordbruger ikke kan eller vil besvare spørgsmål om udbragte gødningstyper og mængder, så skriv dette i faneblad 19, bemærkninger, og overfør sagen til Administrativ Jordbrugskontrol uden høring efter at en sagsbehandler er kontaktet.

Indtastning af husdyrgødningsforbruget

Oplysningerne, der skal indtastes, tages som udgangspunkt fra virksomhedens gødningsregnskab. Husdyrgødningstypen og den tilhørende andel, der skal indgå i gødningsregnskabet, vises derefter i felterne nedenunder. Det er ikke nødvendigt selv at indtaste en andel, undtagen for typerne Blandet gylle, Afgasset biomasse og Andet (hvor udnyttelsesprocenten afhænger af komponenterne). Bruges en af disse tre, skrives eventuelle supplerende oplysninger i faneblad 19, bemærkninger". Der er mulighed for at indtaste en dato for hver oplysning, men det er ikke obligatorisk.

Gennemsnitlig udnyttelse (%)

Ud fra de indtastede gødningstyper og mængden af N beregnes en gennemsnitlig udnyttelsesprocent for det kvælstof, der skal indgå i gødningsregnskabet. Tallet overføres automatisk til faneblad 3, kvælstofberegning.

6.16 Faneblad 14: Betingelserne for undtagelsen om 2,3 DE/ha

For at oppebære et harmonikrav på 2,3 DE/ha i hele planperioden skal der være tale om et kvægbrug (hvor mindst 2/3 af husdyrholdet er kvæg), og det skal være angivet i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder at undtagelsen benyttes.

Hvis der i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder 2016 er afkrydset, at undtagelsen vil blive anvendt sættes automatisk JA i GR i felt 403. Du skal spørge om der foreligger en underskrevet erklæring på, at der ikke er udbragt husdyrgødning i perioden 31. august til 1. marts på et græsareal, som pløjes i samme planperiode. Hvis der ikke er kryds i felt 407 i GR og der ikke foreligger en erklæring kan undtagelsen ikke benyttes og der sættes ikke kryds. Se bilag Q om afklarende spørgsmål om undtagelsen.

Betingelserne for at særreglen kan benyttes fremgår af Vejledningen 2015/2016, tabel 10. Betingelserne skal overholdes for hele planperioden. Yderligere kontrol af betingelserne findes i faneblad 14, Betingelserne for undtagelsen. For at kunne bruge undtagelsen, skal der på kontroltidspunktet foreligge dokumentation for at betingelserne er overholdt.

Ansøgning om at bruge undtagelsen **skal** foretages via Tast Selv (i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder) ved, at sætte kryds i punkt C på siden "Beregning af gødningskvote". Ansøgningsfristen i 2015/2016 var 21. april 2016. I gødningsregnskabet bliver felt 403, "Har du ansøgt om at anvende det særlige harmonikrav ...", udfyldt automatisk fra Tast selv.

Desuden skal der foreligge en erklæring om, at der ikke er udbragt husdyrgødning i perioden 31. august 2015 til 1. marts 2016. Denne erklæring kan erstattes af et kryds i felt 407: "Har du overholdt bestemmelserne i bilag 3 til husdyrgødningsbekendtgørelsen?" i Gødningsregnskabet.

Se bilag Q om Afklarende spørgsmål om betingelserne for anvendelse af undtagelsen og bilag R om Betingelse 9 og 10 i tabel 10 i Vejledningen for afklarende spørgsmål om undtagelsen.

Nedenstående skal tjekkes ved kontrollen:

Er det angivet i Tast selv, at særreglen benyttes

Hvis ikke det er angivet i Tast selv at undtagelsen benyttes kan jordbruger ikke udbringe 2,3 DE pr ha. Dvs. jordbrugers harmonikrav er 1,7 DE/ha. Er der herefter tale om overtrædelse af harmonikravet afgøres sagen i Jordbrugskontrol.

Findes erklæring om udbringning af husdyrgødning

Hvis der foreligger en dateret og underskrevet erklæring om, at der ikke udbringes husdyrgødning i perioden 31. august til 1. marts på et græsareal, som pløjes i samme periode, sættes x. Erklæringen skal være et dateret og underskrevet dokument (der er ingen formelle krav til udformning af erklæringen, dog skal den være dateret og underskrevet). Der er ikke fastsat nogen datokrav i bekendtgørelsen for, hvornår erklæringen skal være udarbejdet. Har jordbruger sat kryds i felt 407 i gødningsregnskabet, og er gødningsregnskabet dateret og underskrevet eller indsendt via Landbrugsindberetning, vil dette kryds svare til en erklæring.

Er svaret N (der foreligger ingen erklæring på kontroltidspunktet) foreligger en overtrædelse, og 2,3 DE/ha kan ikke benyttes. Der skrives i bemærkningsfeltet, at erklæring ikke findes på kontroldagen.

Er der tilstrækkeligt harmoniareal med roer, græs og græsefterafgrøder (min. 70 %)

Frøgræs kan henregnes til "græs i omdrift" i forbindelse med opgørelsen af 70 % -reglen. Hvis arealet er under 70 %, ændres kontrollen til et harmonikrav på 1,7 DE/ha.

Er der dyrket bælglplanter

Hvis svaret er J, ændres kontrollen til et harmonikrav på 1,7 DE/ha. Det er tilladt at dyrke græs med under 50 % kløver eller lucerne.

Afgrødekoderne 172 (lucerne min 25 pct. græs til slæt), 174 (kløvergræs til fabrik) og 279 (permanent kløvergræs til fabrik) er afgrødekoder, der dækker over marker, der både kan have mere end 50 % kløver eller lucerne, eller mindre. Hvis der er over 50 % kløver eller lucerne, skriver du et b efter afgrødekoden i markplanen på faneblad 6. Spørg landmanden, om forholdet mellem græs og kløver/lucerne på marken.

Dyrkes byg/ært helsæd eller byg/ært grønkorn

Hvis der dyrkes byg/ært helsæd (afgrødekode 214), eller byg/ært grønkorn (afgrødekode 234) og der **ikke** er udlæg af rent græs, skal du bruge afgrødekode 214b eller 234b i markplanen.

Hvis der dyrkes byg/ært helsæd eller grønkorn uden udlæg af rent græs, kan undtagelsen ikke benyttes, og kontrollen ændres til et harmonikrav på 1,7 DE/ha.

Om jordprøver

For at 2,3 DE/ha kan benyttes, skal der for hvert 4. sammenhængende år, hvor særreglen har været anvendt, udtages jordprøver.

Du undersøger de foregående 3 gødningsregnskaber for at kontrollere, om undtagelsen er blevet brugt i 4 på hinanden følgende planperioder.

Hvis svaret er ja, skal der foreligge analyseresultater på jordprøver for indhold af fosfor og kvælstof. Jordprøverne skal være udtaget senest den 31/12 2016.

Sæt x i feltet, hvis særreglen har været anvendt i mindst 4 sammenhængende år. Feltet forudfyldes med harmoniarealet i omdrift fra faneblad 6, Markplan, men kan rettes manuelt, hvis jordprøverne er taget i en anden planperiode end 2015/2016.

Krav til antal prøver beregnes ud fra harmoniarealet i omdrift i prøveudtagnings-planperioden. Der skal udtages én jordprøve for hver 5 ha i omdrift, dvs. der skal tages jordprøver på hele det areal, der indgår i harmoniarealet, undtaget er dog arealer med permanente græsarealer, dvs. græsmarker, der har henligget eller planlægges henlagt i 5 år eller mere.

Prøverne skal være analyseret for indhold af fosfor (Pt) og kvælstof (kg Total N/ha, kg N-min./ha eller procent N). Der skal være en jordprøve for hver hele 5 ha.

Eksempel:

Harmoniareal i omdrift: 17 ha

Krav til antal prøver: 3 jordprøver

Foreligger ingen eller for få analyseresultater kan undtagelsen ikke bruges og der regnes med 1,7 DE/ha.

Manglende angivelse af prøvetagningstidspunktet bedømmes til formel fejl, og 2,3 DE/ha kan anvendes (høringsbrev).

Hvis prøvetagningstidspunktet er for sent i forhold til bagatelgrænsen (5 måneder), kan undtagelsen ikke bruges og harmonikravet er 1,7 DE/ha. Beregningen foretages automatisk i VAKS.

Kvælstof kan enten være analyseret som procent N, Total N eller N-min. – alle analysemetoder accepteres. Hvis N-min-analysen er anvendt, skal det anføres, hvor mange af prøverne, der er taget i græsmarker + græsefterafgrøder.

Værdier for N-min på 0,13 % svarer til intet forventet N fra mineralisering. 0,22 % svarer til 40 kg N/ha.

Jordprøver ved 2,3 DE/ha: oversigt	
Hvorfor	Bestemmelse fra EU. Et krav Danmark skal overholde for at få lov at bruge undtagelsen.
Hvad	Der skal foretages N- og P-analyser af jord i omdrift mindst hvert 4.år pr. 5 ha. Der skal foreligge dateret dokumentation herfor f.eks. i form af N-min beregning og jordanalysekort.
Fosfor	Et <u>fosfortal</u> > 6 er meget højt.
Kvælstof	<u>Total-N</u> eller <u>Procent N</u> viser jordens potentielle mulighed for frigivelse af N til afgrøderne, men ikke noget om den aktuelle frigivelse et givet år. En <u>N-min måling</u> viser hvor meget plantetilgængeligt kvælstof der er i jorden på udtagnings tidspunktet. Metoden bør ikke anvendes i græsmarker, da disse afgrøder har en kraftig og varierende N-optagelse i efterårs- og vintermånederne. Et sikkert resultat for ændring af jordens indhold af næringsstoffer opnås kun ved målinger over en længere årrække.
For høje tal	Der er ikke fastsat grænser for tallene i analyserne, men analyserne bør bruges i planlægningen af gødningsbehovet, dvs. bør være en del af gødningsplanlægningen.

Betingelse 9 og 10 til undtagelsen

Fra 2014 er der tilføjet to nye punkter til betingelserne for at bruge undtagelsen. Det er punkt 9 og punkt 10 i tabel 10 i Vejledningen, se bilag R. Ved brug af undtagelsen skal der i forbindelse med gødningsplanlægning laves:

- en skitse, der viser de enkelte markers beliggenhed (dvs. et markkort)
- oplysning om antal husdyr, en beskrivelse af opstaldnings- og opbevaringssystemer, herunder opbevaringskapaciteten for gødning
- en beregning af det fosfor, der produceres på bedriften
- en beregning af fosfor, der tilføres med husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse og mineralsk gødning (handelsgødning) for hver mark.
- en beskrivelse af eventuel gødningsbehandling og forventede egenskaber for den behandlede gødning
- oplysning om mængde og type af husdyrgødning, som leveres udenfor eller modtages på bedriften
- oplysning om afgrødens forventede fosforbehov for hver mark
- angivelse af tidspunkt for tilførsel af husdyrgødning og mineralsk gødning (handelsgødning)

Der er derfor oprettet fem felter i faneblad 14, hvor der skal sættes x ud for de punkter, som er opfyldt:

1. Er der lavet gødningsplan i Tast Selv?
2. Er der beregnet vejledende fosforproduktion?
3. Er der beregnet fosforbehov pr mark?
4. Fosfortildeling på markniveau?

5. Findes angivelse for tidspunkt for gødskning?

I **bilag R** finder du oplysninger om ovenstående punkter.

Sanktionering

Hvis der er overtrædelser af betingelserne for at anvende undtagelsen kan jordbruger ikke bruge 2,3 DE pr ha. Kontrollen regnes med 1,7 DE pr ha lige som for andre kvægbrug. **Undtagen** hvis et eller flere af de sidste 4 af før nævnte 5 punkter er overtrådt. Så regnes det som formelle fejl og harmonikontrollen regnes ud fra 2,3 DE pr ha. Men der er stadigvæk tale om en overtrædelse af betingelserne for undtagelsen og derfor skal sagen i høring. Hvis jordbruger ikke kan dokumentere det/de manglende punkter vil jordbruger få en påtale. Efter høringsfristen overføres sagen derfor til Administrativ Jordbrugskontrol. Hvis jordbruger det efterfølgende år igen har overtrådt en af de formelle fejl medfører det en bøde på 3.000 kr.

6.17 Faneblad 15: Anden organisk gødning

Kontrolrapportens faneblad 15 og 16 skal udfyldes, hvis der modtages anden organisk gødning på virksomheden.

Indtastning af modtaget anden organisk gødning

Den totale mængde anden organisk gødning, der er modtaget i planperioden, indtastes i tons på baggrund af faktura, følgeseddel el.lign.

Kvælstofmængden pr. ton anden organisk gødning indtastes. Denne skulle gerne fremgå af faktura, analysebevis el.lign.

Navnet (samt evt. adressen) på leverandøren samt CVR-nr. indtastes. Hvis adressen fremgår af den liste over gødningsleverancer, der blev fremsendt med gødningsregnskabet, er det ikke nødvendigt at skrive adressen. Det er ikke obligatorisk at skrive bilagsnummer og dato.

Indtastning af anden organisk gødning overført som husdyrgødning

Er den anden organiske gødning blandet med husdyrgødning, så der er mere end 75 % husdyrgødning blandingen, skal den anden organiske gødning håndteres som husdyrgødning. Mængden i felt 818 indtastes som afsat gødning og i gødningstypen tages ”Intern overførsel”. Mængden skal medtages i faneblad 12 og 13, se disse.

Hvis den anden organiske gødning er overført som husdyrgødning (felt 818 i GR) skal den fratrækkes i faneblad 15 og tillægges faneblad 12, Overførsel af husdyrgødning med typen ”Intern overførsel”.

Lageroplysninger

Lageroplysningerne overføres automatisk fra gødningsregnskaberne, men kan også indtastes manuelt.

For ”Startlager pr. 1. august 2015” hentes slutlageret 31. juli 2015 fra gødningsregnskabet for 2014/2015. Hvis der ikke er udarbejdet gødningsregnskab for 2014/2015, indtastes i stedet startlager pr. 1. august 2015 fra gødningsregnskabet for 2015/2016.

Fra gødningsregnskabet for 2015/2016 hentes ”Lagerstatus pr. 31. juli 2016”, forbrug i den forlængede planperiode samt ”slutlager pr. 31. juli 2016”. Start- og slutlagrene **kan være negative**.

6.18 Faneblad 16: Udbragt anden organisk gødning

Hvis faneblad 15 er udfyldt, **skal** faneblad 16 også udfyldes. I faneblad 16 beregnes en gennemsnitlig kvælstofandel, der skal indgå i gødningsregnskabet.

For at udfylde kontrolrapporten er det derfor nødvendigt at foretage en beregning af andelen. Dette gøres på baggrund af de oplysninger, der står i virksomhedens gødningsregnskab om forbrug af de enkelte typer af anden organisk gødning.

Det er vigtigt at kontrollere, at de oplyste udbragte mængder og gødningstyper afspejler de faktisk udbragte mængder og gødningstyper, således at der ikke fastsættes fiktive lave udnyttelsesprocenter (f.eks. ved store mængder udbragt slam). Som udgangspunkt bruges de oplysninger, der står i virksomhedens gødningsregnskab om forbrug af de enkelte typer af gødning (slam, husholdningsaffald osv.) i planperioden 2015/2016.

Udnyttelsesprocentsatserne fremgår af nedenstående skema:

Anden organisk gødning	Andel
Spildevandsslam	45%
Komposteret husholdningsaffald	20%
Kartoffelfrugtsaft	50%
Pressesaft fra grøntpillefabrikation	40%
Andre typer af anden organisk gødning	40%

Indtastning af forbruget af anden organisk gødning

Oplysningerne, der skal indtastes, tages fra virksomhedens gødningsregnskab. Mængderne sammenholdes med de anførte i faneblad 15. Ved indtastningen vælges typen af gødning, N-mængden skrives ind. Udnyttelsesprocenten vises og kg udnyttet N beregnes. Der er mulighed for at indtaste en dato for hver oplysning, men det er ikke obligatorisk.

6.19 Faneblad 17: Handelsgødning

Kontrolrapportens faneblad 17 **skal** altid udfyldes, hvis der er købt eller solgt handelsgødning, og/eller hvis virksomheden har et lager af handelsgødning.

Virksomhedens forbrug af handelsgødning skal kontrolleres ved at gennemgå dokumentation for handelsgødningsindkøb i planperioden 2015/2016. Oplysningerne skal anvendes til, at kontrollere rigtigheden af gødningsregnskabet. Tallene for forbrug af handelsgødning kan derfor **ikke** overføres fra gødningsregnskabet.

Oplysninger om handelsgødning skaffes på baggrund af forskellige bilag. I Leverandørregistret, kan opgørelsen for planperioden fra leverandørerne ses. I Landbrugsindberetning findes siden gødningsleverancer, men den opdateres ikke efter gødningsregnskabet er indberettet og kan derfor mangle indkøb. Desuden kan posteringslister, fakturaer for køb og evt. salg, følgesedler mv., der viser forbruget af handelsgødning i 2015/2016 anvendes.

Der kan være fejl i nogle af gødningsleverandørernes indberetninger, og desuden kan nogle leverandører have glemt at indberette salg til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Derfor **skal mængderne altid kontrolleres**. Fakturaer og posteringsliste fra regnskabet anvendes til at kontrollere de mængder af handelsgødning, der er købt og solgt fra virksomheden.

Vær opmærksom på eventuelle **returbilag** samt, at der kan være indkøbt gødning flere steder evt. også i udlandet. Det er ikke forbudt at indføre og anvende udenlandsk gødning i henhold til lov om jordbrugets anvendelse af gødning, men jordbruger er dog i henhold til lovens § 14 forpligtet til, at

medtage den fra udlandet indkøbte eller leverede handelsgødning i sit gødningsregnskab. Konstateres der ved en **besigtigelse af lager**, at der er opbevaret **udenlandsk handelsgødning** for indeværende vækstsæson, anføres dette i faneblad 19, bemærkninger og Administrativ Jordbrugskontrol kontaktes.

Såfremt der ved et kontrolbesøg er mistanke om, at ikke al anvendt handelsgødning fremgår af gødningsregnskabet, overføres kontrollen til Administrativ Jordbrugskontrol og en sagsbehandler kontaktes. Mistanken begrundes i faneblad 19, bemærkninger.

Jordbruger skal som led i kontrollen orienteres om kravet om, at gødningen skal medtages i gødningsregnskabet.

Gartnerier og frugtplantager anvender i stigende omfang bladgødninger, der udbringes ved sprøjtning. Disse gødninger kan indkøbes hos Gartnercentrene, og kvælstofmængden fremgår derfor ikke af fakturaerne fra de almindelige gødningsleverandører. Du skal derfor bede om at se fakturaer fra Gartnercentrene, når der kontrolleres hos gartnerier eller frugtplantager.

Hvis jordbrugeren er gødningsleverandør, skal denne have indberettet videresalg i LR. Er videresalg ikke indberettet, kan det ikke fratrækkes. Ved salg eller afgivelse af handelsgødning skal der foreligge dokumentation i form af faktura eller lignende dateret skriftligt driftsbilag på den leverede mængde kvælstof samt CVR-nr./CPR-nr. på modtageren.

Du kan i særlige tilfælde, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt hele den indkøbte gødningsmængde fremgår af de fremviste fakturaer, bede om at se yderligere materiale. Det kunne f.eks. være posteringsbalancer og bilagsmapper fra 2014 og 2015, eller en opgørelsesliste, statussedler og årsregnskab fra 2015, suppleret med bilagsmapperne. Virksomhedens kassebog (momshæfte) kan i visse tilfælde også anvendes. Hvis materialet ikke foreligger på virksomheden, anmodes jordbruger om, at fremsende komplet materiale til afdelingen.

Indtastning af handelsgødning

Alle typer handelsgødning, der er købt eller solgt på virksomheden, skal indtastes i skemaet. Hver type gødning tages for sig. Hvis der er brugt ammoniak eller urea til foderformål, medtages det ikke i indtastningen, men mængden skrives i en kommentar i faneblad 19, bemærkninger.

Kvælstofprocenten indtastes. Det er vigtigt, at anvende decimaltal for N-indholdet i de forskellige handelsgødningstyper. Kvælstofprocenten i de indkøbte handelsgødninger kan findes i den kontrolforberedende rapport. Ellers kan den værdi, der indgår i navnet på gødningen, anvendes.

Det er i Leverandørregisteret muligt at fremsøge leverancer til jordbruger. Du skal logge på med dit brugernavn og adgangskode.

Er der uoverensstemmelser mellem LR-oplysningerne (de forudfyldte felter i skemaet) og posteringslister, så har leverandøren ikke indberettet korrekt. Jordbruger skal kontakte sin leverandør og få forholdene bragt i orden.

Hvis der er uoverensstemmelser mellem oplysninger om gødningstyper og -mængder i posteringslister ol. og gødningsregnskabet, skrives en forklaring i faneblad 19, bemærkninger. Herefter overføres sagen til Administrativ Jordbrugskontrol uden høring efter at en sagsbehandler er kontaktet. Relevante bilag lægges på sagen i Captia.

Hvis der er videresolgt handelsgødning til en registreret jordbrugsvirksomhed, men dette ikke fremgår af Landbrugsindberetning.dk, er videresalget ikke registreret i LR og RG. Hvis grunden til den manglende indberetning er, at jordbruger ikke er oprettet som leverandør, skal jordbruger kontakte

Administrativ Jordbrugskontrol (Camilla Nordbag Kristoffersen) og oprettes som gødningsleverandør og derefter indberette videresalg. Før dette er gjort, kan gødningen ikke fradrages. Administrativ Jordbrugskontrol kontaktes for at kontrollere, om modtager af gødningen har plads i sit gødningsregnskab eller evt. skal udtages til administrativ kontrol.

Lageroplysninger

Lageroplysningerne overføres automatisk fra gødningsregnskaberne, men kan også indtastes manuelt.

For ”Startlager pr. 1. august 2015” hentes slutlageret 31. juli 2015 fra gødningsregnskabet for 2014/2015. Hvis der ikke er udarbejdet gødningsregnskab for 2014/2015, indtastes i stedet startlager pr. 1. august 2015 fra gødningsregnskabet for 2015/2016.

Fra gødningsregnskabet for 2015/2016 hentes ”Lagerstatus pr. 31. juli 2016”, forbrug i den forlængede planperiode samt ”slutlager pr. 31. juli 2016”. Start- og slutlagrene **kan være negative**.

6.20 Faneblad 18 A og 18 B: Materiale set på virksomheden

6.20.1 Formkrav til gødningsregnskab

Der er formkrav for gødningsregnskabet. Der skal enten:

- foreligge et gødningsregnskab eller en kopi af dette
- fremgå af DCK eller GHI at der er indsendt et gødningsregnskab
- eller forefindes en anden opgørelse på godkendte skemaer, hvoraf følgende fremgår: Samlet dyrket og udtaget areal, kvælstofkvote, produktion af husdyrgødning i planperioden, forbrug af handels-, husdyr- og anden organisk gødning samt lageropgørelse over husdyrgødning og handelsgødning.

Manglende kopi af gødningsregnskab: Hvis jordbruger ikke kan fremvise en kopi af gødningsregnskabet, skal du oplyse om, at kopi af gødningsregnskab skal opbevares i mindst 5 år på virksomheden, jf. § 23, stk. 3 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning.

Manglende udarbejdelse af gødningsregnskab vil endvidere være en overtrædelse af krav 1.17 om krydsoverensstemmelse.

Andet gødningsregnskabsmateriale: Har jordbrugeren på virksomheden andet gødningsregnskabsmateriale, som gør det muligt at gennemføre en kontrol af gødningsanvendelsen, skal en kontrol gennemføres. Hertil kan oplysninger fra ansøgning om grundbetaling, forpagtningsaftaler, samt opgørelser over husdyrproduktionen anvendes. Du skriver på faneblad 18 A og 18 B, hvilket materiale, der er set.

Ufuldstændigt materiale: Hvis gødningsregnskabsmaterialet er så ufuldstændigt, at det ikke er muligt at gennemføre en kontrol af reglerne om gødningsanvendelse, skal sagen oversendes til Administrativ Jordbrugskontrol med oplysninger om sagens omstændigheder. Administrativ Jordbrugskontrol, Jordbrugskontrol, vil herefter foretage den videre sagsbehandling, hvor sagen sidestilles med øvrige sager om manglende/ufuldstændigt gødningsregnskab.

Datoen for udarbejdelse: hentes fra virksomhedens gødningsregnskab. Såfremt gødningsregnskabet ikke har en underskriftsdato, men det af DCK fremgår, hvornår gødningsregnskabet er modtaget i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, indsættes denne modtagelsesdato som dato for udarbejdelse i faneblad 18A.

Gødningsregnskabet skal være udarbejdet senest den 31. marts 2017. Hvis gødningsregnskabet er udarbejdet senere end 31. marts 2017, men der ikke er andre fejl, og formkrav i øvrigt er overholdt, sendes rapporten ikke i høring, men sagen afsluttes som ok i afdelingen. Jordbruger skal oplyses om, at gødningsregnskabet skal udarbejdes inden den 31. marts 2017 for planperioden 2015/2016 jf. § 22, stk. 1 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning. Følgende sætning er tilføjet til brevet ”OK brev mindre OVG Dato GR”:

”Gødningsregnskabet var udarbejdet den DATO. Vi gør opmærksom på, at du skulle have udarbejdet gødningsregnskabet senest den 31. marts 2017. Vi foretager os dog ikke videre for planperioden 2015/2016 og afslutter derfor sagen”.

Der er skemakrav til gødningsregnskabet. Der accepteres:

- Skemaer i Vejledningen 2015/2016,
- Kopi af det elektronisk indberettede gødningsregnskab (udskrift fra landbrugsindberetning.dk)
- Skemaer fra Næsgaard Mark, DLBR Mark Online samt DLG-PC Planteavl.

Andre skemaer accepteres ikke, men beskriv det fremviste skema i faneblad 19, bemærkninger. Forreligger gødningsregnskabet ikke på godkendt skema er det en bagatelovertrædelse af krydsoverensstemmelseskrav 1.17.

Hvis gødningsregnskabet er udarbejdet, men der mangler udfyldelse af vigtige, relevante felter, er det ikke udarbejdet forskriftsmæssigt. Dette er også en overtrædelse af krydsoverensstemmelseskrav 1.17.

KO krav 1.17, delkrav 2: Gødningsregnskab for de foregående 5 år

Du skal tjekke, om jordbruger har opbevaret de foregående 5 års gødningsregnskaber. Det er tilstrækkeligt, at gødningsregnskaberne fremgår af Landbrugsindberetning. Hvis et eller flere gødningsregnskaber fra de foregående år ikke er indberettet, og de heller ikke kan forevises ved kontrollen, er det en overtrædelse af krav 1.17, delkrav 2. Se bilag T. Sagen skal overføres til Jordbrugskontrol.

6.20.2 Formkrav til gødningsplan

Der noteres i faneblad 18 A, at der findes en gødningsplan, hvis:

- der forefindes en gødningsplan, eller
- der forefindes andre dokumenter, hvoraf følgende fremgår: Kvælstofkvote, mængden af planlagt udbragt husdyrgødning, anden organisk gødning og handelsgødning.

Skema A1 skal være udfyldt, hvis der er beregnet kvælstofkvote på baggrund af højere forventede udbytter end normudbytterne på virksomheden.

Skema A2 skal være udfyldt for alle virksomheder, der producerer og/eller modtager husdyrgødning. Skema A3 skal være udfyldt, hvis der anvendes forarbejdet husdyrgødning.

Det noteres i faneblad 19, Bemærkninger, hvis ikke alle obligatoriske skemaer er udfyldt.

Hvis gødningsplanen afviger fra grundbetalingsansøgningen i forhold til areal, skal der foreligge forpagtningsaftaler på det ekstra areal. Den skal indeholde oplysninger om navn, adresse og cvr-nummer for udlejer og forpagter, arealets bloknummer, størrelse og forpagtningsperiode. En mundtlig aftale er ikke nok. Hvis jordbruger har et skema A med en dato før du har varslet kontrollen, kan den erstatte grundbetalingsansøgningen.

Hvis jordbruger ikke kan dokumentere det ekstra areal, skal du ikke godkende arealet. Dette kan i givet fald medføre en overtrædelse af krydsoverensstemmelseskrav 1.22, delkrav 4. Se bilag T. Sagen skal overføres til Jordbrugskontrol.

Hvis der ikke er materiale på virksomheden, som muliggør kontrollen af, om reglerne om gødningsplanlægning er overholdt, beskrives dette yderligere i faneblad 19, bemærkninger.

Gødningsplanen, herunder skema A1, A2 og A3 skulle udarbejdes senest den 21. april 2016 for planperioden 2015/2016 ifølge § 11 i bekendtgørelse 929 af 29. juli 2015 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden.

Dato for udarbejdelse hentes fra virksomhedens gødningsplan. Hvis gødningsplanen er udarbejdet efter fristen, eller hvis der ikke fremgår en dato af planen, vil dette medføre en høring på ”for sent udarbejdet gødningsplan”. Hvis der ikke er andre overtrædelser kan sagen afgøres med en uformel påtale for manglende gødningsplan.

6.20.3 Krav til Brødhvededokumentation

På faneblad 18 B sættes et x i feltet ”fremgår dyrkning af brødhvede af planen”, hvis det fremgår af den senest ajourførte gødningsplan, at det var planlagt at dyrke brødhvede. Herefter undersøges det, om der foreligger den rigtige dokumentation, hvilket er:

- Tilsagn fra SEGES
- Kontrakt med en aftager af brødhveden
- Sort er på listen over godkendte sorter
- Dokumentation for tidligere dyrkning af brødhvede af en given kvalitet.

Se Vejledningen 2015/2016 kapitel 3 for nærmere beskrivelse af dokumentationskravene.

Du skal bede om at se bilag for indkøb af såsæd for brødhvede. Oplysningerne noteres i faneblad 19, bemærkninger.

Følgende dokumentation skal foreligge på bedriften for at brødhvedekontrakten kan godkendes:

1. Dokumentation for at der i 1 af de 2 forudgående planperioder (høst 2014 og 2015) har været dyrket en hvedesort, hvortil der i den pågældende planperiode kunne bruges normen til brødhvede. Hveden er leveret til grovvare-/ møllervirksomhed med henblik på brødfremstilling, og at den havde et proteinindhold på mindst 11,5 pct., et faldtal på mindst 275 samt en hektolitervægt på mindst 77,0 kg. Dokumentationen for dyrkning og levering af brødhvede skal indeholde oplysninger om hvedesorten, den leverede mængde hvede, proteinindhold, faldtallet og hektolitervægten. Dokumentationen kan være en faktura, en kvittering eller lignende.

Hvis jordbruger ikke ejede arealerne i høsten 2014 og 2015, kan tilsvarende dokumentation indhentet fra den tidligere ejer eller bruger anvendes.

2. Dokumentation for at der i planperioden 2015/2016 (høst 2016) er indgået en kontrakt med en grovvare- eller møllervirksomhed om dyrkning og levering af hvede til brødfremstilling. Kontrakten skal indeholde oplysninger om kontraktarealets størrelse (ha), den anvendte hvedesort og den mængde hvede kontrakten omfatter.
3. Tilsagn fra SEGES, Planter og Miljø
4. Den dyrkede hvedesort skal være en af de godkendte sorter:

Planperiode	Godkendte brødhvedesorter
2015/2016	<p>Vårhvede: Sorter, som er optaget på EU's sortsliste i planperioden</p> <p>Vinterhvede: Blanding 3036, Creator, Ellvis, Genius, Heroldo, JB, Asano, Julius, KWS Dacanto, KWS Esko, KWS Loft, Pistoria, Skagen, Torrild, Tuareg og Ure, Ajax og SJ 9734005/Dante.</p>
2014/2015	<p>Vårhvede: Sorter, som er optaget på EU's sortsliste i planperioden</p> <p>Vinterhvede: Blanding 3036, Creator, Ellvis, Genius, Hereward, Heroldo, JB Asano, Julius, KWS Dacanto, KWS Esko, KWS Loft, Pistoria, Skagen, Torrild, Tuareg og Ure.</p>
2013/2014	<p>Vårhvede: Sorter, som er optaget på EU's sortsliste i planperioden</p> <p>Vinterhvede: Blanding 3036, Ellvis, Genius, Hereward, Heroldo, JB Asano, Julius KWS Dacanto, KWS Magic, Skagen, Torrild, Tuareg og Ure.</p>

Hvis dokumentationen foreligger, sætter du x i feltet ”hvis ja, er der fremvist dokumentation”. Hvis brødhvededokumentationen viser, at kravene er overholdt, sætter du x i feltet ”Er krav til brødhvede overholdt?”.

Hvis dokumentationen ikke foreligger, eller hvis krav til anvendelse af normen for brødhvede ikke er overholdt, tilrettes afgrødekoden i faneblad 6, Markplan, fra brødhvede (afgrødekode 6 eller 13) til almindelig hvede (afgrødekode 2 eller 11) og kontrolrapporten sendes i høring. Det uddybes i faneblad 19, bemærkninger, hvilken dokumentation der mangler, eller hvilke krav, der ikke er overholdt.

6.20.4 Vandingstilladelse

Normerne for vandet sandjord kan kun bruges, hvis der foreligger en vandingstilladelse fra kommunen. Hvis dette er tilfældet, udfyldes feltet ”er der vandingstilladelse?” på faneblad 18 B. Hvis der ikke foreligger en skriftlig vandingstilladelse, kan en telefonisk oplysning herom fra relevante kommuner accepteres. Oplysningerne, samt navn på vedkommende fra kommunen, noteres i faneblad 19, bemærkninger.

Det samlede antal m³ pr. år skal noteres. Hvis vandingstilladelsen er givet i et antal mm i henhold til et antal ha, omregnes dette til m³ ved at gange antal mm med antal ha og derefter gange med 10.

Hvis det oplyses, at der følger en vandmængde med et tilforpagtet areal, noteres dette, samt navn, adresse, CVR-nr. m.m. på bortforpagter i faneblad 19, bemærkninger.

Vær desuden opmærksom på, at reglerne for vanding i det tidligere Viborg Amt (og evt. andre amter) er, at vandingsmængden over en treårig periode skal overholdes. F.eks. hvis der må vandes med 25.000 m³ om året, og der i hver af de første to år kun er brugt 20.000 m³, så må der i det tredje år anvendes 35.000 m³ vand. Hvis der, i disse områder, i kontrolåret er brugt mere vand end den tilladte mængde, gives forhøjet norm til det vandede areal. Kontakt derefter Administrativ Jordbrugskontrol, så vi kan kontrollere, at der bruges tilsvarende mindre vand i året efter.

Kvælstofnormerne for vandet sandjord er fastsat efter, at der kan vandes med 75 mm vand. Det maksimale areal, hvorpå der må anvendes normer for vandet sandjord, beregnes automatisk i feltet **Antal ha** ved at antal m³ divideres med 750.

I feltet **Faktisk vandet areal, ha** angiver du, hvor stort et areal, jordbruger rent faktisk har vandet (efter jordbrugers oplysninger).

I feltet **vandet areal i markplan** beregnes automatisk det vandede areal, som fremgår af faneblad 6. Hvis det fremgår, at der vandes på et større areal end det, der er tilladelse til, spørges jordbrugeren om, på hvilken eller hvilke marker, der ikke skal anvendes normer for vandet sandjord. Kvælstofnormerne ændres til uvandet sandjord for disse marker i faneblad 6, Markplan.

6.20.5 Andet materiale set på virksomheden

Der er på faneblad 18 B nævnt forskelligt materiale, det kan være relevant at se ved kontrollen. Ved at udfylde felterne med et x, markerer du hvilke papirer mv. der er gennemgået for at verificere gødningsregnskabets rigtighed vedrørende arealer, handelsgødning, husdyrgødning og anden organisk gødning. I feltet "andet" kan der anføres en kort tekst. Fortsæt evt. i faneblad 19, bemærkninger.

Skriv også i faneblad 19, hvis de nødvendige papirer ikke foreligger på virksomheden på kontroltidspunktet. I nogle tilfælde vil jordbruger efterfølgende indsende den manglende dokumentation til afdelingen, hvorefter kontrollen kan afsluttes, ellers sendes kontrolrapporten til afgørelse i Administrativ Jordbrugskontrol uden forudgående høring. Sagen overføres til JORDKONT og en sagsbehandler i Administrativ Jordbrugskontrol kontaktes.

Modtaget handelsgødning kontrolleres ved hjælp af en af de tre mulige opgørelser: Faktura for handelsgødning, Overførelse over køb af handelsgødning eller posteringsliste for køb af handelsgødning.

6.21 Faneblad 19: Bemærkninger

Her kan der skrives yderligere oplysninger til forhold nævnt i denne instruks (husk pkt. nr.). Der skal skrives bemærkninger, hvis kontrollen ikke kan afsluttes. Det skal anføres, hvorfra oplysningen stammer.

Faneblad 19 kan anvendes, hvis:

- besvarelsen af et punkt ønskes uddybet
- der er tvivl om besvarelsen af et punkt. Dette kan f.eks. omfatte oplysninger om, at det ikke var muligt at få fremlagt tilstrækkelig information
- der er andre forhold, der skal inddrages i sagsbehandlingen
- jordbruger under kontrolbesøget fremsætter bemærkninger til de konstaterede forhold
- du vurderer, at en afgørelse kræver en uddybende forklaring

I stedet for at udfylde faneblad 19, kan du skrives et bilag i Captia med øvrige oplysninger. Af bilaget skal fremgå jordbrugers CVR-nr., kontroldato, kontrolordning og kontrollørnavn. Kopi af bilaget sendes sammen med rapporten til jordbruger.

Oplysninger der kun er af interesse for kontrollør og sagsbehandler skrives i et internt notat, som ikke udleveres til jordbruger, men lægges på sagen i Captia.

6.22 Faneblad 20: KO-krav

Der er fire KO-krav tilknyttet denne kontrol. De bedømmes hver især ud fra kriterierne Alvor, Omfang og Varighed. Hvis der er tale om en overtrædelsessag fastsætter VAKS automatisk pointene for disse krav. Er der overtrædelse af reglerne kan det give reduktion i landbrugsstøtten. Se bilag S om KO kravene.

Du skal vurdere om overtrædelsen/overtrædelserne er sket forsætligt og udfylde feltet i de aktuelle faneblade. Kontakt Administrativ Jordbrugskontrol, hvis du er i tvivl.

Følgende krydsoverensstemmelseskrav kontrolleres i forbindelse med gødningsregnskabskontrollen:

- 1.17 Udarbejdelse af gødningsregnskab
- 1.18 Afsætning af husdyrgødning
- 1.19 Ligevægten mellem virksomhedens kvælstofforbrug og –behov
- 1.22 Overholdelse af harmonikrav

For krav 1.17 findes der nu 2 delkrav. Delkrav 1 siger, at virksomheden hvert år senest den følgende 31. marts skal udarbejde gødningsregnskab for den afsluttede planperiode. Det udfærdigede gødningsregnskab skal kunne forevises på anfordring ved Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrolbesøg, og gødningsregnskabet skal foreligge i forskriftsmæssig stand. Det nye delkrav 2 siger, at virksomhedens gødningsregnskab skal opbevares i mindst 5 år.

For krav 1.22 findes der nu 4 delkrav. Delkrav 1 er for jordbrug, som må udbringe 1,4 DE/ ha, 1,7 DE/ha eller et sted i mellem disse. Delkrav 2 er for jordbrug som må udbringe 2,3 DE/ha. Delkrav 3 siger, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning i en mængde svarende til 170 kg N pr ha / 230 kg N pr ha. Det nye delkrav 4 siger, at driftsherren skal kunne dokumentere, at delkrav 1-3 er overholdt, og at dokumentation i form af forpagtningsaftale skal indeholde oplysninger om arealets størrelse, aftaleparternes navn, adresse, momsnummer (CVR-nr.), gyldighedsperiodens startdato, slutdato eller opsigelsesvarsel og dato for aftalens indgåelse.

Hvis der er en overtrædelse skal jordbruger oplyses om, at der vil ske en indberetning til Administrativ Jordbrugskontrol, Team KO-sagsbehandling vedr. krydsoverensstemmelse. Der kan ikke oplyses om hvilken konsekvens det får for udbetaling af støtten på grundbetalingsordningen, men blot at den videre behandling af sagen vedr. krydsoverensstemmelse sker i Administrativ Jordbrugskontrol, Team KO-sagsbehandling.

6.23 Faneblad 21: Sanktion

Kun aktuelt for sager med overtrædelser. Fanebladet udfyldes af Team Kvælstofadministration efter endt sagsbehandling.

Eneste undtagelse er Påtale for manglende gødningsplan, som kan afsluttes i afdelingerne. Skriv datoen på påtalebrevet i feltet *Påtale for manglende gødningsplan*.

6.24 MVJ - aftaler

MVJ = Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger	
Hvem	Landmænd med arealer indenfor Særligt Følsomme Landbrugsområder (SFL-områder), som har lyst til at gøre noget for at beskytte naturen og miljøet.
Hvad	De miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger er en række tilskud til natur- og miljøvenlig jordbrugsdrift.
Tilskud til	<ul style="list-style-type: none"> • At nedsætte gødningsforbruget • at etablere efterafgrøder eller helt at tage jorden ud af drift til naturformål • at etablere græsarealer
Tidshorisont	Aftaler indgås for en 5- eller 10-årig periode med start den 1. september
Økonomi	Tilskuddet ligger fra 280 til 5080 kr. /ha og kan være meget attraktivt for landmanden

Den mængde kvælstof i husdyrgødning, der afsættes af udegående husdyr på arealer, der i henhold til anden lovgivning ikke må tilføres mere gødning, end det der efterlades af husdyrene, kan trækkes fra virksomhedens produktion af husdyrgødning.

Der kan kun fratrækkes husdyrgødning svarende til den producerede mængde i den periode, hvor dyrene går på arealerne. Har dyrene gået på anden jordbrugers MVJ-areal, skal der være en B1-aftale med kryds i rubrikken: Husdyrgødning afsat via græssende dyr til MVJ 0 arealer eller til særlige naturarealer..

Der er forskellige regler for gødningen afhængig af hvornår MVJ-tilsagn er givet, se Vejledningen 2015/2016 side 21. Er tilsagnet givet:

- i år 2002 og før, samt i 2006 eller senere efter ordningerne ”Miljøvenlig drift af græsarealer” eller ”Pleje af græs og naturarealer”: så skal *gødningen fratrækkes virksomhedens produktion af husdyrgødning*, dvs. i skema 2a.
- i år 2003, 2004 og 2005 efter ordningen ”Miljøvenlig drift af græs- og naturarealer” (tilsagnstype 11 og 13), skal *gødningen indgå i virksomhedens samlede produktion af gødning (og arealet indgår i harmoniarealet, med N-kvotegang den mængde N dyrene afsætter)*. Dog skal gødningen fratrækkes (som ovenfor), når arealernes N-kvotegang er 0 kg kvælstof og afgræsning foretages med mindre end 0,2 dyreenheder pr. ha (dvs. så er det ikke et harmoniareal).

Det noteres på faneblad 19, Bemærkninger om der er indgået MVJ-aftaler, og om disse er indgået i 2003, 2004 eller 2005. Hvis aftalen er indgået i 2003, 2004 eller 2005, skal arealer med MVJ-tilsagn fremgå af gødningsplanen med en N-kvotegang svarende til den mængde effektiv N dyrene har efterladt på arealet ved afgræsningen og arealet indgår i harmoniarealet. Hvis der er afgræsset med mindre end 0,2 DE/ha er arealet ikke harmoniareal og gødningen fratrækkes normproduktionen.

MVJ-normen er da angivet som en andel af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens norm baseret på udnyttelsen jvf. faneblad 9, græsningstryk, se afsnit faneblad 9.

For aftaler indgået i 2002 eller før eller i 2006 eller senere, skal den produktion af husdyrgødning, de afgræssende dyr afsætter på arealet, fratrækkes normproduktionen, arealet er ikke harmoniareal og indtastes uden kvotegang. Vær opmærksom på at disse aftaler kan være forlænget.

Hvis MVJ arealet er et harmoniareal bruges afgrødekode 254, hvis det er et MVJ 0 tilsagn og afgrødekode 253, hvis det er et MVJ areal med tilsagn om at anvende 80 kg N. Dette er normen ud over det dyrene afsætter på marken.

Hvis MVJ arealet ikke er et harmoniareal bruges afgrødekode 315.

Gødning fra dyr på græs, vejledning til indtastning

Harmoniareal:

- MVJ fra ”2003-05”, >0,2 DE

Ikke harmoniareal:

- MVJ fra ”2003-05”, <0,2 DE
- MVJ fra ”-2002 og 2006-” samt andre aftaler, hvor arealet ikke er harmoniareal

		Arealer	
		Jordbrugers arealer	Anden mands arealer
Jordbrugers dyr	Harmoni:	Faneblad 6: Markplan og N-kvote: mark <u>med</u> kvote ^{3*} Faneblad 10: Husdyrgødning: dyr ^{1*} med dybstrøelse Faneblad 10: Husdyrgødning: dyr ^{2*} med rigtigt staldsystem Faneblad 13: Udbragt husdyrgødning: afsat kg N udbragt som dybstrøelse og som gødning fra staldsystemet Faneblad 11: Græsning på særlige arealer: ingen indtastning	Faneblad 10: Husdyrgødning: alle dyr med rigtigt staldsystem Faneblad 12: Overførsel af husdyrgødning: B1 erklæring på afsat kg N og DE Faneblad 11: Græsning på særlige arealer: ingen indtastning
	Ikke harmoni:	Faneblad 6: Markplan og N-kvote: mark <u>uden</u> kvote Faneblad 10: Husdyrgødning: dyr korrigeres for MVJ Faneblad 11: Græsning på særlige arealer: Græssende dyr indtastes	
Anden mands dyr	Harmoni:	Faneblad 6: Markplan og N-kvote: mark <u>med</u> kvote ^{3*} Faneblad 12: Overførsel af husdyrgødning: modtaget (B1/græsningsaftale) Faneblad 13: Udbragt husdyrgødning: modtaget kgN udbragt som dybstrøelse Faneblad 11: Græsning på særlige arealer: ingen indtastning	
	Ikke harmoni:	Faneblad 6: Markplan og N-kvote: mark <u>uden</u> kvote Faneblad 12: Overførsel af husdyrgødning: modtaget (B1/græsningsaftale) Faneblad 12: Overførsel af husdyrgødning: pseudoafsat, type MVJ ^{4*} Faneblad 11: Græsning på særlige arealer: ingen indtastning	

^{1*}Antal dyr på græs med ”dybstrøelses”staldsystem: (antal mdr. på græs/12) x antal dyr

²*Antal dyr med rigtigt staldsystem: Antal dyr - ¹*Antal dyr

³*Kvoten er lig mængden af afsat kg N ganget med udnyttelsesgraden fra ¹*Antal dyr eller B1.

⁴*Opret en linje hvor mængden afsættes, sæt kryds i *RG*, skriv *MVJ* i *Afsætningstype*.

Bemærk:

- For brakarealer, der afgræsses lovligt efter 31. august, kan gødningen ikke fratrækkes.

For arealer, der tilhører en ejer uden CVR nr., skal der alligevel skrives J i *RG* og underskrift, for at afsætningen medtages, og der er ikke en overtrædelse af KO-krav 1.18. Skriv evt. en kommentar derom på faneblad 19, Bemærkninger.

Naturområder uden MVJ-aftale

Der findes særlige naturarealer uden MVJ-aftale hvor græsning er muligt, og hvor det er tilladt at fratække gødningen fra normproduktionen. Dette gælder også selvom modtager af gødningen ikke er med i Register for Gødningsregnskab, se Vejledningen 2015/2016 afsnit 2.5.1 side 21.

Bilag A: Oversigt over kontaktpersoner

Carl Thalbitzer	cjt@lfst.dk	72139862	45263854
Lone Pilegaard Hansen	loph@lfst.dk	72139704	45263595
Tove Kruse	tokrus@lfst.dk	72139572	22109651
Reza Shanjani	rezsha@lfst.dk	-	40616652
Lars Paulsen (dyrehold, husdyrgødning, 2,3 DE/ha undtagelsen)	lapaul@lfst.dk	72139680	22689607
Lene Kragh Møller (dyrehold, husdyrgødning, 2,3 DE/ha undtagelsen)	lenmol@lfst.dk	-	22609305

Bilag B: Retsgrundlag

Gødningsregnskab

Gødningsregnskabskontrollen finder sted på grundlag af nedennævnte bestemmelser:

Lovbekendtgørelse nr. 388 af 27. april 2016 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Bekendtgørelse nr. 929 af 29. juli 2015 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2015/2016.

I loven og i bekendtgørelserne fastlægges de krav, der stilles til en virksomhed om planlægning, gødningsanvendelse og plantedække mv.

Harmoniregler

Harmonikontrollen finder sted på grundlag af:

- Miljøministeriets Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 27. september 2016 og 879 af 26. juni 2010 af lov om miljøbeskyttelse.
- Miljøministeriets bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 594 af 4. maj 2015 og nr. 1318 af 26. november 2015 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1650 af 13. december 2006 om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen).

Det fremgår af § 38 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører tilsynet med, at reglerne i § 30, stk. 5, og kapitel 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes. Såfremt jordbruger ikke ønsker at medvirke til kontrollen, skal der tages kontakt til Administrativ Jordbrugskontrol, Team Kvælstofadministration.

Krydsoverensstemmelse

Krydsoverensstemmelseskontrollen finder sted på grundlag af:

- Bekendtgørelse nr. 157 af 7. februar 2017 om krydsoverensstemmelse.

Andre love: Grundbetalingsloven

Bekendtgørelse nr. 1377 1544 af 1. december 2015 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens beføjelser:

- Bekendtgørelse nr. 512 af 23. april 2015 om NaturErhvervstyrelsens opgaver og beføjelser.

Bødeberegningsmodel

Overgødskning

I overensstemmelse med den politiske aftale vedrørende Vandmiljøplan II og III er der i lovens bemærkninger angivet et indikativt bødeniveau på 10 kr./kg N ved en overgødskning på op til 30 kg N/ha. Ved overgødskning over 30 kg N/ha er niveauet vejledende fastsat 10 kr./kg N op til 30 kg/ha plus 20 kr./kg N for den resterende del. Disse satser agtes anvendt af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, hvorved der ved bødefastsættelsen opnås en vis proportionalitet i forhold til overgødsningen. Eksempel: er overgødsningen på 45 kg/ha bliver bøden $(30 \text{ kg N/ha} \times 10 \text{ kr/kg N}) + 15 \text{ kg N/ha} \times 20 \text{ kr./kg N} = 600 \text{ kr./ha}$

Harmoniovertrædelse

I overensstemmelse med aftale indgået med Miljøstyrelsen er der fastsat en bødesats på ca. 900 kr. pr. ha, der mangler for at harmonikravet er opfyldt.

Bødestørrelsen sigter mod at modsvare den forventede besparelse, som jordbruger vil opnå ved at undlade at sikre sig de nødvendige aftaler om anvendelse af overskydende husdyrgødning, enten i form af forpagtningsaftaler eller husdyrgødningsaftaler. Bødestørrelsen svarer desuden til det bødeniveau, der er etableret ved overtrædelse af gødningsreglerne.

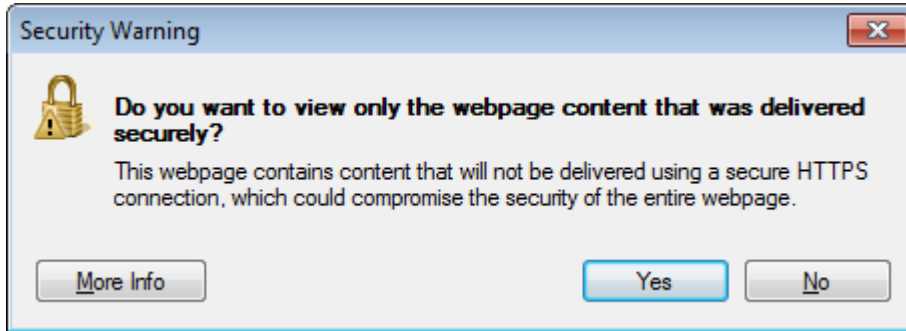
Bilag C: Data der skal/kan fremskaffes inden kontrolbesøget

Hvor	Gødningsregnskab og harmoni	Skal	Adgang
Captia/VAKS/DCK	• Udtræksårsag (DCK)	X	
	• Kontrolforberedende rapport	X	
	• Lagerstatus fra det foregående år		
	• Korrektion af husdyrgødningsproduktionen: Markeret i felt 404 i GR	X	
	• Bemærkninger fra evt. telefonsamler (DCK/Captia)	X	
	• Tidligere kontrolrapporter	X	
LR	• Gødningsleverancer handelsgødning, urea, anden organisk gødning, afgasset biomasse	X	
GHI/CHR	• Flytning/eksport af dyr (se link under tekst i instruks om faneblad 10)		
CAP	• Fællesskema med marker		
	• Gødningskvote og efterafgrøder		
	• Ansøgning om 2,3 DE/ha		
MVJ-TAS	• MVJ: Detaljer om vilkårene		
Kommunernes Hjemmesider og Mil- jøportalen.dk	• § 3-områder		
	• Andre arealinformationer (SFL)		

Bilag D: Opslag i GLR marker og besætninger

Gå til : <https://forms.glr-chr.dk/forms/forms11g.html>

Der er oprettet en adgang via startknappen i Citrix som hedder Forms GLR-CHR

Vælg Yes

Velkommen til FORMS 11G

Denne side er startside for GLRCHR FORMS. Så længe FORMS-appletten kører, skal denne side køre i baggrunden. Hvis man lukker denne side i sin browser, vil også FORMS lukke. FORMS-appletten starter i eget vindue i løbet af ca. 40 sekunder...

Logon

Der er ikke single signon. Man logger direkte på FORMS med sit brugernavn og kodeord. Dette kodeord kan være forskelligt fra det, man er vant til at bruge på portalen. Hvis man har mistet sit kodeord, kan man henvende sig til Service Desk.

Opsætning

Ved forsøg på opstart af Forms, kan du opleve forskellige advarsler. For at undgå dette kan du gå ind i Java-konsollen på kontrolpanelet og ændre opsætningen. Se vejledning nedenfor.

Beskrivelse	Billede
Vælg Start, gå til kontrolpanel.	
Frem søg Java ved at skrive 'Java' i øverste højre hjørne.	
Tryk på Java-ikonet.	
Vælg faneblad 'Avanceret' (Advanced).	
Flyt checkbox for 'Mixed code' fra 'Enable - show warning if needed' til 'Enable - hide warning and run with protections' og tryk 'OK'.	

Nyttige adresser/links

- [Portalforside](#).
- [Virker forms ikke? Prov: dette link i stedet](#).
- CGI Service Desk, telefon 70 21 13 21, emailadresse dk-support@cgi.com.

Siden blev sidst revideret: 5. maj 2014.

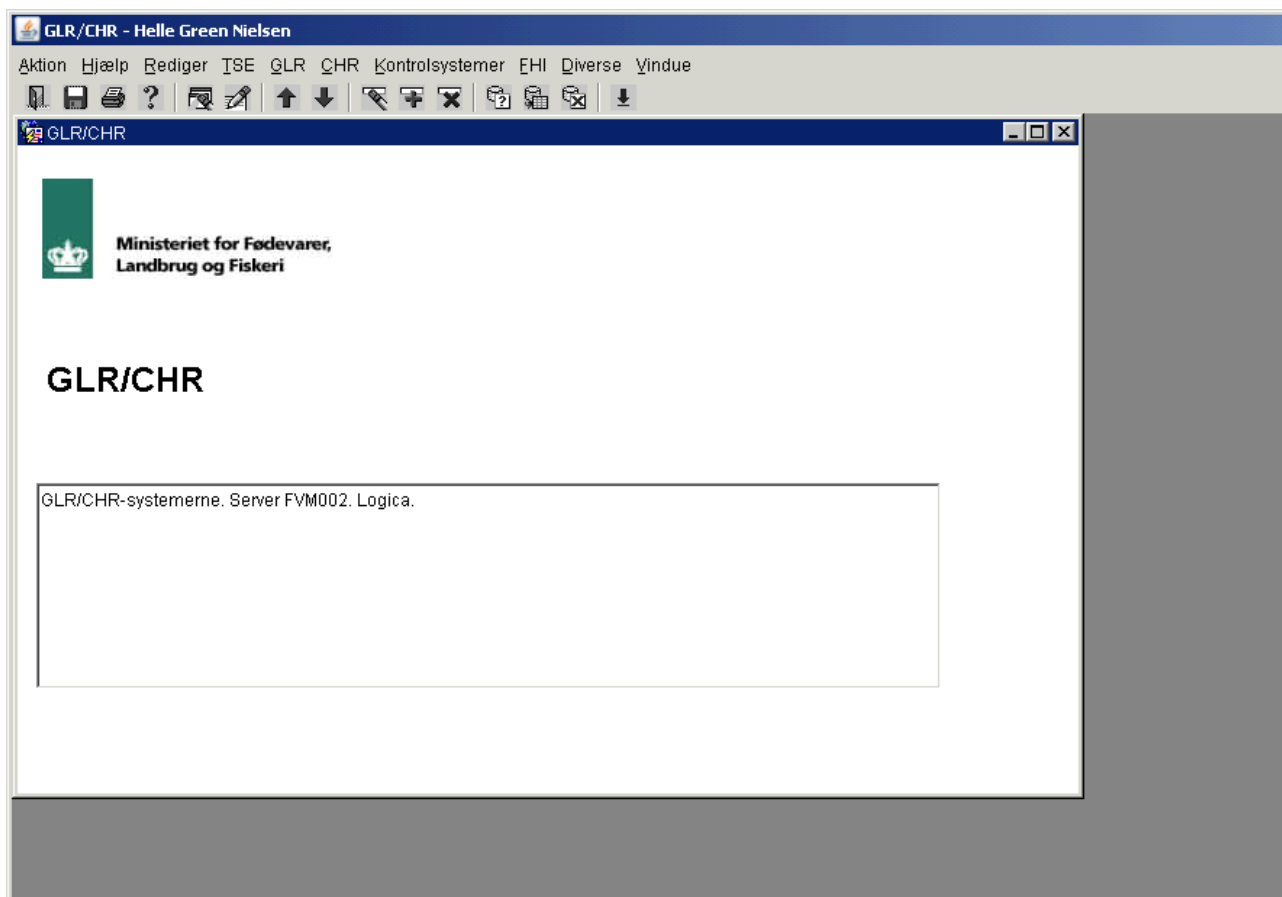
Vælg Logon

The screenshot shows a window titled "Oracle Fusion Middleware Forms Services" with a sub-window titled "GLR/CHR logon". The login form includes the following elements:

- Form title: GLR/CHR logon
- Field: Brugernavn (Username)
- Field: Kodeord (Password)
- Button: Logon

At the bottom of the window, an error message is displayed: "FRM-40202: Feltet skal udfyldes." (Field must be filled). Below the error message, the text "Record: 1/1" is visible.

Indtast brugernavn og kodeord (det samme som du bruger til Landbrugsindberetning)

Vælg GLR -> Hektarstøtte -> Skærbillede konventionel

Vejledning til GLR udskrift (markoplysninger)

The screenshot shows a software window titled "GLR/CHR - Helle Green Nielsen". The menu bar includes "Aktion", "Hjælp", "Rediger", "ISE", "GLR", "CHR", "Kontrolsystemer", "EHI", "Diverse", and "Vindue". The toolbar contains various icons for file operations and navigation. The main window title is "Hektarstøtte stamoplysninger - Bruger logon: RPDHGN".

The interface has four tabs: "Hektarstøtte", "Ejendom", "Markplan", and "Udvidet markplan". The "Markplan" tab is selected.

The "Stamoplysninger" section contains the following fields:

- Høstår: [Yellow box]
- Sagsnr.: [Yellow box]
- CVR-nr.: [Yellow box]
- SE-nr.: [Yellow box]
- CPR-nr.: [Yellow box]
- Ans. type: [Text box]
- Status: [Text box]
- Modt. dato: [Text box]
- EHA kort:
- Ajourf. dato: [Text box]
- Jordbr. øer:
- Ej øko tilskud:
- Ej øko aut.:

The "Adresse" section contains the following fields:

- Navn: [Text box]
- Adresse: [Text box]
- PD distrikt: [Text box]
- Tlf. dag: [Text box]
- Tlf. aften: [Text box]
- Tlf. mobil: [Text box]

At the bottom, there are several buttons: "CVR opl.", "Person opl.", "Samle sager", "Fejl i ans.", "Bemærkninger", "Hektarstøtte øko. opl.", and "Luk".

Indtast CVR nr. og tryk Ctrl + F11

Vælg Faneblad Markplan

GLR/CHR - Helle Green Nielsen

Aktion Hjælp Rediger TSE GLR CHR Kontrolsystemer EHI Diverse Vindue

Hektarstøtte stamoplysninger - Bruger logon: RPDHGN

Hektarstøtte Ejendom Markplan Udvidet markplan

Stamdata

Høstår Sagsnr. CVR-nr. SE-nr. CPR-nr.

Markareal i alt ansøgt Medregnet

Markplan

Marknr.	Bloknr.	Løbe- nr.	Afgrøde	Ans. areal	Medr. areal	Hema ret	Skov- tilpl.	SFL	TF	MVJ	Udt.
000001	546268	13	Permanent græs	1.70	1.07	24-10-2005	☐	☐	☐	☐	☐
000004	547268	86	Permanent græs	1.00	1.00	03-05-2005	☐	☐	☐	☐	☐
000003	548266	25	Permanent græs	1.10	1.10	03-05-2005	☐	☐	☐	☐	☐
000002	548266	4	Permanent græs	2.10	2.10	03-05-2005	☐	☐	☐	☐	☐
							☐	☐	☐	☐	☐
							☐	☐	☐	☐	☐
							☐	☐	☐	☐	☐
							☐	☐	☐	☐	☐

Markplan areal pr. støttegruppe   Blokregister   Markplan sum pr. afgrøde

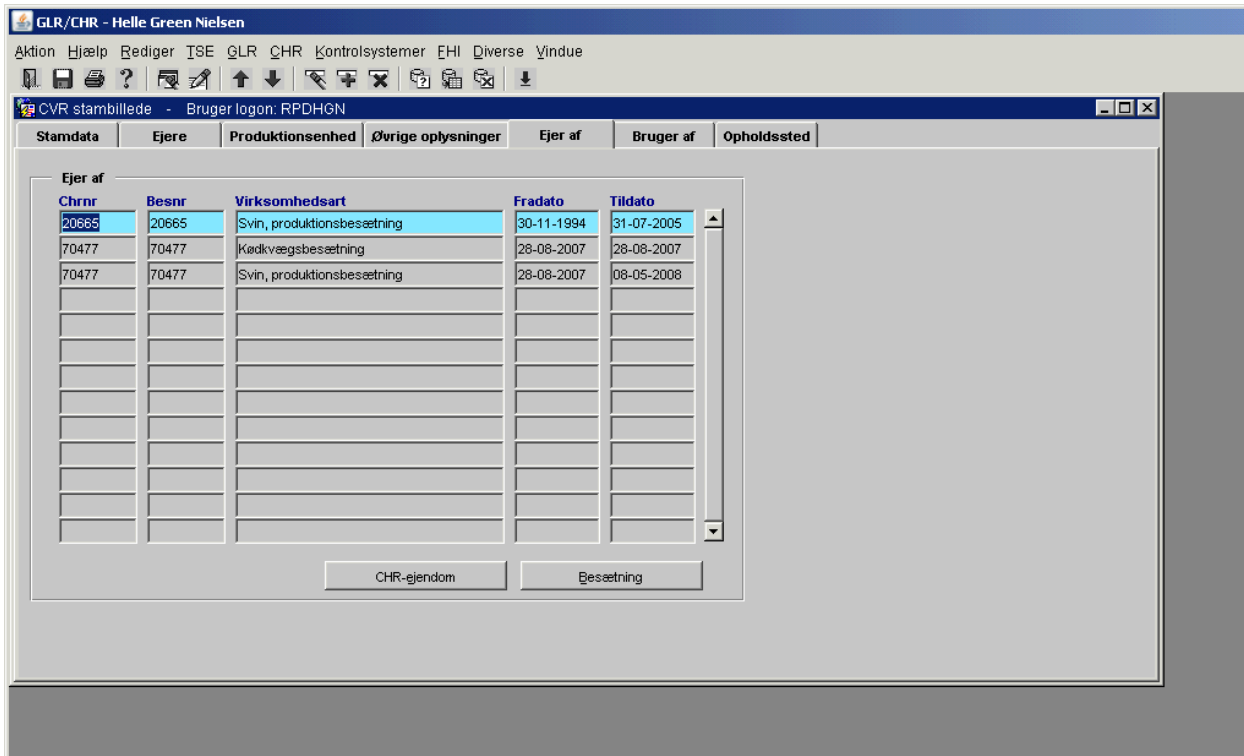
Eller brug CAP INT eller før 2012, HEMA.

Søg på besætninger:

Vælg GLR -> CVR stambillede

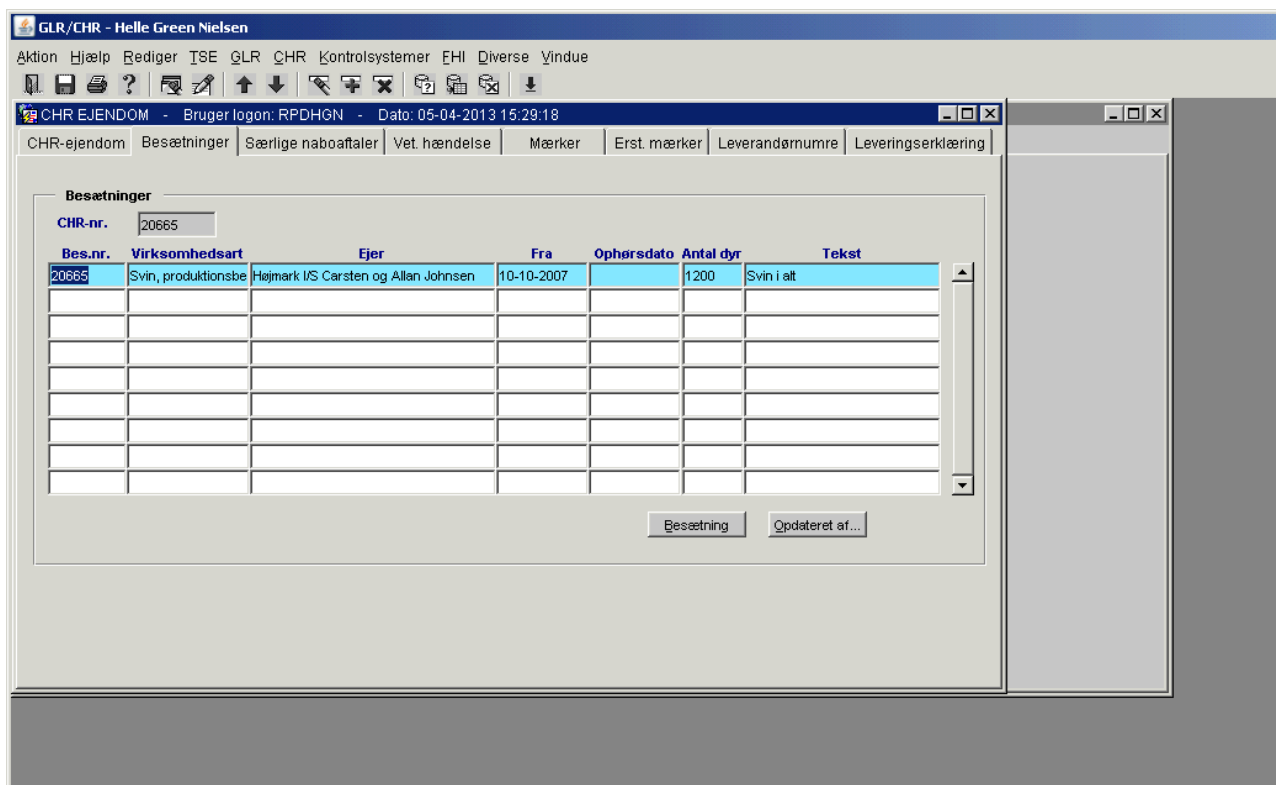
Indtast CVR nr. og tryk Ctrl F11

Vælg Faneblad: Ejer af:

Tryk på knappen CHR ejendom

Vælg faneblad: Besætninger

Her kan du se hvilke besætninger der er tilknyttet til CVR nummeret.

Eller søg på www.glr-chr.dk

Bilag E: Gødnings- og husdyrindberetningen (GHI)

Skriv landbrugsindberetning.dk i browservindue.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen og NaturErhvervstyrelsen

LANDBRUGSINDBERETNING.DK   FORSIDEN   OM LANDBRUGSINDBERETNING.DK   KONTAKT

Log på
CVR- eller CPR-nummer
Adgangskode
» Benyt VIRK login   **Log på**
» Glemt adgangskode

Flynninger af dyr
» Webdyr ?
» CHR internet ?

Genveje til
» Husdyrgødningsberegner
» Bestil papirschema

Om hjemmesiden
Landbrugsindberetning.dk tilbyder dig en række selvbetjeningsløsninger. Du kan f.eks.
• Indsende gødningsregnskab
• Ændre oplysningerne om dine besætninger i CHR, herunder antal dyr
• Ophøre dine besætninger i CHR
• Indsende sprøjtejournal
• Afgive fødevarekædeoplysninger
Du kan IKKE anvende Landbrugsindberetning.dk til at registrere flytninger af dyr i CHR. I stedet skal du anvende Webdyr ved flytning af kvæg, får eller geder (se link ovenfor) eller CHR Internet ved flytning af svin (se link ovenfor).

Hjælp
» Hjælp til at logge på
» Hvordan får jeg en signatur?
» Hjælp til oplæsning af tekst ?
» Vejledning til kommunerne ?
» Databehandleraftale ?

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | Fødevarestyrelsen | Stationsparken 31-33 | 2600 Glostrup | Tlf. 7227 6900 | E-mail: fvst@fvst.dk
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | NaturErhvervstyrelsen | Nyropsgade 30 | 1780 København V | Tlf. 3395 8000 | E-mail: milho@naturerhverv.dk   [Ministeriets hjemmesider](#)

Log på med dit brugernavn rpdxxxx (skriv det i feltet "CVR- eller CPR-nummer) og din adgangskode.

Herefter vises følgende vindue:

 Miljø- og Fødevarerministeriet
Fødevarerstyrelsen og NaturErhvervstyrelsen Vedt

LANDBRUGSINDBERETNING.DK **FORSIDE**

Hobbyfjerkræhold

Hobbyfjerkræhold

På grund af udbrud af fugleinfluenza (AI) skal alle hobbyfjerkræ i beskyttelseszoner registreres i CHR. Det gør du ved at trykke på linket 'Registrer dit hobbyfjerkræhold' nedenfor. [➤ Læs mere.](#)

[➤ Registrer dit hobbyfjerkræhold](#)

Fremsøgning af landmands oplysninger

Du kan fremsøge en landmandsindberetning og nøgletal.

Bemærk: Papirindberetninger for planperioden 2007/08 og senere kan kun ses i DCK.

Indtast CVR-, CPR-nr eller SE-nr.

Gødningsregnskab - stamdata og beregninger

- [Husdyrgødningsberegner \(2014\)](#)
- [Foretag test af alle formler i stamdata. \(2014\)](#)
- [Lister med aktuelle stamdata \(2014\).](#)

- [Husdyrgødningsberegner \(2015\)](#)
- [Foretag test af alle formler i stamdata. \(2015\)](#)
- [Lister med aktuelle stamdata \(2015\).](#)

- [Husdyrgødningsberegner \(2016\)](#)
- [Foretag test af alle formler i stamdata. \(2016\)](#)
- [Lister med aktuelle stamdata \(2016\).](#)

Opret / rediger landmand

- [Vedligehold en landmand som bruger i GHI.](#)

Opret selvangivelser

- [Opret selvangivelser for landmænd i GHI.](#)

Indtast CVR nr.

Tryk på Søg

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen og NaturErhvervstyrelsen

Velkommen, rpdligs (sagsbehandler) (CVR 10 00 99 95) Personlige oplysninger [Log ud](#)

LANDBRUGSINDBERETNING.DK [FORSIDEN](#) [OM LANDBRUGSINDBERETNING.DK](#) [KONTAKT](#)

Fremsøgning af landmands oplysninger

Du kan fremsøge en landmandsindberetning og nøgletal.

Bemærk: Papirindberetninger for planperioden 2007/08 og senere kan kun ses i DCK.

Indtast CVR-, CPR-nr eller SE-nr. [Søg](#)

Landmand (CVR-nr): Peter Fogh Rasmussen

[Indberetninger \(historik\)](#)

[Aktuelle gødningsleverancer](#) [Andre forudfyldte felter](#)

[CHR indberetninger \(historik\)](#)

Vælg Indberetninger historisk

LANDBRUGSINDBERETNING.DK [FORSIDEN](#) [OM LANDBRUGSINDBERETNING.DK](#) [KONTAKT](#)

Oversigt over alle indberetninger

Indberetninger

Du kan her se dine tidligere indberetninger. Hvis du har indberettet på papir vises de ikke, men du kan kontakte NaturErhvervstyrelsen, hvis du har brug for en kopi, miljo@naturerhverv.dk.

Planperiode 01.08.2011 - 31.07.2012

Indberettet d.

01.02.2013 12:57	<ul style="list-style-type: none"> »Kvittering og indberetning »Kvægoplysninger »Forudfyldte felter »Gødningsleverancer 	»OIO-XML
------------------	---	----------

Planperiode 01.08.2010 - 31.07.2011

Indberettet d.

07.02.2012 13:36	<ul style="list-style-type: none"> »Kvittering og indberetning »Kvægoplysninger »Forudfyldte felter »Gødningsleverancer 	»OIO-XML
07.02.2012 13:20	<ul style="list-style-type: none"> »Kvittering og indberetning »Kvægoplysninger »Forudfyldte felter »Gødningsleverancer 	»OIO-XML
07.02.2012 13:03	<ul style="list-style-type: none"> »Kvittering og indberetning »Kvægoplysninger »Forudfyldte felter »Gødningsleverancer 	»OIO-XML

Planperiode 01.08.2009 - 31.07.2010

Indberettet d.

16.02.2011 12:05	»Kvittering og indberetning	»OIO-XML
------------------	-----------------------------	----------

Planperiode 01.08.2008 - 31.07.2009

Her kan man vælge:

- Kvittering og indberetning = gødningsregnskab
- Kvægoplysninger
- Forudfyldte felter
- Gødningsleverancer

OBS indberetning af gødningsleverancer der er foretaget efter at GR er indberettet er ikke med på denne udskrift. Brug LR (leverandørregistret) for at være sikker på, at du ser alle leverancer. Har du ingen kode til LR så kontakt: Camilla Nordbag Kristoffersen.

Bilag F: Jordtypeskala

Jordklassificering i Danmark

Teksturdefinition for jordtype	Forkortelse	Angivet med teksttype på djfgeodata:	JB-nr.	Vægtprocent					% af dyrket areal i Danmark
				Ler Under 2 µm	Silt 2-20 µm	Finsand 20-200 µm	Sand, i alt 20-2001 µm	Humus 58,7 % C	
Grovsandet jord	GR.S.	Grovsandet jord	1	0-5	0-20	0-50	75-100	Under 10	24
Finsandet jord	F.S.	Finsandet jord	2			50-100			10
Grov lerblandet sandjord	GR.L.S.	Lerblandet sandjord	3	5-10	0-25	0-40	65-95		7
Fin lerblandet sandjord	F.L.S.	Lerblandet sandjord	4			40-95			21
Grov sandblandet lerjord	GR.S.L.	Sandblandet lerjord	5	10-15	0-30	0-40	55-90		4
Fin sandblandet lerjord	F.S.L.	Sandblandet lerjord	6			40-90			20
Lerjord	L.	Lerjord	7	15-25	0-35		40-85		6
Svær lerjord	SV.L.	Svær Lerjord	8	25-45	0-45		10-75		1
Meget svær Lerjord	M.SV.L.	Svær Lerjord	9	45-100	0-50		0-55		–
Siltjord	SI.	Finsandet jord el. Lerblandet sandjord	10	0-50	20-100		0-80		–
Humus	HU.	Humusjord	11					Over 10	7
Speciel jordtype	SPEC.	Ikke klassificeret	12						–

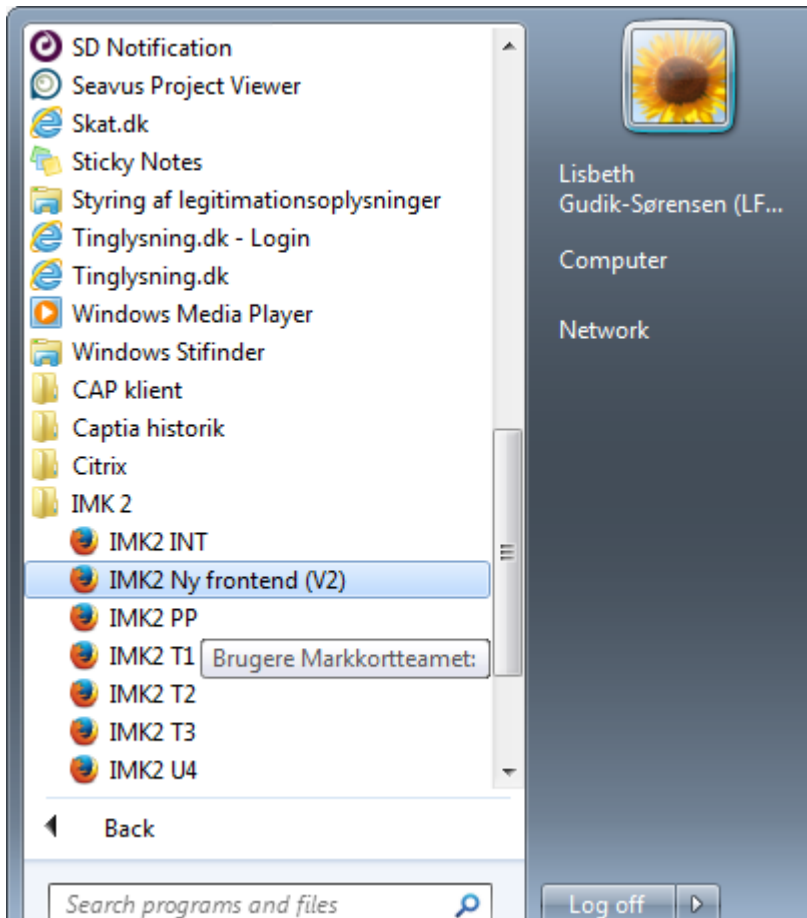
Jordtyper findes via Internet Mark Kort (IMK2), se vejledningen nedenfor.

Her kan du også se markblokke og miljøtilsagn.

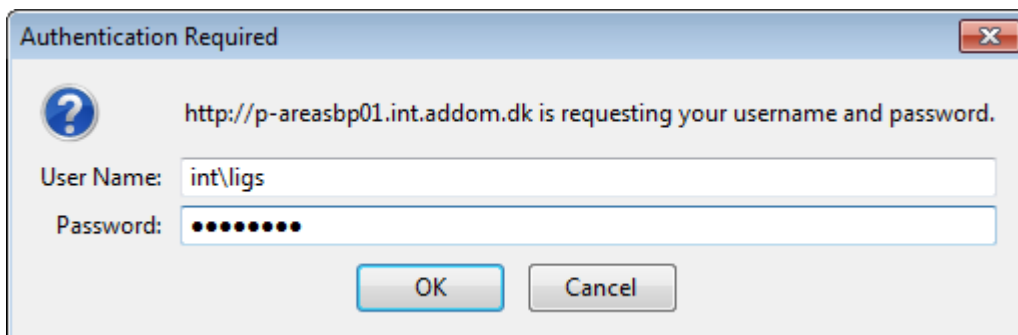
Jordtyper kan også findes på www.arealinfo.dk

Her kan du også se markblokke og miljøtilsagn.

Jordtypekort

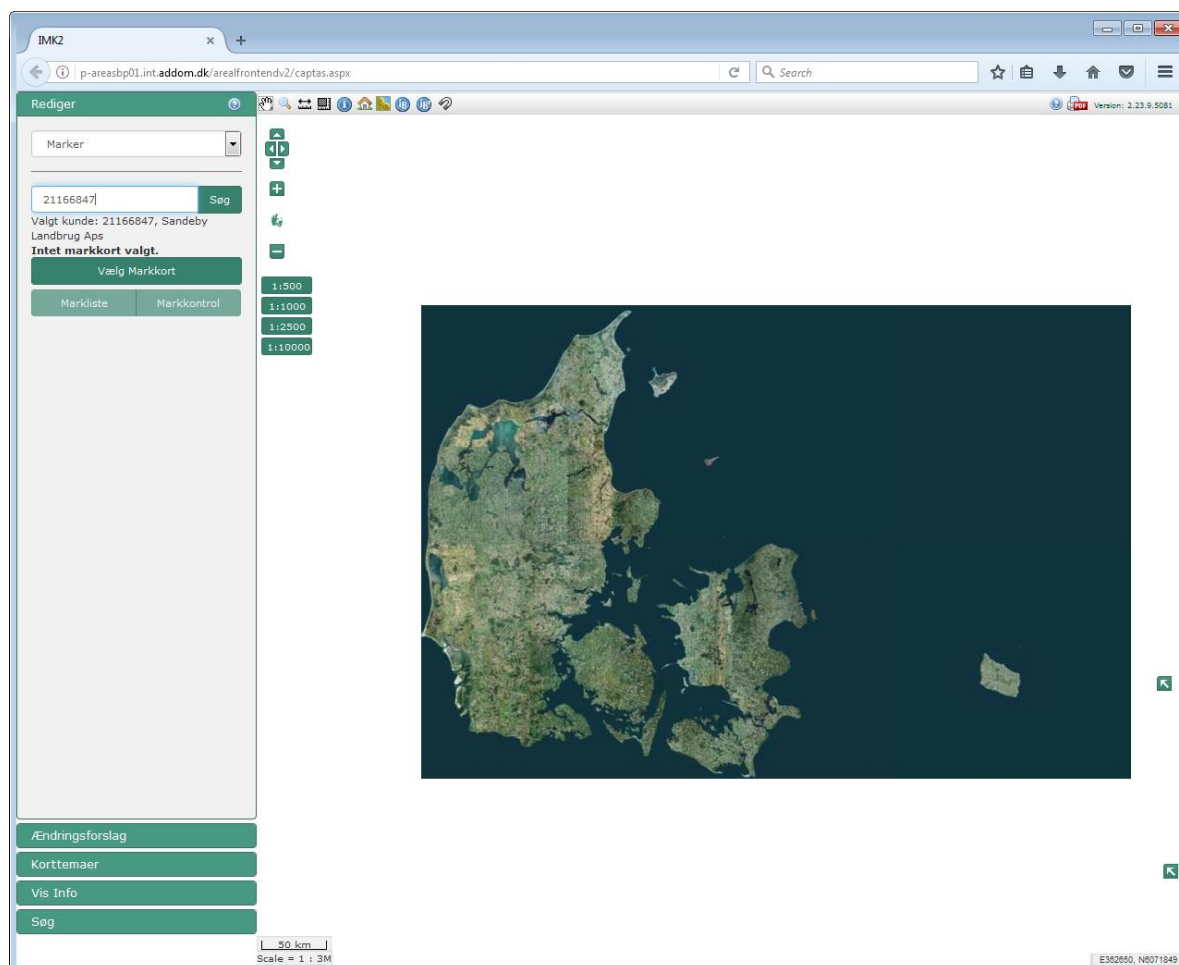

I Citrix: Tryk på Startknap og vælg IMK 2 -> IMK2 Ny frontend (V2)

Indtast domæne\brugernavn og Citrix adgangskode

Tast CVR nr. og tryk søg

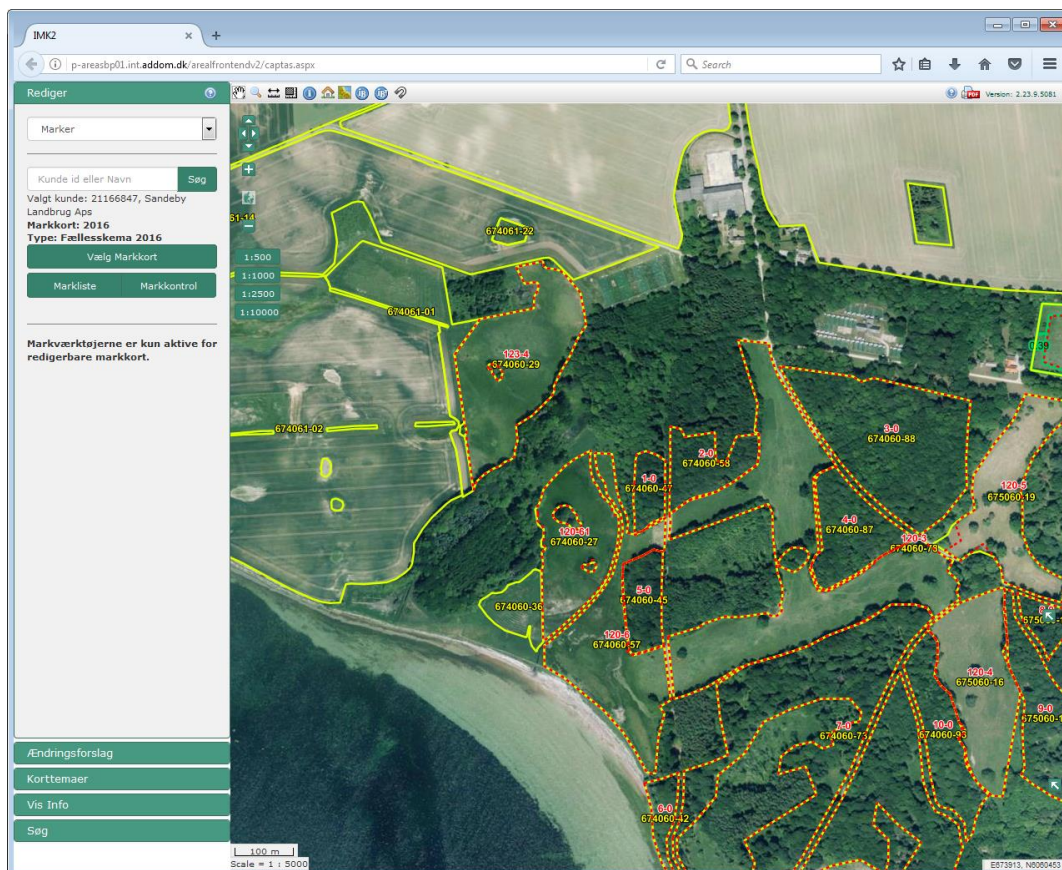
Tryk på vælg Markkort

Vælg Markkort

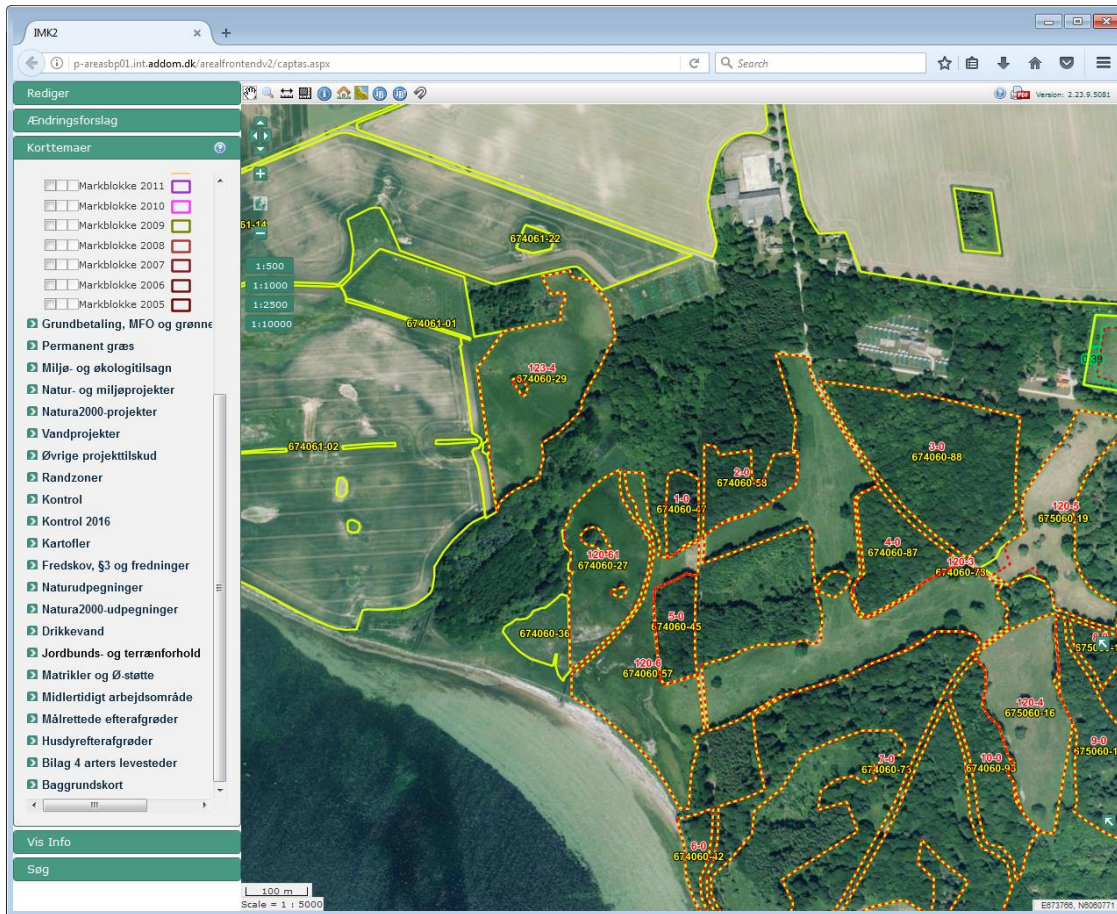
Slet	Navn	Status	Redigérbar	Oprettet	Redigeret	Type	År	Journalnummer	Version
2016		tilskudsgr...	☐	06-01-2017	06-01-2017	Fællesskema	2016	16-0030801	30
2016		tilskudsgr...	☐	06-01-2017	06-01-2017	Fællesskema	2016	16-0030801	29
2016		indsendt a...	☐	06-01-2017	06-01-2017	Fællesskema	2016	16-0030801	28
2016		indsendt a...	☐	06-01-2017	06-01-2017	Fællesskema	2016	16-0030801	27
2016		arbejdsve...	☒	06-01-2017		Fællesskema	2016	16-0030801	26
2016		indsendt a...	☐	06-01-2017	06-01-2017	Fællesskema	2016	16-0030801	25
2016		indsendt a...	☐	06-01-2017	06-01-2017	Fællesskema	2016	16-0030801	24
2016		arbejdsve...	☒	23-11-2016		Fællesskema	2016	16-0030801	23
2016		indsendt a...	☐	23-11-2016	23-11-2016	Fællesskema	2016	16-0030801	22
2016		indsendt a...	☐	23-11-2016	23-11-2016	Fællesskema	2016	16-0030801	21
2016		indsendt a...	☐	23-11-2016	23-11-2016	Fællesskema	2016	16-0030801	20
2016		indsendt a...	☐	23-11-2016	23-11-2016	Fællesskema	2016	16-0030801	19
2016		indsendt a...	☐	15-11-2016	15-11-2016	Fællesskema	2016	16-0030801	18
2016		indsendt a...	☐	15-11-2016	15-11-2016	Fællesskema	2016	16-0030801	17

Åben valgt   Opret Ny   Importer
Luk   Kopier Valgt   Eksporter Valgt

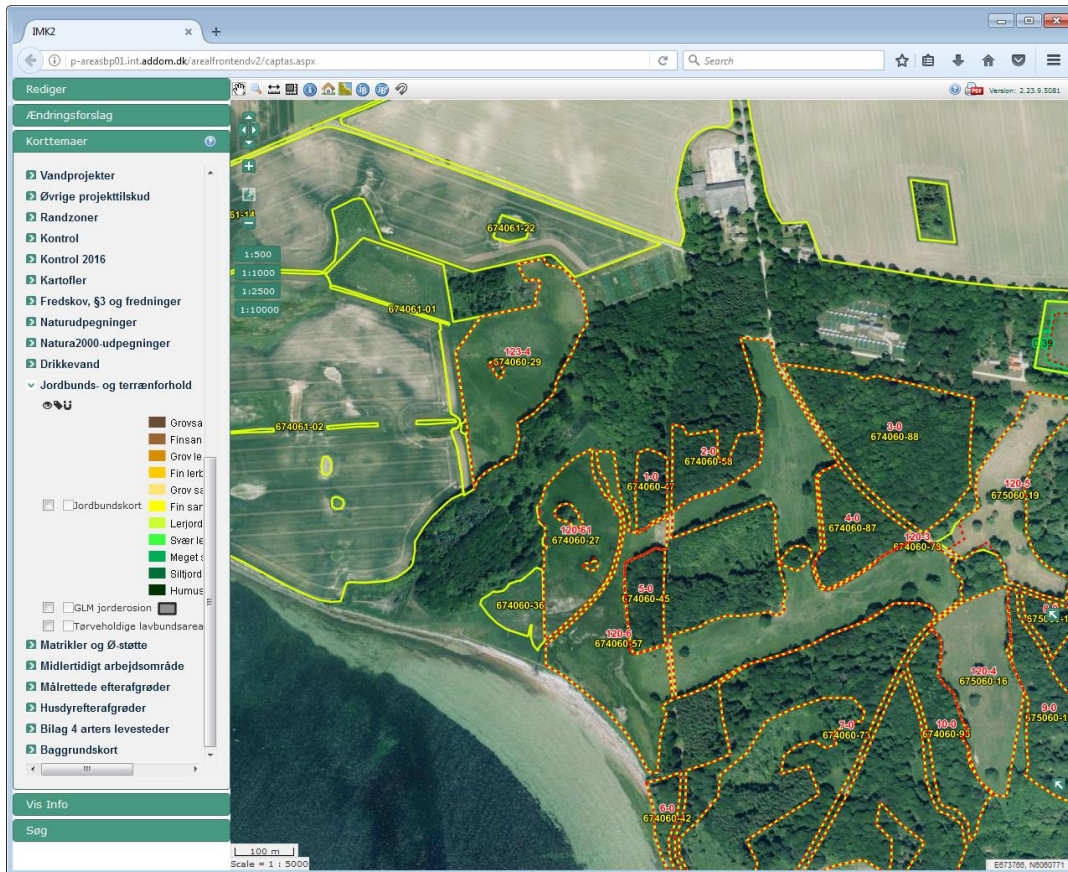
Vælg et markkort fra 2016 og tryk på "Åben valgt" nederst tv

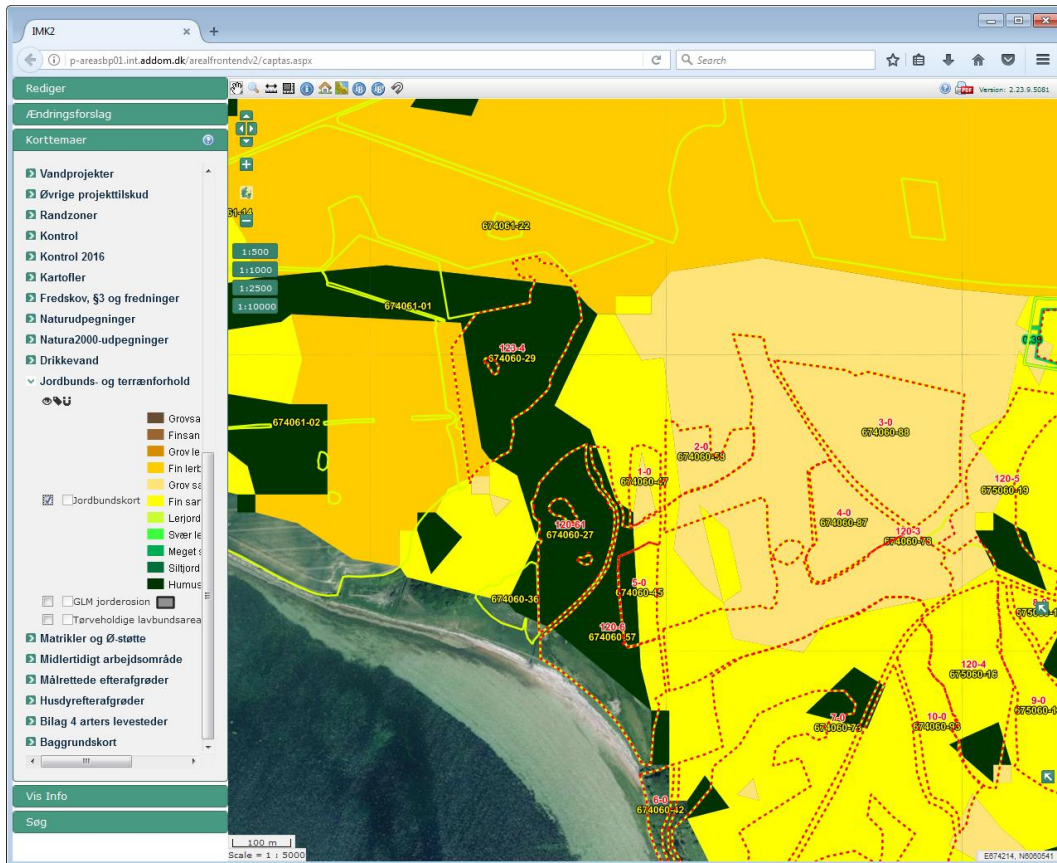
Vælg Korttemaer (for neden til venstre)

Scrol ned og vælg Jordbunds- og terrænforhold

Sæt flueben ud for teksten Jordbunds-kort

Fin sandblandet lerjord = JB 6 = gul

Lerjord = JB 7 = lys grøn

Vælg Baggrundskort ved at trykke + til- og Vælg jordbundskort

Bilag G: Højere forventede udbytter

Udbyttet opgøres i vægt af renvare. Bemærk, at for non-food raps beregnes en fiktiv vægt med et standardindhold af olie. Dette tal skal **ikke** bruges. Brug tallet ud for teksten Renhed = Renset mængde frø.

Eksempler på afregning af non-food raps.

Faktura/Kontoudtog

Dato	Bilags nr.	Tekst	Kvantum kg	Pris	Debet	Kredit	Forfalds dato
16.08		Prissaldo				302,45	
16.08	645526	Non-Food Kontrakt		1	250,00	250,00	
12.09							
16.08	015485	Indbetaling via bank					- 302,45
12.08							
16.08	814347	Vand % raps i % af 10.240 ¹⁾	1.110		0,00	0,00	
12.09							
12.09		Renvare i % af 9.779 ²⁾	9.880		0,00	0,00	
12.09		Renhed i % af 9.662 ³⁾	10.000		0,00	0,00	
12.09		Olieindh. 46,20 % reg. 2,04 %	210		140,00		-281,40
16.08		Afregnet NON FOOD RAPS	9.855		140,00		-13.797,00
16.08							
12.09		Tørring	10.240		10,05	1.029,12	
12.09		Rensning	9.779		3,25	317,82	
12.09		ANALYSE RAPS	1		100,00	100,00	
12.09							

Rapsfrø

Vejeseddel: 08003		Dato 16.08.14		Analyse: 08003		Ordre nr.		Sted:		
387										
Reguleringer		Målt %	Basis %	Kvantum kg	a pris		Beløb			
Indvejet kvantum 9.400 kg		11,80	9,00	9.400 ¹⁾	11,10		1.043,40			
Vand		98,90	100,00	9,005 ²⁾	4,00		360,20			
Renhed		99,70	98,00	8,908 ³⁾						
Rent frø		45,32	40,00	9,057						
Olieindhold										200,00
Analyseomkostninger										
Transporteret af: kunde										
I alt renvare				9.659			1.603,6			

1) Indvejet mængde, 2)Tørret mængde, 3)**Renset mængde (denne mængde anvendes)**

Bilag H: Svineflytninger

Gå i landbrugsindberetning. Vælg svineflyt.

Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen og NaturErhvervstyrelsen

LANDBRUGSINDBERETNING.DK

FORSIDEN | OM LANDBRUGSINDBERETNING.DK | KONTAKT

Log på

CVR- eller CPR-nummer

Adgangskode

» Benyt NemLog-in
» Glempt adgangskode **Log på**

Flytninger af dyr

» Webdyr
» Svineflyt

Genveje til

» Husdyrgødningsberegner
» Bestil papirschema
» CHR internet

Om hjemmesiden

Landbrugsindberetning.dk tilbyder dig en række selvbetjeningsløsninger. Du kan f. eks.

- Indsende gødningsregnskab
- Ændre oplysningerne om dine besætninger i CHR, herunder antal dyr
- Ophøre dine besætninger i CHR
- Indsende sprøjtjournal
- Afgive fødevarekædeoplysninger

 HOBBYFJERKRÆHOLD	 CHR BESÆTNING	 GØDNINGS-REGNSKAB
 SPRØJTJOURNAL	 FODER OG FØDEVARER	 FØDEVAREKÆDE-OPLYSNINGER
 ORGANISKE GØDNINGSSTOFFER	 SUNDHEDS-RÅDGIVNING	 WEBDYR
 SVINEFLYT		

Hjælp

- » [Hjælp til at logge på](#)
- » [Hvordan får jeg en signatur?](#)
- » [Hjælp til oplæsning af tekst !\[\]\(b865b87a6e2a713fc3a04bd72714c6ab_img.jpg\)](#)
- » [Databehandleraftale !\[\]\(cf3e03a5219ab4c73ae1049bd8a1d1a6_img.jpg\)](#)

LANDBRUGSINDBERETNING.DK

FORSIDEN | OM LANDBRUGSINDBERETNING.DK | KONTAKT

Om Svineflyt Tilbage

[» Log på Svineflyttedatabasen](#)

Svineflyttedatabasen er en del af det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR), der ejes af Fødevarestyrelsen. På Svineflyttedatabasen kan du søge oplysninger om flytninger, foretage upload af flytninger og lave en rapport over et CHR-nummers og/eller en besætnings flytninger.

Når svin flyttes mellem besætninger, skal flytningen altid registreres i Svineflyttedatabasen. Ansvar for registrering af flytninger af svin til levebrug og slagtning i Danmark påhviler modtageren af dyrene. Registreringen af svin, som sendes til et andet land i EU eller lande udenfor EU eller til et køle- eller fryseanlæg eller en afhentningsplads påhviler afsenderen af dyrene. Det er muligt at lade transportører, handelsmænd eller andre foretage registreringen på ens vegne, såfremt disse ønsker at påtage sig denne opgave. Det er dog fortsat ejeren eller brugeren af besætningen, der bliver stillet til ansvar, hvis flytningen ikke bliver registreret korrekt til CHR.

Som bruger kan du bruge Svineflyttedatabasen til:

- Registrering af indenlandske flytninger af svin
- Registrering af udenlandske flytninger af svin
- Upload af flytninger af svin
- Søgning af indenlandske flytninger af svin
- Søgning af udenlandske flytninger af svin
- Ret/slet egne registrerede flytninger af svin
- Danne rapporter over flytninger af svin

Tilbage

Vælg Log på svineflyttedatabasen øverst til højre.

Vælg ikonet Rapport/Søgning ... - kræver ikke login.

SVINEFLYTTEDATABASEN
FORSIDEN | OM SVINEFLYTTEDATABASEN | KONTAKT

Registrering af indenlandske flytninger af svin

Registrering af udenlandske flytninger af svin

Upload af flytninger af svin

Søgning af indenlandske flytninger af svin

Søgning af udenlandske flytninger af svin

Rapport/Søgning af flytninger af svin - kræver ikke login

Registrering af leveringsklæringer

Bekræft eller afvis leveringsklæringer

Log på

Brugernavn

Adgangskode

Log på

> Ny bruger
> Glemte adgangskode

Genveje til

> CHR
> Webservice til CHR, mm. - Søgning og upload

Om siden

Svineflyttedatabasen tilbyder dig en række muligheder. Du kan fx

- Registrere indenlandske og udenlandske flytninger af svin
- Lave upload af filer med flytninger af svin
- Soge indenlandske og udenlandske flytninger af svin
- Ret/slet egne registrerede flytninger af svin
- Danne en rapport over CHR-numres og/eller besætningers flytninger
- Registrere leveringsklæringer
- Bekræfte eller afvise leveringsklæringer

Du kan også anvende Fødevarerstyrelsens webservice til at registrere flytninger eller fremsøge oplysninger om flytninger eller besætningsoplysninger (se links ovenfor).

Hjælp

> Hjælp til at logge på

> Glemte adgangskode

> Ændre/indberet e-mailadresse

> Glemte Brugernavn

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | Fødevarerstyrelsen | Stationsparken 31-33 | 2600 Glostrup | Tlf. 72 27 69 00 | Kontakt

Indtast CHR nr. og vælg rapport nr. 4 så bliver leveringerne opdelt efter hvilket CHR nr. der er leveret til.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarerstyrelsen

Forside | Bruger | Registrering/Søgning | Upload | **Rapport** | Leveringsklæringer | Om Svineflyttedatabasen | Kontakt

Rapport over flytninger

Indtast CHR-nr. eller besætningsnummer og evt. periode for flytninger. Flytninger for de seneste 3 måneder vises, hvis der ikke indtastes en periode.

CHR-nr.

Besætningsnummer

Flyttedato fra

Flyttedato til

Rapporten viser flytninger til og fra den angivne besætning eller CHR-nr. for den indtastede periode. Rapporten dannes ved tryk på knappen Rapport 1, Rapport 2, Rapport 3 eller Rapport 4 eller overføres til Excel regneark ved tryk på Excel.

Rapport 1 viser udvalgte oplysninger på flytningerne for besætningen (pr. besætning på angivet CHR-nr.) i flyttedatoorden.
 Rapport 2 viser først indgange i og derefter afgang fra besætningen (pr. besætning på angivet CHR-nr.) i flyttedatoorden.
 Rapport 3 viser alle registrerede oplysninger på flytningerne for besætningen (pr. besætning på angivet CHR-nr.) i flyttedatoorden.
 Rapport 4 viser først afgang fra og derefter indgange i besætningen (pr. besætning på angivet CHR-nr.) listet pr. modtager eller afsender og i flyttedatoorden.

Ved tryk på Excel vises rapport 3 som et excel dokument.

Bilag I: Opgørelse fra Dansk Kvæg udsendt til jordbruger

Oplysninger fra Kvægdatabasen

Oplysningerne kan findes i GHI under gødningsregnskabet (historisk) for jordbruger.

Planperioden 1. august 2013 - 31. juli 2014

Kvæg CHR xxxxx Besætning xxxxx Instruksvej 1, 2800 Lyngby				
Dyre-type	Betegnelse	Antal Prod.dyr/Årsdyr	Alder/Vægt Indgang	Alder/Vægt Afgang
1201	1 årsko uden opdræt, malkekvæg, tung race	48,1		
1202	1 årsopdræt (småkalv 0-6 mdr., tung race)	14,6	1,5	4,5
1203	1 årsopdræt (kvier/stude 6 mdr. - kælvning (28 mdr)/slagtning, tung race)	31,9	19,2	22,2
1204	1 stk. tyrekalv, 0-6 mdr., tung race.	21	42,9	60,2
1205	1 stk. ungtyr, 6 mdr. - slagtning (440 kg), tung race.			
1206	1 avlstyr (1 årsdyr), tung race, over 440 kg			
1231	1 årsko uden opdræt, malkekvæg, Jersey			
1232	1 årsopdræt (småkalv 0-6 mdr., Jersey)			
1233	1 årsopdræt (kvier/stude 6 mdr. - kælvning (25 mdr)/slagtning, Jersey)			
1234	1 stk. tyrekalv, 0-6 mdr., Jersey.			
1235	1 stk. ungtyr 6 mdr. - slagtning (328 kg), Jersey.			
1236	1 avlstyr (1 årsdyr), Jersey, over 328 kg			
	1 årsammeko uden opdræt			
Gennemsnitlig mælkeydelse, kg EKM (1, 2)				10.362
Gennemsnitlig mælkeydelse, kg mælk (1,3)				10.151

- 1) For ydelseskontrollerede besætninger beregnes ydelse direkte ud fra ydelseskontrollens resultater.
- 2) For besætninger uden for ydelseskontrollen er EKM beregnet som: kg EKM leveret til mejeri x 1,055. EKM (energikorrigeret mælk betyder, at der er korrigeret for mælkenes indhold af fedt og protein. Kg EKM skal bruges til korrektion af dyreenheder, samt ved type 1 korrektion.
- 3) For besætninger uden for ydelseskontrollen er den producerede ydelse beregnet som: Kg mælk leveret til mejeri x 1,055. Gns. ydelse i kg mælk anvendes til type 2 korrektion.

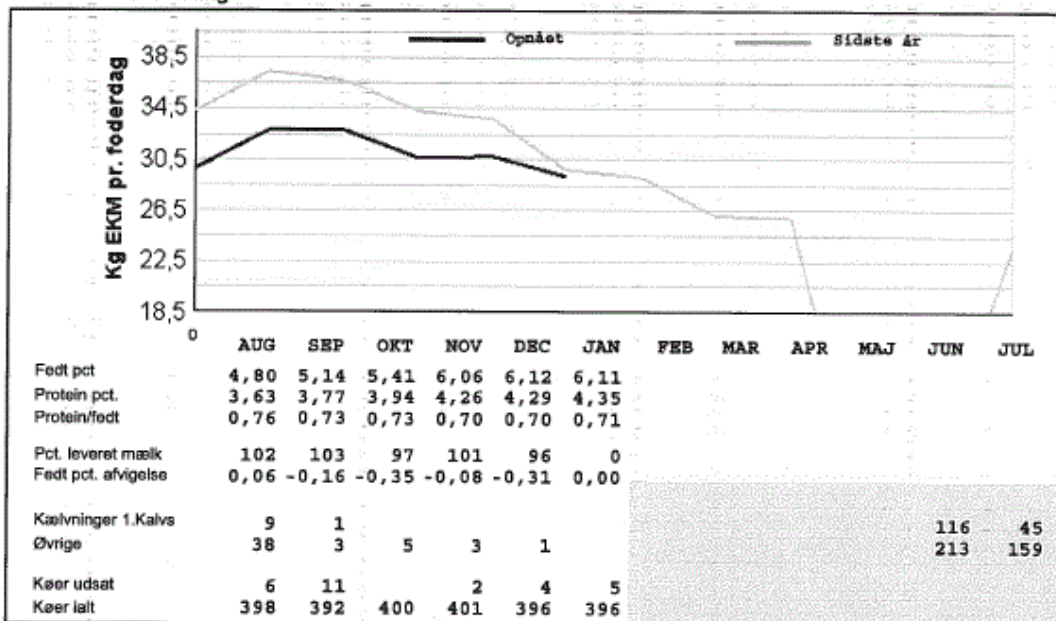
Bemærk: kvier tælles som årsdyr, tyrekalve som styks afgået i perioden.

Bilag J: Bilag til korrektion af mælkeydelse for kvæg

Når der anvendes type 1 korrektion for mælkekvæg, skal det markerede tal på nedenstående bilag anvendes som et udtryk for mælkeproduktion (kg mælk).

Dansk Kvæg	Mælkekvæg	Mælkeproduktionsopgørelse
	Bes-nr ~~40000~~ CHR ~~10000~~ Kontrolidato 05.02.11 3	Udskrevet 16.02.11 14.14 Side 1

Produktionsudvikling

Produktionsstatus

Mål: 10.000 kg

Opnået: 9.498 kg EKM pr årsko

Kontrolsdagen:	Keer	Golde	Mælk kg	pct.	Fedt kg	Protein pct.	kg	F+P kg	Kg EKM	
									Mål	Opnået
Ialt 8629 Kg mælk	396	3	21,8	6,11	1,33	4,35	0,95	2,28	29,3	29,0
1. kalvs										
0-24 uger	4		22,2	5,95	1,32	4,21	0,94	2,26	29,1	28,9
fra 25 uger	126	3	18,9	6,22	1,18	4,37	0,83	2,01	26,5	25,5
Øvrige										
0-24 uger	19		27,0	5,67	1,53	4,03	1,09	2,62	34,1	33,8
fra 25 uger	247		22,8	6,11	1,40	4,38	1,00	2,40	30,3	30,4
Tankprøve mejeri 05.02.11										
Gns sidste 12 mdr.				6,21		4,30				3,7
Kontrol pr. 31.01	354		7673	5,57	427	4,01	308	735	Ialt	2.716.204 kg mælk
Mejeri pr. 31.12	347,9		7442	5,66	421	4,02	299	720	Ialt	2.589.008 kg mælk
Pct. leveret/afvigelse pr. 31.12				97%	-0,09	(1,6%)				

Kvotaåret

01.04.10 - 31.03.11

Opgjort 23.01.11

Mælkekvote	2.600.000 kg	5,4 pct.fedt	Leveret fedtreg.	2.208.246 kg
NB: Mælkeudvalget tager forbehold for evt. ændringer i basismængden.				
Forudsætninger for beregning:		Standard	Egen værdi	
Fedreguleringsfaktor				
Forventet kvoteudnyttelse		100 Pct.	105 Pct.	
Fedtpct. i restkvotaår		5,66 Pct.	Pct.	
Leverance:				
Maks. kg mælk pr.dag i restkvotaår:		5.713 kg	7.609 kg	

Ungdyrstatus

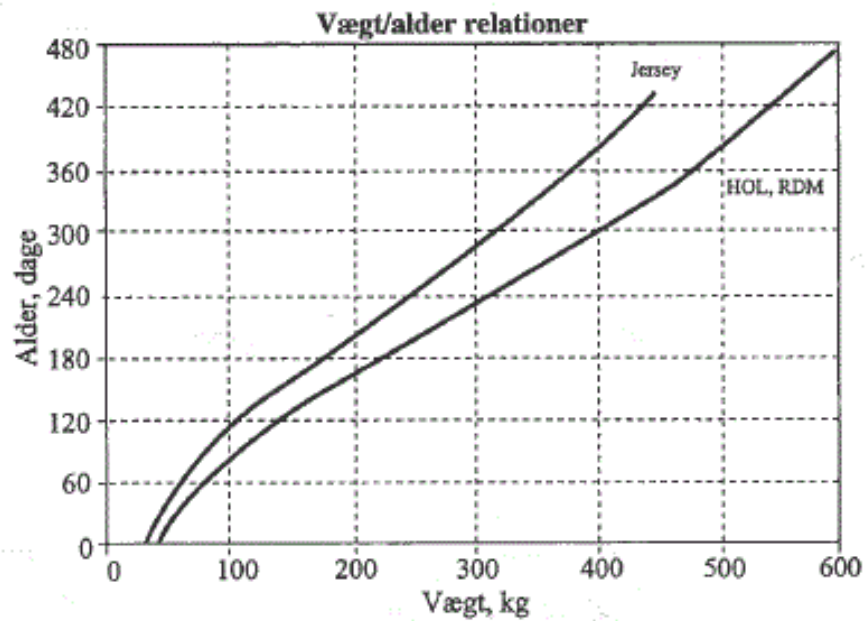
31.01.11

	Antal	
	Kvier	Tyre
Ialt	358	11
Over 24 mdr.	7	
18-24 mdr.	135	2
12-18 mdr.	28	
9-12 mdr.		
6-9 mdr.	156	9
3-6 mdr.	31	
0-3 mdr.	1	

Bilag K: Vægt/alders relation for slagtekvæg og ungtyre

Slagtekalve og ungtyre

Foderoptagelse, tilvækst

Kurverne er lavet ud fra formlerne i "Danske fodernormer til kvæg".

Foderstyrke: 120 % for HOL/RDM og 100 % for Jersey.

Gns. daglig tilvækst for fødsel til 400 kg: 1300 g/d for HOL/RDM og 920 g/d for Jersey.

Bilag L: Alder/vægt relation på polte

Regneark til beregning af vægt på polte ved restriktiv vådfodring og med maksimal foderstyrke
 Grisene er 10 uger ved startvægten på 20,5 kg - og det forudsættes, at de allerede har "lært" at æde vådfoder
 Derfor er foderstyrken ved opstart sat til 100 %

Indsættelsesvægt =	20,5	FESv/kg 30-100 kg		
Dgl tilv 30-100 kg =	750	Vægtkorrektionsfaktor		0,020475
Vækstrate =	0,009771	Dag 1 % af gompertz	100	
Maksimal foderstyrke	2,6	Dag 2 % af gompertz	100	
		Dag 3 % af gompertz	100	
		Dag 4 % af gompertz		100
		Dag 5 % af gompertz		100
		Dag 6 % af gompertz		100

Standardkurve uden maksimal foderstyrke				Vådfoderkurve med maksimal foderstyrke						ALDER	
Dag	vægt	dgl tilv	dtv, gns	FESv/kg	FESv/dag	Fevådfod	vådf tilvæ	vægt vådf	dtv,gns våd	Uger	
0	20,5							20,5		10	
1	21,0	488	488	1,97	0,96	0,96	488	21,0	488	10,1429	
2	21,5	495	491	1,98	0,98	0,98	495	21,5	491	10,2857	
3	22,0	501	495	1,99	1,00	1,00	501	22,0	495	10,4286	
4	22,5	508	498	2,00	1,01	1,01	508	22,5	498	10,5714	
5	23,0	515	501	2,01	1,03	1,03	515	23,0	501	10,7143	
6	23,5	521	505	2,02	1,05	1,05	521	23,5	505	10,8571	
7	24,1	528	508	2,03	1,07	1,07	528	24,1	508	11	
14	27,9	554	531	2,11	1,17	1,17	554	27,9	531	12	
21	32,1	597	553	2,19	1,31	1,31	597	32,1	553	13	
28	36,6	638	574	2,29	1,46	1,46	638	36,6	574	14	
35	41,3	678	595	2,38	1,61	1,61	678	41,3	595	15	
42	46,3	710	614	2,48	1,76	1,76	710	46,3	614	16	
49	51,5	740	632	2,59	1,92	1,92	740	51,5	632	17	
56	56,8	766	649	2,70	2,07	2,07	766	56,8	649	18	
63	62,3	787	664	2,81	2,21	2,21	787	62,3	664	19	
70	68,0	804	678	2,93	2,35	2,35	804	68,0	678	20	
77	73,7	816	691	3,04	2,49	2,49	816	73,7	691	21	
84	79,5	824	702	3,16	2,61	2,60	822	79,4	702	22	
91	85,2	828	711	3,28	2,72	2,60	792	85,0	709	23	
98	91,0	828	720	3,40	2,81	2,60	765	90,3	713	24	
105	96,8	824	727	3,52	2,90	2,60	739	95,5	714	25	
112	102,5	816	732	3,64	2,97	2,60	715	100,5	714	26	
119	108,2	806	737	3,75	3,02	2,60	693	105,4	713	27	
126	113,7	792	740	3,86	3,06	2,60	673	110,1	711	28	
133	119,1	777	742	3,98	3,09	2,60	654	114,7	708	29	
140	124,4	759	742	4,08	3,10	2,60	637	119,1	704	30	
147	129,6	739	742	4,19	3,10	2,60	621	123,5	700	31	
154	134,6	718	741	4,29	3,08	2,60	606	127,7	696	32	
161	139,5	696	739	4,39	3,06	2,60	592	131,8	692	33	
168	144,2	672	736	4,49	3,02	2,60	579	135,9	687	34	
175	148,8	648	733	4,58	2,97	2,60	567	139,9	682	35	
182	153,1	624	729	4,67	2,91	2,60	557	143,8	677	36	

Bilag M: Type 2 korrektioner for svin og DCK

Effektivitetstal fra udskrifter fra AGROSOFT

Hold øje med perioden!

AGROSOFT e-kontrol sohold

Oplysninger om effektivitet i stalden

		sohold					
		Sohold til					
		afdeling m til m					
Periode		031008 060109	260608 021008	040408 250608	040108 030408	040108 060109	
Antal dage		96	99	83	91	369	
Status	Orner ved status	Stk	4	3	2 ?	2 ?	4
	Søer ved status	Stk	770	672 ?	567 ?	580 ?	770
	Gylte ved status	Stk	167	235	247 ?	121	167
	Polte ved status	Stk	217	223 ?	236 ?	294 ?	217
	Die. grise ved status	Stk	2209	2183	1410	1595	2209
Produktion	Producerede grise	Stk	6814	6606	4526	4544	22490
	Vægt/prod. gris	Kg	7,4	7,5	7,5	7,8	7,6
	Sofoder/årsso	FES	1192	1046	1406	1773	1315
	Foder/avlsdyr/år	FES	915	766	912	1339	957
	Årssoer	Prod. grise/årsso+gylt	Stk	28,2	27,3	26,4	26,2
Frav. grise/årsso+gylt		Stk	28,4	27,2	26,9	25,8	27,2
Kuld/årsso + gylt		Stk	2,28	2,18	2,22	2,16	2,21
Årssoer incl. gylte		Stk	918	893	755	697	820
Dyreenheder		DE	57	57	40	41	195
Kuldresultat	Faringer i perioden	Stk	535	515	325	380	1755
	Fravænnede kuld	Stk	533	469	346	385	1733
	Heraf 1.lægs kuld	%	39	30	20	21	29
	Levende fødte/kuld	Stk	14,4	14,6	14,9	14,3	14,5
	Sogrise/kuld	Stk	0,2	0,3	0,3	0,1	0,2
	Død fødte/kuld	Stk	2,2	2,1	2,4	2,2	2,2
	Fravænnede/kuld	Stk	12,5	12,5	12,1	12,0	12,3
	Diegivningsperiode	Dage	31	33	34	34	33
	Vægt ved fravæning	Kg	7,4	7,5	7,5	7,8	7,6
	Døde indtil fravæning	%	13,4	14,3	18,5	16,5	15,4

Nu mangler kun det aktuelle indhold af råprotein i foderet
Se foderseddel!

Hold øje med perioden!

AGROSOFT e-kontrol smågrise

Oplysninger om effektivitet i stalden

		Smågrise afdeling 9 til 9					
Periode		031008 070109	260608 021008	040408 250608	040108 030408	040108 070109	
Antal dage		97	99	83	91	370	
Status	Antal dyr ved status	Stk	1408	2091	945	606	1408
	Genn. vægt ved status	Kg	9,1	16,7	23,1	10,2	9,1
	Dyr ind	Stk	3273	3524	1028	1463	9288
	Dyr døde+kass.	Stk	50	28	31	10	119
	Dyr solgt	Stk	3906	2350	658	1096	8010
Produktion	Genn. vægt ved indgang	Kg	7,7	8,1	7,2	7,8	7,8
	Genn. vægt slagtede	Kg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Genn. vægt solgte	Kg	33,5	36,4	28,4	33,1	33,9
	Genn. vægt døde+kass.	Kg	20,2	13,9	15,6	12,0	16,8
	Foderdage / dyr	Dage	46	54	46	41	48
	Døde i %	%	1,5	1,1	2,3	1,1	1,5
	Staldudnyttelse	%	71	63	34	18	47
	Gennemløb / år	Stk	5,64	4,21	2,66	1,63	3,60
Antal stipladser	Stk	2200	2200	2200	2200	2200	
Nøgletal	Producerede grise	Stk	3299	2514	1328	895	8037
	Daglig tilvækst	g	558	517	444	616	531
	FEs / Kg tilvækst	FEs	1,96	1,65	1,78	1,80	1,81
	Foderstyrke FEs/dag	FEs	1,09	0,85	0,79	1,11	0,96
	Dyreenheder	DE	21,2	17,6	6,9	5,6	51,4

inkl. status-
forlægning

Beregning

$33,9 \text{ kg} - 7,8 \text{ kg} = 26,1 \text{ kg tilvækst}$
 $1,81 \text{ FE/kg tilvækst} \times 26,1 \text{ kg tilvækst} =$
 $47,24 \text{ FE pr. smågris}$

Nu mangler kun det aktuelle indhold af råprotein i foderet
Se foderseddel!

Hold øje med perioden!

AGROSOFT e-kontrol slagtesvin

Oplysninger om effektivitet i stalden

		Slagtesvin afdeling 10 til 10					
Periode		031008 070109	260608 021008	040408 250608	040108 030408	040108 070109	
Antal dage		97	99	83	91	370	
Status	Antal dyr ved status	Stk	753	712	448	449	753
	Genn. vægt ved status	Kg	60,4	64,4	68,6	60,2	60,4
	Dyr ind	Stk	789	725	403	711	2628
	Dyr døde+kass.	Stk	40	30	23	21	114
	Dyr solgt	Stk	708	431	381	792	2312
Produktion	Genn. vægt ved indgang	Kg	34,9	36,0	36,4	37,8	36,2
	Genn. vægt slagtede	Kg	79,3	84,2	80,9	88,0	83,5
	Genn. vægt solgte	Kg	107,5	103,0	112,9	97,8	106,1
	Genn. vægt døde+kass.	Kg	43,8	53,8	55,7	70,8	53,8
	Foderdage / dyr	Dage	83	94	86	86	87
	Døde i %	%	5,5	5,9	5,2	2,4	4,6
	Kasseret i %	%	0,3	0,0	0,0	0,6	0,3
	Staldudnyttelse	%	66	54	51	74	61
	Gennemløb / år	Stk	2,89	2,11	2,17	3,13	2,58
	Antal stipladser	Stk	896	896	896	896	896
Nøgletal	Producerede grise	Stk	688	512	443	700	2342
	Daglig tilvækst	g	833	794	810	898	839
	FEs / Kg tilvækst	FEs	2,68	2,81	2,56	2,66	2,68
	Foderstyrke FEs/dag	FEs	2,24	2,23	2,07	2,39	2,25

inkl. status-
forskydning

Beregning

$106,1 \text{ kg} - 36,2 \text{ kg} = 69,9 \text{ kg tilvækst}$
 $2,68 \text{ FE/kg tilvækst} \times 69,9 \text{ kg tilvækst} =$
 $187,33 \text{ FE pr. Sl. svin}$

Nu mangler kun det aktuelle indhold af råprotein i foderet
Se foderseddel!

Effektivitetstal fra DLBR

Hold øje med perioden

DLBR e-kontrol sohold

Oplysninger om effektivitet i stalden

DLBR IT		Produktionsrapport sohold											
											7000	10.02.09	
												Side 1	
Afstemning													
Ved start									Ved slutning				
Fejl	Art	Speciel	Antal	Købt	Overført	Overført	Solgt	Døde	Antal	Speciel	Foderdage		
0	Orner		5	2	0	0	2	0	5		762		
			Dr. dage										
0	Søer	18.837	421	0	118	0	78	14	447	17.568	53.755		
0	Gylte	6.365	122	0	120	118	13	0	111	6.487	15.658		
0	Polte	K 0	164	0	92	120	0	15	121S	0	16.990		
I alt			25.202	707	0	330	238	91	29	679	24.053		
Grise			Kg.										
Ved søer			4,0	885	0	6.393	4.990	0	940	1.348	4,0		
I alt			3.496	885	0	6.393	4.990	0	940	1.348	5.325		
Nøgletal * = Afstemningsfej - # = Datagrundlag er mangelfuldt P = Vægt fra planoplysninger er anvendt													
Fra dato		06.09.07		17.01.08		29.05.08		Basis		08.10.08		06.09.07	
Til dato		16.01.08		28.05.08		07.10.08		PLAN		10.02.09		10.02.09	
Antal dage		* 133		* 133		132		126		126		524	
PRODUKTIONSOMFANG													
Produktionsresultat kr./årssø			#		#		#		5.779		#		
Producerede grise, stk			5.226		5.271		5.255		4.942		5.330		21.082
Vægt pr. afgået gris, kg			6,5		6,5		6,5		6,5		6,5		6,5
Prod gr pr årssø og gyll, stk			26,7		26,6		26,8		27,0		28,0		27,0
Årssøer incl. gylte, stk			538		544		543		530		551		544
Pct døde søer af udsatte, pct			23		24		17		11		13		19
Pct. døde søer af årssøer			12		13		11				7		11
Dyreenheder, antal			123		124		123		0		126		124
FODER													
Sofoder - FEso/årssø			1.384		1.377		1.368				1.621		1.436
Heraf poltefoder, FE/årssø			290		309		330		0		223		289
FEso + FEsv pr. årssø incl. polte			1.384		1.377		1.368		1.450		1.621		1.436
Feso+FEsv pr. årssø eksl. polte			1.094		1.069		1.038		1.450		1.398		1.147
FEso + FEsv pr. årssø pr. dag			3,0		2,9		2,8		4,0		3,8		3,1

Nu mangler kun det aktuelle indhold af råprotein i foderet
Se foderseddel!

Hold øje med perioden

DLBR e-kontrol smågrise
Oplysninger om effektivitet i stalden

DLBR IT		Produktionsrapport smågrise 6,5 - 34,4 kg					
		7100			10.02.09		
					Side 1		
Afstemning							
Indgået	Antal	Levende i alt kg.	Vægt gns.	Afgået	Antal	Levende i alt kg.	Vægt gns.
Ved begyndelse	2.732	50.023	18,3	Ved slutning	2.501	42.392	17,0
Fravænnede	4.990	32.435	6,5	Overført til avl	92	2.760	30,0
Tilvækst i alt		137.696		Døde	97	1.552	16,0
				Solgte m.v.	5.032	173.450	34,5
Balance	7.722	220.154		Balance	7.722	220.154	
Nøgletal * = Afstemningsfej				# = Datagrundlag er mangelfuld			
Fra dato	06.09.07	17.01.08	29.05.08	Basis	08.10.08	06.09.07	
Til dato	16.01.08	28.05.08	07.10.08	PLAN	10.02.09	10.02.09	
Antal dage	* 133	133	132	126	126	524	
PRODUKTIONSOMFANG							
Produktionsresultat kr./gris	#	#	#	0	#	#	
Producerede grise, stk	4.868	5.189	5.383	4.833	4.937	20.327	
Daglig tilvækst, g	490	423	441	460	417	441	
Reference daglig tilvækst 7-30 kg	464	420	419	440	402	425	
Producerede kg pr. stiplads, kg	71	66	78	69	69	284	
FODER							
Foder pr. gris daglig, FEsv	1,13	0,98	1,00	0,88	0,83	0,98	
Foder pr. kg tilvækst, FEsv	2,30	2,32	2,27	1,92	1,98	2,22	
Foder pr. prod.gris, FEsv	68	59	66	55	55	62	
DIVERSE OPLYSNINGER							
Vægt ved indsættelse, kg	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	
Gns. afgangsvægt, kg	35,9	31,8	35,5	35,0	34,4	34,5	
Tilvækst pr prod. gris, kg	29,4	25,3	29,0	28,5	27,9	28,0	
Foderdage pr prod. gris, dage	60	60	66	62	67	63	
Solgt/overført pr. 1 uge, stk	264	244	272	268	285	266	
Staldudnyttelse, pct (2.000pl.)	110	117	134	119	131	123	
Døde, pct	2,8	3,2	2,3	2,2	2,0	2,6	

Beregning

34,5 kg - 6,5 kg = 28 kg tilvækst
2,22 FE/kg tilvækst x 28 kg tilvækst =
62,16 FE pr. smågris

Nu mangler kun det aktuelle indhold af råprotein i foderet
Se foderseddel!

Hold øje med perioden

DLBR e-kontrol slagtesvin
Oplysninger om effektivitet i stalden

DLBR IT	Produktionsrapport slagtesvin 36,7 - 106,3 kg	
Stald:	7201	05.01.09
		Side 1

Afstemning							
Indgået	Antal	Levende i alt kg	Vægt gns	Afgået	Antal	Levende i alt kg	Vægt gns
Overført smågrise	871	31.968	36,7	Leverede Slagtesvin	844	89.695	106,3
Fejlindberetning	-19			Døde	23	1.265	55,0
Tilvækst i alt		65.879		Kasserede	3	264	88,2
Balance	1.729	160.988		Balance	1.729	160.988	

Nøgletal	* = Afstemningsfejl			# = Datagrundlag er mangelfuldt		
Fra dato	04.01.08	01.04.08	02.07.08	SPF	01.10.08	04.01.08
Til dato	31.03.08	01.07.08	30.09.08	PLAN	05.01.09	05.01.09
Antal dage	* 88	* 92	* 91	97	97	368

PRODUKTIONSOMFANG							
Produktionsresultat kr./svin	247	98	44	0	138	124	
Producerede svin, stk	742	895	888	0	947	3.441	
Daglig tilvækst, g	1.055	1.039	974	0	935	1.012	
Reference daglig tilvækst 30-100 kg	1.048	1.012	952	0	911	991	
Dyreenheder, DE	118	106	103	0	105	108	
Producerede kg pr. stiplads, kg	0	0	0	0	0	0	
FODER							
Foder pr. svin daglig, FEsv	3,00	2,65	3,03	0,00	2,41	2,80	
Foder pr. kg tilvækst, FEsv	2,84	2,55	3,11	0,00	2,57	2,77	
Foder pr. prod.svin, FEsv	258	180	218	0	179	208	
DIVERSE OPLYSNINGER							
Vægt ved indsættelse, kg	29,8	36,6	35,7	0,0	36,7	34,7	
Gns. slagtevægt, kg	91,9	81,9	80,6	0,0	81,1	83,9	
Tilvækst pr prod. svin, kg	90,6	70,7	69,9	0,0	69,6	75,1	
Foderdage pr prod. svin, dage	86	68	72	0	74	74	
Staldudnyttelse, pct (pl.)	0	0	0	0	0	0	

Beregning

2,77 FE/kg tilvækst x 75,1 kg tilvækst =
208 FE pr. Sl. svin

Nu mangler kun det aktuelle indhold af råprotein i foderet
Se foderseddel!

Beregning af råprotein i foderet

Optimering, foder recept på egen foderblanding

Her skal indhold af % råprotein pr. FE_{sv} aflæses. Enhederne omregnes fra % råprotein til gram råprotein pr. FE_{sv} ved at gange med 10.

				Dato 26/10-2008 Tid 14:59:13	
		Tlf.: 70151200 Email: smo@srvest.dk	AgroSoft WinOpti		Side 1 af 1
Kommune-08, smågrise 15-30 kg Fytase:					
Kode	Navn	Mængde	Procent		
020108-S	Byg, Vår 2008 Hj.bl	20.000 Kg	20.000		
020308-S	Hvede 2008 Hj.bl.	43.800 Kg	43.800		
020207-S	Havre 2007	3.000 Kg	3.000		
0140AK-001-S	AK530	2.000 Kg	2.000		
0154-S	Sojaskrå afskal. toasted	23.300 Kg	23.300		
0347P-S	Palmeolie	3.900 Kg	3.900		
Kommune-08S +	Mineral 15-30 kg fytase	4.000 Kg	4.000		
		100.000 Kg	100.000		
Bemærk omregning: Råprotein = 16,75 % Ind/Energi = 167,5 g råprotein/ FE_{sv}					
Egenskaber	Indhold/Kg	Ind./Energi	Egenskaber	Indhold/Kg	Ind./Energi
Torstof	86.80	86.80 %	Fosfor	5.31	4.70 g
Råprotein	18.95	16.75 %	Ford. fosfor v/0% fytase	2.72	2.41 g
Råfedt	6.10	5.39 %	Ford. fosfor, 60 % fytase	3.07	2.71 g
Råaske	5.73	5.07 %	Ford. fosfor, 200 % fytase	3.39	3.00 g
Træstof	3.50	3.10 %	Kalium	8.81	7.79 g
Stivelse	379	335 g	Natrium	2.26	2.00 g
----- Energi -----	0	0	Klorid	4.47	3.95 g
FE so ny	1.131	1.000 FE _{so}	Magnesium	1.49	1.31 g
FEsvin ny	1.139	1.007 FE _{sv}	Svovl	1.63	1.44 g
EFOS-værdi ukorr. Svin %	90.05	90.05 %	-----Mikromineraler-----	0	0
EFOSi (Enz.f.org. stof v/leum	81.24	81.24 %	Fe, tilsat	169.50	149.87 mg
----- Aminosyrer -----	0	0	Fe, jern-fumerat	0.00	0.00 mg
St. F. Råprotein	163.48	144.55 g	Cu, tilsat	135.60	119.90 mg
St. Ford. lysin	10.85	9.59 g	Cu, chelateret	0.00	0.00 mg
St. Ford. Methionin	3.54	3.13 g	Co, tilsat	0.00	0.00 mg
St. Ford. Cystin	2.77	2.45 g	Mn, tilsat	45.20	39.97 mg
St. Ford. meth.+Cyst	6.30	5.57 g	Mn, chelateret	0.00	0.00 mg
St. Ford. treonin	6.67	5.89 g	Zn, tilsat	113.00	99.91 mg
St. Ford. tryptofan	2.09	1.85 g	Zn, chelateret	0.00	0.00 mg
St. Ford. Valin	7.43	6.57 g	Jod - Tilsat	0.23	0.20 mg
----- Vitamin -----	0	0	Se, selenium yeast	0.00	0.00 mg
A-vitamin, tilsat	5.65	5.00 1000 i.e	Se, tilsat	0.40	0.35 mg
D3- vitamin, tilsat	0.56	0.50 1000 i.e	-----Tilsætningsstoffer-----	0	0
DL-Alfatokoferol, tilsat	129.95	114.90 mg	Beta xylanase (3.2.1.8)	0	0 FXU
K3-vitamin, tilsat	4.52	4.00 mg	Subtilisin (3.4.21.62)	0	0 U
B1-vitamin/ Thiamin, tilsat	2.36	2.09 mg	BHT (antioxidant)	0	0 mg
B2-vitamin/Riboflavin, tilsat	4.72	4.18 mg	Benzosyre	0	0 mg
B6-vitamin/ Pyridoxin, tilsat	3.55	3.14 mg	Calciumformiat	0	0 mg
B12-vitamin, tilsat	0.02	0.02 mg	Ronzyme P (3.1.3.26)	1500	1326 FYT
D-pantotensyre, tilsat	16.95	14.99 mg	Natubios (3.1.3.8)	0	0 FTU

Indhold af råprotein fra færdigfoder, indlægsseddel

(Eksempel: sohold)

BEMÆRK!

I færdige foderblandinger oplyses normalt ikke ”råprotein pr. FEs” og derfor skal dette tal beregnes på baggrund af % råprotein i blandingen. Først omregnes enhederne fra % råprotein til gram råprotein pr. kg foder ved at gange %-tallet med 10. Derefter divideres med indhold af FE pr. kg foder

Færdigfoder recept

Her skal der først beregnes indhold af råprotein pr. FEso

del

Tlf 9732 1011 Fax 97322350

- FEso

Type/FEso
(115 - 6,2 - 2,0 - 4,1 - 109)

27326 Die Albæk DK

Fuldfoderblanding til Avlsdyr

INDHOLDSGARANTI:

14,7 % Råprotein

4,4 % Råfedt

4,1 % Træstof

5,6 % Råaske

8,6 g/kg Calcium

5,4 g/kg Fosfor

2,2 g/kg Natrium

7,8 g/kg Lysin

2,5 g/kg Methionin

5,2 g/kg Treonin

*TILSÆTNINGSSTOFFER:

8,65 I.E./gram A-vitamin

0,87 I.E./gram D3-vitamin

189,45 mg/kg E-vitamin

172,23 mg/kg Alfa-tokeferol

2,16 mg/kg B1-vitamin

5,41 mg/kg B2-vitamin

3,24 mg/kg B6-vitamin

0,02 mg/kg B12-vitamin

16,22 mg/kg Pantotensyre

21,63 mg/kg Niacin

0,43 mg/kg Biotin

86,52 mg/kg Fe i form af jern(II)sulfat

103,00 mg/kg Zn i form af zinkoxid

43,26 mg/kg Mn i form af mangan(II)oxid

15,45 mg/kg Cu i form af kobber(II)sulfat

0,22 mg/kg J i form af kaliumjodid

0,31 mg/kg Se i form af natriumselenit

525 FTU/kg Fytase (6-phytase 3.1.3.26 4a1640)

0 EPU/kg Endo-1,4-Beta-xylanase (IUB 3.2.1.8)

SAMMENSÆTNING:

Hvede

Byg

Sojaskrå afskæ

Milokorn

Havre

Solsikkeskrå, a

Melasse, roe

Calciumcarbonat

Svinefedt 92/15

Leci E

Monocalciumfosfat

Fodersalt

DV Vit So E79 ant

L-lysinhydroklorid

Hvedestrømel

DL-Methionin

Treonin

Fytase

100,00 %

Beregning:

$(147 \text{ g/kg}) / (1,09 \text{ FEso/kg}) =$

134,8 g pr FEso

144)Fremstillet af genetisk modificeret soja.

Bilag N: Udregninger af antal dyr og DE – detaljeret for alle dyretyper**Svin**

Svin	Vægt/alder	Antal
Smågrise ved fravæning	7,1 kg levende vægt	30 stk pr. årssø
Slagtesvin indgangsvægt	31 kg levende vægt	pr. årssø
Slagtesvin afgangsvægt	107 kg levende vægt	Frafald ca. 3,6 pct.
Omregning til levende vægt	Slagtevægt x 1,31	
Omregning til producerede dyr	Leverede dyr x 1,01	
Antal orner pr. årssø	Meget varierende, men gens.	0,04 orner pr. årssø
Antal polte pr. årssø		0,5 polte pr. årssø
Alder ved løbning	Mindst 8 måneder Ved ca. 130 kg.	

Søer: I normen for årssøer er der ud over soen medregnet foderforbrug for polte fra 107 kg til løbning, ca. 0,04 orne og 30 pattegrise. Antal årssøer, inkl. gylte, er anført som en særskilt oplysning i E-kontrollen - produktionsrapport vedr. sohold fra Bedriftsløsningen, som kan indtastes direkte i DCK.

Polte regnes som årssøer efter 1. løbning.

Polte: Som landsgennemsnit føder en årssø 2,25 kuld grise pr. år. Heraf er 21,6 % 1.-lægsuld, det vil sige født af gylte. For at opretholde en udskiftningsprocent, skal der løbende tilgå besætningen et antal polte. Det forudsættes, at udnyttelsesprocenten for polte er 90 %. Årlig indgang af sopolte: 0,486 polt pr. årssø / 90 % = 0,5 polt pr. årssø. En sopolt bliver i gns. løbet første gang ved 130 kg.

Under 107 kg: Indtil 107 kg skal poltene regnes med som slagtesvin. Der kan i gns. regnes med en udskiftningspct. på ca. 50%, dvs. 0,5 polt pr. årssø, jf. ovenstående.

Eksempel: Går der 100 årssøer, skal der i gns. regnes med ca. 50 polte, som skal indgå som slagtesvin indtil 107 kg. Hvis oplysninger fremgår af produktionsrapporter eller lignende, kan antallet af polte fastsættes som antallet af søer gået ud af besætningen.

Polte i en slagtesvinestald medregnes i antal producerede i E-kontrollens produktionsrapport, så bruger du dette tal behøver du ikke tage højde for polte. Er poltene i en særskilt stald eller tages der udgangspunkt alene i f.eks. en slagteriafregning vil poltene som udgangspunkt ikke være regnet med. Her vil antallet af polte kunne fastsættes således:

Ved hjemmeavl: Antal polte = antal årssøer x 0,5 polte (7,1-107 kg)

Ved indkøb: Antal polte = antal årssøer x 0,5 polte, indtastet i DCK med indgangsvægten, alt afhængig af poltenes indkøbsvægt, f.eks. 45 kg. Er poltene købt ved 107 kg er de ”gratis” jf. tekst under søer.

Husk at tillægge poltene til antal slagtesvin og smågrise, såfremt der er tale om en so-smågrise-slagtesvin-produktion.

Over 107 kg : I normen for årssøer indgår den mængde foder som poltene når at spise fra 107 kg og op til de bliver løbet første gang. De polte, som er ”gratis” med i årssøerne, er således de polte, som er mellem 107 kg og løbning. Hvis det forudsættes, at poltene når slagtevægt ved 24 uger og løbes ved 32 uger, giver det en opholdstid på 8 uger.

Et gennemsnitligt antal polte (over slagtevægt) der står i soholdet, er da:

0,5 polt pr. årssø x 8 uger / 52 uger = 0,08 polt pr. årssø. I praksis vil der være en variation på 0,04 – 0,12 polt pr. årssø.

Smågrise: Døde smågrises foderforbrug er inkluderet i normen for smågrise. Det antages, at hovedparten af de døde smågrise dør indenfor de første par uger efter fravæning, og at de ikke bidrager med tilvækst. Derfor kan leverede og producerede grise anvendes i flæng.

Følgende oplysninger kan anvendes:

1. Antallet af levende smågrise der går videre til slagtesvinestalden eller leverede smågrise ved afregning, kan ganges direkte med normen.
2. Antal producerede smågrise fra en smågriserapport, der alene vedrører smågrisene.

Slagtesvin: DJF oplyser, at fodnote 9 i tabel 3 vedr. tung svin alene er tænkt anvendt ved specialproduktionen ”tung svin”, f.eks. Antonius-grise, hvor der som oftest foreligger en kontrakt på levering af netop denne form for svin.

Såfremt der er mistanke om f.eks. eksport af slagtesvin til Tyskland eller øvrige flytninger af dyr fra en svinebesætning, som ikke er medtaget i gødningsregnskabet, er det muligt at lave en udskrift fra Fødevarerstyrelsens svineflytningsdatabase. I databasen registreres alle flytninger af svin fra de enkelte besætninger. Her vil således være oplysninger om leverancer til slagterier, til andre besætninger, til destruktionsanstalter og til eksport. **Registreringen omfatter antallet, men ikke typen, af flyttede dyr.** Databasen findes under CHR på internettet:

[http://www.glr-chr.dk/pls/glrchr/chr\\$.menu](http://www.glr-chr.dk/pls/glrchr/chr$.menu)

Afvikling eller reduktion af en slagtesvinebesætning

Hvis besætningen er blevet afviklet i løbet af kontrolåret, kan normproduktionen korrigeres nedad.

Ved en produktion af slagtesvin, der ligger på et fast niveau i flere år, vil nogle svin i årets begyndelse kun have gået i stalden fx 3 uger før de slagtes, men det opvejes af, at der er sat nye slagtesvin ind fx 3 uger før kontrolårets afslutning. Er besætningen blevet afviklet, skal gødningsproduktionen reduceres med den del, der ikke er produceret af svin sat ind sidst i perioden. Der er derfor kun produceret halvdelen af den mængde, der er normal for et produktionsforløb, dvs. da slagtesvin går 12 uger i stalden beregnes reduktionen af gødningsproduktionen for 6 uger.

Forudsætninger:

Slagtesvin går 12 uger som slagtesvin

Antal-uger-der-er-sat-svin-ind beregnes som antal uger fra planperiodens start til sidste hold er sat ind, maksimalt kan det blive 51 uger.

Beregning af slagtesvin

$$\text{Beregnet antal svin} = (\text{Antal-slagtede-svin} \times 1,01) - ((\text{Antal-slagtede-svin} \times 1,01 / \text{antal-uger-der-er-sat-svin-ind}) \times 12 \text{ uger} / 2)$$

Eksempel:

En landmand slagter 2130 svin i planperioden. De er sat ind løbende fra planperiodens start indtil medio januar, dvs over 23 uger.

$$(2130 \times 1,01) - (2130 \times 1,01 / 23 \text{ uger} \times 12 / 2) = 2151 - 561 = 1590 \text{ stk}$$

Formlen kan tilpasses til reduktion af besætninger og til opstart (tilvækst) i besætninger. Ring til Administrativ Jordbrugskontrol for nærmere information

Beregningen kan også foretages for smågrise efter følgende formel.

Beregning af smågrise

$$\text{Korrigeret antal smågrise} = (\text{Antal-producerede-smågrise}) - ((\text{Antal-producerede-smågrise} / \text{antal-uger-der-er-sat-smågrise-ind}) * 8 \text{ uger} / 2)$$

Yderligere information om svineproduktion i praksis kan hentes fra: <http://www.vsp.lf.dk>

Kvæg

En ko defineres som en Jerseyko, hvis der er mindst 87,5 % jerseyblod. I tilfælde hvor racen på faderen er ukendt, får kalven normalt samme racebetegnelse som koen.

Små ammekøer: For kalve, opdræt og ungtyre benyttes omregningsfaktorerne for Jersey, hvis dyrene er min. 75 % genetisk materiale fra enten Dexter, Galloway eller Skotsk Højlandskvæg.

Fjerkræ

Fjerkræ	Produktionstid, dage	Frafald i pct.
Slagtekyllinger	365	ca. 3,6
Konsumægshøner, bur	365	4 – 6
Skrabehøner	365	9 – 12
Fritgående høner	365	8 – 10
Økologiske høner	365	14 - 17
HPR-høner, x)	365	?

Normtal for høns er baseret på antal årshøner, dvs. antal stipladser eller antal indsatte høner.

x) Der regnes med 9 haner pr. 100 høns

Mink

Mink	Tæver, antal	Hanner, antal	Hvalpe, antal	I alt ved 1000 årstæver
1/12 - 31/03	1005	168	0	1173
1/04 - 30/04	1000	17	0	1017
01/05 - 27/06	1000	17	0	1017
28/06 - 30/11	1000	17	5360	6377

Mink, årlig gødningsproduktion	Pct. andel
Januar	4
Februar	3
Marts	4
April	3
Maj	4
Juni	9
Juli	15
August	15
September	15
Oktober	16
November	9
December	2

Heste

Indtil føllet bliver vænnet fra, typisk ved 6 - 10 mdr. afhængigt af race, regnes det sammen med hoppen. Efter fravæning vil føllets næringsbehov næsten være lige så stort som hos en voksen hest, og bør da indgå i beregningen på lige fod med en voksen hest.

Får

Gimmere indgår i opgørelsen af moderfår og tæller således ikke selvstændigt med.

Væddere indgår ikke i ”moderfår”. Begrebet "Moderfår med lam" dækker over 1 moderfår, 1,5 lam, 1/20 vædder og tilvækst hos gimmere (20% udskiftning). N-udskillelsen for 1 årsvædder svarer til 64% af udskillelsen for "1 Moderfår med lam".

Bilag O: Omregningsfaktorer for sjældne husdyrarter

Husdyrart	Enhed	Antal til 1 dyreenhed	Dyreenheder pr. dyr
Struds (0-3 mdr.) kyllinger	Prod.dyr	265	0,0038
Struds (3-12 mdr.) kyllinger	Prod.dyr	13	0,077
Struds (3-14 mdr.) slagtekyllinger	Prod.dyr	11	0,101
Struds 12 mdr. æglægning	Opdræt	9	0,111
Struds voksen ¹ hun	1 årsdyr	8	0,125
Struds voksen han	1 årsdyr	7	0,143
Emu ² (0-3 mdr.) kyllinger	Prod.dyr	795	0,0013
Emu (3-12 mdr.) kyllinger	Prod.dyr	38	0,026
Emu voksne	1 årsdyr	22	0,045
Kanin ³ , angora		75	0,0133
Kanin, hobby		150	0,0067
Hare		80	0,0125
Fasan ⁴ , høner	Avlsdyr	150	0,0067
Fasan ⁵	Opdræt	5.000	0,0002
Agerhøns ⁶	Avlsdyr	225	0,0044
Agerhøns	Opdræt	7.500	0,000133
Vagt ⁷	Avlsdyr	450	0,0022
Vagt	Opdræt	15.000	0,000067
Chinchilla ⁸	Avlsdyr	80	0,0125
Mårhunde (Finnraccoon) ⁹	Avlsdyr	15	0,067
Geder ¹⁰	Avlsdyr	8	0,125
Hjorte > 15 mdr.		4,5	0,22
Hinder > 15 mdr.		5,4	0,185
Unge hjorte 3-15 mdr.		7,1	0,14
Unge hinder 3-15 mdr.		8,3	0,12
Årshind		5,3	0,189
Dådyr		9,1	0,11

Produktion af N beregnes til 100 kg N pr. DE.

¹ Ved de voksne dyr forudsættes det, at der gives vedligeholdelsesfoder i 4 mdr. og æglægningsfoder i 8 mdr. om året.

² Emuer æder en tredjedel af den mængde foder, strudse æder.

³ Enhed udregnet efter årlig gød. produktion på 120 kg fast gød., og 180 liter urin.

⁴ Udregnet på baggrund af foderenheder, da fasaner går udenfor hele året. Avlsdyr sammenlignes med høns.

⁵ Sammenlignes med hønniker. Opdrættet sættes ud i naturen.

⁶ Det skønnes, at der går ca. 2/3 fasan til en agerhøne.

⁷ Man regner med, at der går 3 til 1 fasan.

⁸ Tal fra Dansk Pelsdyravl, udregnet på baggrund af kendskabet til mink og chinchilla i almindelighed.

⁹ Man sammenligner 1 mårhund med 1 ræv.

¹⁰ Man sammenligner 1 ged med 1 får.

Kilde: Landbrugets Rådgivningscenter, Leif Knudsen.

Bilag P: Uddybning af forholdet mellem N og DE i forarbejdet husdyrgødning

Nedenstående tekst er hentet fra Naturstyrelsens hjemmeside: www.naturstyrelsen.dk

”Hvordan skal § 33 stk. 4 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (Bek. 853 af 30/6-2014) om forholdet mellem kg N og DE fortolkes, og hvordan skal DE fordeles ved forarbejdning af husdyrgødning

Ifølge § 33 stk. 4 skal det afsatte antal dyreenheder beregnes ud fra den afsatte kvælstofmængde, således at forholdet mellem dyreenheder og kvælstofindholdet svarer til gødningsproduktionen.

Ex. 1. En landmand har to gyllebeholdere. I den ene tilføres husdyrgødning fra 100 DE. Indholdet af kvælstof kan beregnes ud fra normtal eller ved en konkret beregning og kan f.eks. være 9500 kg N. Afsættes 200 kg N fra denne beholder skal det afsatte antal DE beregnes som $200 \cdot 100 / 9500 = 2,1$ DE. Hvis der afsættes fra den anden beholder kan forholdet mellem Kg N og DE være et andet.

Ex. 2. Hvis en landmand har 100 DE jerseykøer i bindestald med grebning produceres 4660 kg N som fast gødning og 4530 kg N som ajle. Ajlen indeholder så $100 \cdot 4530 / (4530 + 4660) = 49,3$ DE og staldgødningen tilsvarende 50,7 DE. Ved afsætning af staldgødning eller ajle vil en afsætning af f.eks. 300 kg N give en afsætning på $300 \cdot 100 / (4530 + 4660) = 3,3$ DE.

Ved at have et krav til udbringning af husdyrgødning på 1,7 DE/ha for kvæg og 1,4 DE/ha i øvrigt sikres, at nitratdirektivets regler om 170 kg N per ha overholdes.

Hvis kvælstofindholdet i husdyrgødningen afviger fra standard ifølge reglerne, der fremgår af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens regler, ændres forholdet mellem kvælstofindhold og dyreenheder tilsvarende. Det er derimod ikke muligt ved hjælp af analyser af husdyrgødning at ændre forholdet mellem kvælstofindhold og dyreenheder.

Ved en nettotrigivelse fra lagerforskydningen skal antal DE beregnes ud fra 100 kg N/DE. Det er valgfrit ved hvilken afsætning denne omregningsfaktor vælges og om den anvendes i forbindelse med afsætning af husdyrgødning eller ved udbringning på egen bedrift. Hvis en del af en evt. nettotrigivelse fra lagerforskydningen afsættes til andre bedrifter eller lign. og derved beregnes som 100 kg N per DE, skal det fremgå af den skriftlige aftale nævnt i § 33 stk. 1, at afsætningen omfatter lagerforskydning.

§ 33 stk. 5 Fordeling af DE ved forarbejdning af husdyrgødning

Hvis husdyrgødning forarbejdes i et forarbejdningsanlæg dannes flere fraktioner, som er meget forskellige. I visse fraktioner kan kvælstoffet udnyttes bedre end den ubehandlede husdyrgødning og i andre fraktioner er udnyttelsen dårligere. Da hensigten med harmonireglerne og nitratdirektivets bestemmelser primært er at begrænse risikoen for kvælstoftab, vil det være hensigtsmæssigt at øge antallet af DE per kg N i de fraktioner, som har den dårligste kvælstofudnyttelse.

Det tillades derfor, at for husdyrgødning, der må udbringes med 1,4 DE/ha, kan antal kg N per DE øges op til 120 kg N per DE i visse fraktioner efter en forarbejdning. Ved at øge antal kg N per DE mindskes fraktionens indhold af DE, og de øvrige fraktioner skal derefter pålægges tilsvarende flere DE. Der er følgende krav:

1. Det samlede antal DE i de dannede fraktioner må ikke ændres i forhold til antal DE før forarbejdningen.
2. Antal kg N per DE må kun øges i de fraktioner, som har en lavere koncentration af organisk kvælstof end husdyrgødningen inden forarbejdning.
3. Ingen fraktion må have et forhold på mindre end 40 kg N per DE

Ovenstående mulighed sikrer, at nitratdirektivets bestemmelser om max. 170 kg N per ha fra husdyrgødning overholdes, og at forholdet mellem DE og kvælstofindhold samlet set ikke ændres ved en forarbejdning.

Ved afsætning af gødning fra fælles gødningsanlæg (fællesbiogasanlæg og lignende) kan normalt foretages omregning til dyreenheder ud fra en omregningsfaktor, hvor en dyreenhed svarer til 100 kg N per DE. Såfremt det fælles gødningsanlæg eller fællesbiogasanlægget foretager en afsluttende forarbejdning af husdyrgødningen eller den afgassede gylle i et forarbejdningsanlæg, kan ovenstående model også anvendes. Fællesanlægget skal gøre rede for, at den samlede afsætning af gødning gennemsnitligt har et forhold mellem afsat kg N og DE på 100 kg N per DE eller det aktuelle forhold i de modtagne mængder. Modtagere af fraktioner fra et forarbejdningsanlæg i tilknytning til et fælles gødningsanlæg kan derved modtage forskellige typer fraktioner med forskellige forhold mellem kg N og DE. For at en modtager af fraktioner fra sådanne anlæg kan anvende et andet forhold end 100 kg N per DE i harmoniregnskabet, skal der foreligge skriftlige oplysninger fra anlægget om et andet forhold.”

Bilag Q: Betingelser for anvendelse af 2,3 DE/ha – afklarende spørgsmål

Hvordan forholder § 31 stk. 5 over for bedrifter, der indgår i en produktionsmæssig sammenhæng

For at en bedrift kan udbringe husdyrgødning svarende til 2,3 DE per ha, skal bedriften have mindst 2/3 af DE som kvæg og overholde betingelserne i bekendtgørelsens bilag 3. Bedrifter, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng med sådanne bedrifter, har ligeledes mulighed for at anvende 2,3 DE per ha. Ved en produktionsmæssig sammenhæng forstås, at hovedparten af afgrøderne (dvs. at aftalen skal omfatte over 50 % af bedriftens udbringningsarealer) afsættes til kvægbedrifter, der opfylder kravene nævnt i § 32 stk. 2. Hvis bedriften, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng, vil anvende op til 2,3 DE per ha, skal hele bedriften opfylde de krav, der fremgår af bilag 3.

Det skal bemærkes, at hvis en bedrift overholder alle krav til at kunne anvende op til 2,3 DE/ha, kan alt udbragt husdyrgødning inkl. modtaget husdyrgødning udbringes med et harmonikrav på 2,3 DE/ha.

3. I bilag 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen under punkt 3 står, at der skal foreligge en dateret erklæring. Hvad betyder det?

Landmanden skal med sin underskrift erklære, at han ikke agter at udbringe eller har udbragt husdyrgødning i perioden 31. aug. - 1. marts på et græsareal, som pløjes i samme planperiode. Erklæringen skal udarbejdes mhp. kontrol af 2,3-harmonikravet og erklæringen skal foreligge på bedriften.

Kontrol af harmonikravet skal ske både i planperioden og efterfølgende. Der er ikke fastsat nogen datokrav i bekendtgørelsen for, hvornår erklæringen skal være udarbejdet. Har jordbruger sat kryds i felt 407 i gødningsregnskabet, og er gødningsregnskabet dateret og underskrevet eller indsendt via Landbrugsindberetning, vil dette kryds svare til en erklæring.

I princippet kan der forekomme kontrol af 2,3-harmonikravet fra 1. januar, hvor Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kontrollerer, at græsmarker og marker med græsefterafgrøder er upløjede før 1. marts. Det vil i den forbindelse blive kontrolleret, om der foreligger en erklæring. Erklæringen skal være udarbejdet på et stykke papir, som skal være dateret og underskrevet af driftsherren. Erklæringen skal opbevares hos jordbruger.

4. På hvilke arealer gælder punkt 3,4 og 5 på bedrifter omfattet af § 31 stk. 5?

De krav, der skal efterleves, såfremt bedriften har et harmonikrav på 2,3 DE/ha, er listet i bilag 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (punkt 1-10). Alle kravene eller punkterne er ligestillede og refererer til bilagets overskrift. Punkt 3, 4 og 5 er således teknisk set uafhængigt af kravet i punkt 1.

F.eks. skal 70 pct. af bedriftens harmoniareal dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder, og samtidig må der ikke udbringes husdyrgødning i perioden 31. august til 1. marts på nogen af bedriftens græsarealer, som pløjes i samme planperiode.

Punkterne (1-8) i bilag 3 refererer til hele bedriften, hvorfor kravene i punkt 3, 4 og 5 skal efterleves for alle bedriftens arealer uanset om roer, græs og græsefterafgrøder udgør mere end 70 pct. af harmoniarealet.

5. Kan frøgræs medregnes i de 70 % med græs, græsefterafgrøder og roer?

Frøgræs kan henregnes til "græs i omdrift" i forbindelse med opgørelsen af 70 % -regelen.

6. Er det tilladt at dyrke byg/ærtehelsød?

Der er tilladt at dyrke byg/ærtehelsød og byg/ærte blandinger til grønafrøde, men ikke hvis blandingen dyrkes til høst ved modenhed. Betingelsen er, at der skal etableres et græsudlæg, af rent græs, i afgrøden. Græsudlægget skal etableres omhyggeligt. Alle arter af græs kan accepteres som græsudlæg, men **kløvergræsudlæg er ikke tilladt. For at anvende undtagelsen skal man være omhyggelig med græsudlægget, hvilket bl.a. sikres ved**

- En god etablering af udlægget under byg/ærteblandingen
- Anvendelse af moderate mængder af udsød af dæksæden
- Høst af dæksæden inden den går i leje og skader udlægget
- Ved at gennemføre en eftersåning på arealer, hvor udlægget er skadet umiddelbart efter høst af helsød/grønkorn.

7. Skal der være kvæg på bedriften hele planperioden for at harmonikravet på 2,3 DE/ha kan benyttes i planperioden?

Som hovedregel vil landmanden kunne beholde harmonikravet på 1,7 DE/ha eller 2,3 DE/ha i hele vækstsæsonen (planperioden), idet harmonikravet blandt andet er relateret til valget af afgrøder på de forskellige husdyrbrugstyper. En sådan sag vil dog altid skulle vurderes konkret. Hvis besætningen er solgt mindre end halvvejs inde i planperioden og afgrøderne f.eks. ikke sået endnu, bør relevansen af at beholde et højere harmonikrav end 1,4 DE/ha vurderes. Ligeledes bør det f.eks. indgå i den konkrete vurdering, hvorvidt kvægbesætningen udskiftes med et andet dyrehold (fx svin, fjerkræ). For at oppebære et harmonikrav på 2,3 DE/ha i hele planperioden skal der kunne argumenteres for, at der er tale om et kvægbrug. Samtidig skal de dyrknings- og driftsmæssige krav listet i husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 3 overholdes for hele planperioden.

8. Hvordan fastlægges "hvert 4 år" i forbindelse med N og P prøver?

Kravet om en periode på 4 år afhænger af fra hvilken planperiode landmanden har benyttet harmonikravet på 2,3 DE/ha, om der er tale om en sammenhængende periode på 4 år. Hvis landmanden eksempelvis har anvendt undtagelsen i 2012 og i 2014, 2015 og 2016 men ikke i 2013, så har han endnu ikke en opfyldt kravet om "hvert 4.år". Det vil først blive opfyldt når landmanden anvender undtagelsen i 2017. Der skal således være tale om 4 sammenhængende år.

9. Hvordan skal man angive at man anvender 2,3 DE/ha jf. bilag 3 punkt 8?

Det skal angives i Tast selv service 2015/2016 i Skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder, at undtagelsen bruges, ved, at sætte kryds i punkt "c" på siden "Beregning af gødningskvote". Fristen for dette var i 2015/2016 den 21. april 2016.

I gødningsregnskabet bliver felt 403, det særlige harmonikrav blev anvendt i planperioden, udfyldt automatisk fra Tast selvmed et JA. Så må undtagelsen bruges.

Så hvis jordbruger ikke har sat kryds i Skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder, kan han ikke bruge undtagelsen i 2015/2016.

Bilag R: Kontrol af undtagelsens betingelser 9 og 10 i bilag 3

Punkt 9:

Kvægbrugets gødningsplan for dyrkede og udyrkede arealer skal udover de forhold, der følger af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser, indeholde følgende:

a) en skitse, der viser de enkelte markers beliggenhed: Når jordbruger har indberettet fællesskemaet er der tilknyttet et markkort til fællesskemaet. *Det behøver I ikke kontrollere ved kontrollen.*

b) oplysning om antallet af husdyr, en beskrivelse af opstaldnings- og opbevaringssystemer, herunder opbevaringskapaciteten for gødning: Ang. opbevaring af husdyrgødning kan en udskrift af en plan fra kvægbrugers gødningsplanlægningsværktøj accepteres. Der skal foreligge en erklæring med en beskrivelse og en beregning af de i punkt b nævnte forhold. *Kommunerne kontrollerer dette.*

c) en beregning af det fosfor, der produceres på bedriften: Normproduktionen af fosfor er i GR. Eller ved at udfylde skema A3 kan jordbruger få beregnet normproduktionen i kvælstof og fosfor.

d) en beskrivelse af eventuel gødningsbehandling og forventede egenskaber for den behandlede gødning: Hvis det er afgasset biomasse eller forarbejdet husdyrgødning, som kommer retur fra et biogasanlæg eller forarbejdningsanlæg afhænger det af om anlægget er med i Register for Gødningsregnskab.

Både hvis det er biomasse og forarbejdet husdyrgødning fra eget anlæg eller et anlæg, som er med i Register for Gødningsregnskab, vil indholdet i gødningen foreligge i form af et B1 skema. Hvis det er biomasse eller forarbejdet husdyrgødning fra en virksomhed som ikke er med i registret skal leverancen være indberettet til Leverandørregistret.

For andet behandlet husdyrgødning, se udskriften Organisk gødning – produktion og forbrug. *Anføres på faneblad 12.*

e) oplysning om mængde og type af husdyrgødning, som leveres udenfor eller modtages på bedriften: B1 skema og gødningsplan. *Anføres på faneblad 12.*

f) oplysning om afgrødens forventede fosfor behov for hver mark: I skemaet ”Gødningskvote og Efterafgrøder” i Tast Selv. Findes via CAP.

g) en beregning af fosfor, der tilføres med husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse og mineralsk gødning (handelsgødning) for hver mark og: Gødningsplan fra DLBR eller Næsgaard Mark.

h) angivelse af tidspunkt for tilførsel af husdyrgødning og mineralsk gødning (handelsgødning): Gødningsplan.

Punkt 10:

Kvægbrugets gødningsplan skal revideres senest 7 dage efter enhver ændring: Hvis der er ændringer i gødningsplanen, og jordbruger ikke har revideret den, oplyses jordbruger om kravet og der laves en bemærkning i faneblad 19 om dette.

Bilag S: Beskrivelse af kontrolkoder, kontrolforberedende rapport

Disse koder står på den første side af den kontrolforberedende rapport. Numrene henviser for det meste til felterne i gødningsregnskabet. De fleste koder fremkommer kun, hvis der beregnes en overtrædelse ud fra de tal der er indberettet i jordbrugers gødningsregnskab.

Kontrolkode OVG: Selvanmeldt overgødsning, men areal ikke oplyst

Kontrolkode OVG_1: Overgødsning, Overforbrug på mindst 9 kg N/ha

Kontrolkode OVG_2: Overgødsning, Overforbrug på 6 - 8,99 kg N/ha

Kontrolkode OVG_3: Overgødsning, Overforbrug på 1-5,9 kg N/ha, samlet under 50 kg/N

Kontrolkode OVG_3A: Overgødsning på 0,01-5,99 kg N/ha harmoniareal

Kontrolkode KO_OVG_1: KO_OVG_1

Kontrolkode KO_OVG_1A: KO_OVG_1A

Kontrolkode KO_OVG_2: KO_OVG_2

Kontrolkode KO_OVG_2A: KO_OVG_2A

Kontrolkode ØA: Der er søgt om økologisk arealtilskud ØA

Kontrolkode RES: -

Kontrolkode LR: Der er fejl i virksomhedens indberetning i LR, dette kan give forkerte resultater i koderne: 100, 106A, 106B, 153A, 153C, 153D, 153E, 703, 703A, 703B, 706AVD, 805 og 1000

Kontrolkode 100: Gødningsregnskab er indsendt men ikke udfyldt

Kontrolkode 101: Areal mangler

Kontrolkode 101B: Areal oplyst, men forskelligt fra fortrykt

Kontrolkode 101C: Intet areal og ingen dyreenheder

Kontrolkode 101_2: Manuelt udfyldt areal større end fortrykt areal

Kontrolkode 106: Harmoniareal mangler

Kontrolkode 106A og B: Brugt flere DE/ha end tilladt

Kontrolkode 106C: Harmoniareal større end samlet areal

Kontrolkode 106_2: Manuelt udfyldt harmoniareal større end fortrykt harmoniareal

Kontrolkode 153: Modtagers CVR-nr. mangler på B1 aftalen

Kontrolkode 153 a.v.d.: Modtager af husdyrgødning er afgangt

Kontrolkode 153A: Modtager er ikke med i RG 200 -1500 kg N (Ikke KO)

Kontrolkode 153C: Modtager er ikke med i RG, mellem 1500 -2500 kg N. I overtrædelsesfeltet skrives A:2, O:2, V:2 = 6

Kontrolkode 153D: Modtager er ikke med i RG, over 2500 kg N. I overtrædelsesfeltet skrives A:3, O:3, V:3 = 9

Kontrolkode 153E: Fejl i leverance til biogas-/forarbejdningsanlæg - 600 kg N

Kontrolkode 156: Kg N/DE i B1-skema forskellig fra kg N/DE normproduktion

Kontrolkode 177 (322): Afsat til ikke-tilmeldt virksomhed, kg N - 500 kg N

Kontrolkode 209: Angivet DE forskellig fra samlet forbrug af husdyrgødning

- Kontrolkode 304A: Husdyrgødning modtaget, men ikke oplyst – over 200 kg.
Kontrolkode 304B: Husdyrgødning oplyst, men der er ingen afsætter – over 200 kg
Kontrolkode 305: Mangler B1-aftale, over 200 kg N
Kontrolkode 308: Uoverensstemmelse i forbrugt husdyrgødning i forhold til felt 609
Kontrolkode 308A: Brugt mere end 170 kg total N i husdyrgødning (harmoniovertrædelse)
Kontrolkode 308B: Brugt mere end 230 kg total N i husdyrgødning (harmoniovertrædelse)
Kontrolkode 309: For meget husdyrgødning på lager (50%)
Kontrolkode 309A: For meget husdyrgødning på lager (100%)
Kontrolkode 309H: Slutlager af husdyrgødning over 1.000 kg N og jordbruger er ophørt i planperioden
Kontrolkode 310: Forskel i ultimo/primo lager af husdyrgødning fra den ene planperiode til den næste.
Kontrolkode 319: Afsat til egne MVJ arealer > 1000 kg N
Kontrolkode 320: Husdyrgødning afsat til udlandet ifølge regler
Kontrolkode 321: Husdyrgødning afsat til afbrænding i godkendt forbrændingsanlæg
- Kontrolkode 403: JB har ansøgt om brug af undtagelsen, tjek dokumentation for undtagelsen
Kontrolkode 406: JB indgik i produktionsmæssige sammenhæng
Kontrolkode 407 A: Anvender særlige harmonikrav uden at overholde bestemmelserne
Kontrolkode 407 B: Tjek JB's dyretryk og tjek evt. for dokumentation for brug af undtagelsen
- Kontrolkode 501: Kvote mangler
Kontrolkode 501A: Skema A skal indsendes
Kontrolkode 501B: Kvote mangler, men jordbruger har brugt gødning
Kontrolkode 501D: Kvote forskellig fra fortrykt kvote
Kontrolkode 501E: Kvælstofkvote indberettet, men intet areal
Kontrolkode 502A (oplysningskode): Vær opmærksom på ekstra kvote p.g.a. efterafgrøder.
Kontrolkode 502B: Jordbruger har nedskrevet sit kvotetræk
Kontrolkode 503A (oplysningskode): Vær opmærksom på ekstra kvote p.g.a. efterafgrøder.
Kontrolkode 503B: Jordbruger har angivet ekstra kvote i forhold til det indberettede i GE-skemaet
- Kontrolkode 606: Udbragt mere dybstrøelse end modtaget + normproduktion
- Kontrolkode 702: Købt handelsgødning fra udlandet
Kontrolkode 703: Fejl i indkøbt handelsgødning
Kontrolkode 703A: Afsat mere gødning end indkøbt
Kontrolkode 703B: Indberettet mere handelsgødning end oplyst i LR
Kontrolkode 706 a.v.d.: Modtager af handelsgødning er afgået
Kontrolkode 707: Slutlager af handelsgødning og ophørt i perioden
Kontrolkode 707A: Ophørt, slutlager af handelsgødning ikke medtaget hos ny bruger
Kontrolkode 708: Forskel i ultimo/primo lager af handelsgødning – over 600 kg N
- Kontrolkode 805: Fejl i modtaget mængde i anden organisk gødning (AOG)

Kontrolkode 814: Forskel i slut-/startlager i AOG

Kontrolkode 910: Gødningsregnskab indberettet efter indberetningsfrist

Kontrolkode 914: Jordbruger har ikke medtaget hele gødningsmængden fra overdrager

Kontrolkode 915: JB har ikke medtaget hele gødningsmængden på overdraget areal

Kontrolkode 1000: Har ikke medtaget gødning fra tidligere bruger

Kontrolkode D: Jordbruger er død

Bilag T: Om KO¹¹

I forbindelse med beregning af kontrolresultatet, vil der i KSK skemaet på faneblad 20 automatisk blive angivet KO karakterer, hvis der ved kontrollen findes overtrædelser, hvor der er krydsoverensstemmelse. Karaktergivningen afhænger af overtrædelsens størrelse og kan ses i tabellerne nedenunder.

Krav 1.17: Udarbejdelse af gødningsregnskaber

Delkrav	Kravtekst
1	Virksomheden skal hvert år senest den følgende 31. marts udarbejde gødningsregnskab for den afsluttede planperiode. Det udfærdigede gødningsregnskab skal kunne forevises på anfordring ved Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrolbesøg, og gødningsregnskabet skal foreligge i forskriftsmæssig stand.
2	Virksomhedens gødningsregnskab skal opbevares i mindst 5 år.

Dansk retsgrundlag

Bekendtgørelse nr. 975 af 29. juli 2013 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2013/2014 og om plantedække (med senere ændringer), § 45, bekendtgørelse nr. 903 af 29. juli 2014 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække (med senere ændringer), § 45, og bekendtgørelse nr. 929 af 29. juli 2015 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2015/2016 (med senere ændringer), § 12, bekendtgørelse nr. 280 af 16. marts 2016 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2015/2016, § 12, bekendtgørelse nr. 1244 af 14. oktober 2016 om udskydelse af visse frister m.m. i forbindelse med jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2015/2016, § 2, bekendtgørelse nr. 1055 af 1. juli 2016 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2016/2017, § 11, og lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, § 22, stk. 1, og § 23, stk. 1 og 3, jf. lovbekendtgørelse nr. 388 af 27. april 2016.

¹¹ Vejledning om krydsoverensstemmelse 2017 og Faginstruks Miljø 2017 om miljø, foderhygiejne, mærkning og registrering findes på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside www.lfst.dk.

Skema for krav 1.17, delkrav 1

KARAKTER KRITERIUM	1 MEGET LILLE BETYDNING I FORHOLD TIL FORMÅL MED KRAVET	2 MINDRE BETYDNING I FORHOLD TIL FORMÅL MED KRAVET	3 VÆSENTLIG BETYDNING I FORHOLD TIL FORMÅL MED KRAVET	4 MEGET STOR BETYDNING I FORHOLD TIL FORMÅL MED KRAVET
ALVOR	Gødningsregnskabet er udarbejdet, men skemakrav ikke opfyldt ¹³	Gødningsregnskabet er udarbejdet, men ikke forskriftsmæssigt ¹⁴	Der er ikke udarbejdet gødningsregnskab på kontroltidspunktet	Der er ikke udarbejdet gødningsregnskab på kontroltidspunktet,
OMFANG	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor
VARIGHED	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor

Bedømmelse af krav 1.17, delkrav 1

Alvor	Vurderes efter om gødningsregnskabet foreligger og om oplysningerne i gødningsregnskabet er forskriftsmæssige
Omfang	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for omfang, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor
Varighed	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for varighed, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor

Skema for krav 1.17, delkrav 2

KARAKTER KRITERIUM	1 MEGET LILLE BETYDNING I FORHOLD TIL FORMÅL MED KRAVET	2 MINDRE BETYDNING I FORHOLD TIL FORMÅL MED KRAVET	3 VÆSENTLIG BETYDNING I FORHOLD TIL FORMÅL MED KRAVET	4 MEGET STOR BETYDNING I FORHOLD TIL FORMÅL MED KRAVET
ALVOR		Gødningsregnskabet kan ikke fremvises på de seneste 2 afsluttede	Gødningsregnskabet kan ikke fremvises på de seneste 3 afsluttede	Gødningsregnskabet kan ikke fremvises på de seneste 4 afsluttede
OMFANG		Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor
VARIGHED		Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor

Bedømmelse af krav 1.17, delkrav 2

Alvor	Vurderes efter hvor mange afsluttede planperioder/gødningsregnskaber der mangler
Omfang	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for omfang, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor
Varighed	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for varighed, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor

Krav 1.18: Afsætning af husdyrgødning

Delkrav	Kravtekst
1	Virksomheden kan alene fratække kvælstof i husdyrgødning, hvis husdyrgødningen er afsat til en registreret virksomhed, til biogas- og fællesanlæg, til forbrændingsanlæg eller til forarbejdningsanlæg. Dog kan husdyrgødning afsat af græssende dyr på arealer tilhørende ikke-registrerede virksomheder tillige fratækkes, såfremt arealet i medfør af anden lovgivning ikke må tilføres gødning ud over den, som afsættes ved afgræsning. Endvidere kan virksomheder, som har eget biogas- eller forarbejdningsanlæg, og som afsætter et gødningsprodukt herfra uden for virksomheden, trække kvælstof i det afsatte gødningsprodukt fra i virksomhedens samlede forbrug af kvælstof.

Dansk retsgrundlag

Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, § 11, stk. 4, jf. lovbekendtgørelse nr. 388 af 27. april 2016, og bekendtgørelse nr. 1055 af 1. juli 2016 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2016/2017, § 12, stk. 2-5 og § 15, stk. 5.

Skema for krav 1.18, delkrav 1

Karakter / Kriterium	1 Meget lille betydning i forhold til formål med kravet	2 Mindre betydning i forhold til formål med kravet	3 Væsentlig betydning i forhold til formål med kravet	4 Meget stor betydning i forhold til formål med kravet
Alvor		Der er afsat husdyrgødning til en virksomhed, der ikke er med i registeret og: <ul style="list-style-type: none"> • det kan sandsynliggøres, at husdyrgødningen er udbragt på modtagers virksomhed. • den afsatte husdyrgødning har et total indhold over 1500 kg N og op til 2500 kg N 	Der er afsat husdyrgødning til en virksomhed, der ikke er med i registeret og: <ul style="list-style-type: none"> • det kan sandsynliggøres, at husdyrgødningen er udbragt på modtagers virksomhed. • den afsatte husdyrgødning har et total indhold på over 2500 kg N 	Der er afsat husdyrgødning til en virksomhed, der ikke er med i registeret og <ul style="list-style-type: none"> • det kan ikke sandsynliggøres, at husdyrgødningen er udbragt på modtagers virksomhed
Omfang		Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor
Varighed		Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor

Bedømmelse af krav 1.18, delkrav 1

Alvor:	Det vurderes om husdyrgødning er afsat til en virksomhed, der er med i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen Register for Gødningsregnskab eller til ikke-registrerede virksomheder, hvor arealet i medfør af anden lovgivning ikke må tilføres gødning ud over den gødning, som dyrene afsætter ved afgræsning. Husdyrgødning fra græssende dyr afsat på ikke-registrerede virksomheder, hvor arealet i medfør af anden lovgivning ikke må tilføres gødning ud over den, som dyrene afsætter ved afgræsning, skal ikke indgå i vurderingen.
Omfang:	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for omfang, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor.
Varighed:	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for varighed, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor.

Krav 1.19: Ligevægten mellem virksomhedens kvælstofforbrug og -behov

Delkrav	Kravtekst
1	I planperioden må forbruget af kvælstof til gødningsformål ikke overstige virksomhedens kvote for kvælstof.

Dansk retsgrundlag

Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, § 5, jf. lovbekendtgørelse nr. 388 af 27. april 2016, bekendtgørelse nr. 975 af 29. juli 2013 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2013/2014 og om plantedække (med senere ændringer), bilag 1, bekendtgørelse nr. 903 af 29. juli 2014 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække (med senere ændringer), bilag 1, bekendtgørelse nr. 280 af 16. marts 2016 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2015/2016, bilag 1, og bekendtgørelse nr. 1055 af 1. juli 2016 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2016/2017, bilag 1.

Skema for krav 1.19, delkrav 1

Karakter	1 Meget lille betydning i forhold til formål med kravet	2 Mindre betydning i forhold til formål med kravet	3 Væsentlig betydning i forhold til formål med kravet	4 Meget stor betydning i forhold til formål med kravet
Kriterium				
Alvor		OVG fra 6 kg N/ha op til 9 kg N/ha og total mere end 50 kg N, eller OVG over 9 kg N/ha men under 200 kg N totalt	OVG fra 9 kg/ha til og med 30 kg N/ha og total mere end 200 kg N	OVG fra og med 31 kg N/ha og total mere end 200 kg N
Omfang		Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor
Varighed		Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor

Bedømmelse af krav 1.19, delkrav 1

Alvor:	Vurderes ud fra overgødsningens (OVG) størrelse. Alvoren afhænger af hvor stor overgødsningen er, både hvad angår kg N pr. ha og totale mængder kvælstof.
Omfang:	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for omfang, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor
Varighed:	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for varighed, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor

Krav 1.22: Grænser for tildeling af husdyrgødning (harmonireglerne)

Delkrav	Kravtekst
1	På en landbrugsbedrift må der samlet højst udbringes en husdyrgødningsmængde og en mængde afgasset vegetabilsk biomasse svarende til 1,4 dyreenheder pr. ha pr. planperiode (1. august-31. juli). På en landbrugsbedrift med kvæg, får eller geder må husdyrgødningsmængden fra disse dyr på egen bedrift, dog udbringes i en mængde svarende til 1,7 dyreenheder pr. ha pr. planperiode.
2	På en landbrugsbedrift, hvor mindst 2/3 af husdyrholdet er kvæg, må der udbringes en husdyrgødningsmængde og en mængde afgasset vegetabilsk biomasse svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode, hvis betingelserne i øvrigt overholdes.
3	På landbrugsbedrifter, hvor delkrav 1 er gældende, må husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse højst udbringes i en mængde svarende til 170 kg N pr. ha pr. planperiode. På landbrugsbedrifter, hvor delkrav 2 er gældende, må husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse højst udbringes i en mængde svarende til 230 kg N pr. ha pr. planperiode.
4	Driftsherren skal kunne dokumentere at delkrav 1-3 er overholdt. Dokumentation i form af forpagtningsaftale skal indeholde oplysninger om arealets størrelse, aftaleparternes navn, adresse, momsnummer (CVR-nr.), gyldighedsperiodens startdato, slutdato eller opsigelsesvarsel og dato for aftalens indgåelse.

Fodnote delkrav 1¹². Fodnote delkrav 2¹³. Fodnote delkrav 4¹⁴.

¹² Bedrifter, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng med de bedrifter, som er nævnt i delkrav 1 og 2, er ligeledes omfattet af disse bestemmelser, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 13. Økologisk autoriserede bedrifter er ikke omfattet af bestemmelserne i delkrav 2.

¹³ Betingelserne for, at bruge undtagelsen om 2,3 DE pr ha: På en landbrugsbedrift må der udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode på følgende betingelser: 1) På kvægbruget skal 70 % eller mere af arealet til rådighed for tilførsel af husdyrgødning dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder. Harmoniarealet opgøres for hver planperiode. Ved opgørelsen fraregnes de arealer med afgrøder, som ikke har en gødskningsnorm eller en retningsgivende norm for fosfor og kalium ifølge lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser, samt arealer, hvor husdyrgødning ikke må anvendes eller under normale omstændigheder ikke kan udbringes. 2) I dette bilag forstås ved: a) Roer: Foderroer. b) Græs: Permanente græsarealer eller græs i omdrift. c) Græsudlæg: Græs udlagt før eller efter høst, dog senest 1. august i vårbyg, helsæd, grønkorn eller silomajs. d) Pløjelag: De øverste 30 cm af agerjorden, hvor jordbundsanalysen foretages for at sikre korrekt gødskning. 3) Husdyrgødning må ikke udbringes i perioden 31. august til 1. marts på et græsareal, som pløjes i samme planperiode. Der skal foreligge en dateret erklæring underskrevet af driftsherren til dokumentation heraf. 4) Græsarealer i omdrift må kun pløjes om i perioden 1. marts til 1. juni, hvorefter arealet skal dyrkes med en afgrøde med kvælstofbehov, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. 5) udlæg må tidligst nedpløjes eller nedvisnes 1. marts. 6) Bælgsæd og andre kvælstoffikserende afgrøder som f.eks. rød- og hvidkløver må ikke dyrkes på de arealer, som bedriften har til rådighed. Dette gælder dog ikke kløver og lucerne i græsmarker med under 50 pct. kløver og lucerne og byg/ærter, der er udlagt med græs. 7) Der skal foretages N- og P-analyser af pløjelaget mindst hvert 4 år pr. 5 ha på hele arealet i omdrift, som kvægbruget har til rådighed i den planperiode, hvor prøverne foretages. Der skal foreligge dateret dokumentation herfor f.eks. i form af N-min-beregning og jordanalysekort. 8) Virksomheden skal for hver planperiode, hvor undtagelsen ønskes anvendt, senest den dato der er anført som ansøgningsfrist i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om elektronisk Fællesskema og markkort, ansøge om anvendelse undtagelsen, samt foretage en gødningsplanlægning, jf. lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, i Fødevarerministeriets Tast Selv-service via www.virk.dk eller www.naturerhverv.dk. 9) Kvægbrugets gødningsplan for dyrkede og udyrkede arealer skal udover de forhold, der følger af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser, indeholde følgende: a) en skitse, der viser de enkelte markers beliggenhed, b) oplysning om antallet af husdyr, en beskrivelse af opstaldnings- og opbevaringssystemer, herunder opbevaringskapaciteten for gødning, c) en beregning af det fosfor, der produceres på bedriften, d) en beskrivelse af eventuel gødningsbehandling og

Dansk retsgrundlag

Bekendtgørelse nr. 1324 af 15. november 2016 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., § 27, stk. 1, § 31, stk. 1, 2 og 5, § 31, stk. 3 og 4 jf. bilag 3, § 33, stk. 1, § 33, stk. 2, jf. § 24 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 388 af 27. april 2016 og § 34, stk. 1 og 2.

Skema for krav 1.22, delkrav 1 - 4

Karakter	1 Meget lille betydning i forhold til formål med kravet	2 Mindre betydning i forhold til formål med kravet	3 Væsentlig betydning i forhold til formål med kravet	4 Meget stor betydning i forhold til formål med kravet
Kriterium				
Alvor		Bedriften mangler fra og med 1,5 ha, til og med 3,0 ha udbringningsareal	Bedriften mangler over 3,0 ha, op til og med 8,0 ha udbringningsareal	Bedriften mangler over 8,0 ha udbringningsareal
Omfang		Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor	Karakteren for omfang følger karakteren for alvor
Varighed		Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor	Karakteren for varighed følger karakteren for alvor

Bedømmelse af krav 1.22, delkrav 1 - 4

Alvor	Vurderes ud fra, hvor mange hektar areal, der mangler til udbringning af husdyrgødning (omfang).
Omfang	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for omfang, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor.
Varighed	Karakteren for alvor er bestemmende for karakteren for varighed, der sættes til samme karakter som kriteriet alvor.

forventede egenskaber for den behandlede gødning, e) oplysning om mængde og type af husdyrgødning, som leveres udenfor eller modtages på bedriften, f) oplysning om afgrødens forventede fosforbehov for hver mark, g) en beregning af fosfor, der tilføres med husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse og mineralisk gødning (handelsgødning) for hver mark og h) angivelse af tidspunkt for tilførsel af husdyrgødning og mineralisk gødning (handelsgødning). 10) Kvægbrugets gødningsplan skal revideres senest syv dage efter enhver ændring. en mængde afgasset vegetabilsk biomasse svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha. jf. bekendtgørelsens § 31, stk. 3. Det er muligt at benytte undtagelsen på 2,3 DE, selvom punkt 9 og 10 ikke er opfyldt. Overtrædelse af punkt 9 og 10 sanktioneres udelukkende nationalt.

¹⁴ Driftsherren er den ansvarlige for landbrugsbedriften.

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Nyropsgade 30
1780 København V

Tlf.: +45 33958000

E-mail: mail@lfst.dk
<http://lfst.dk>

ISBN 978-87-7120-882-5